

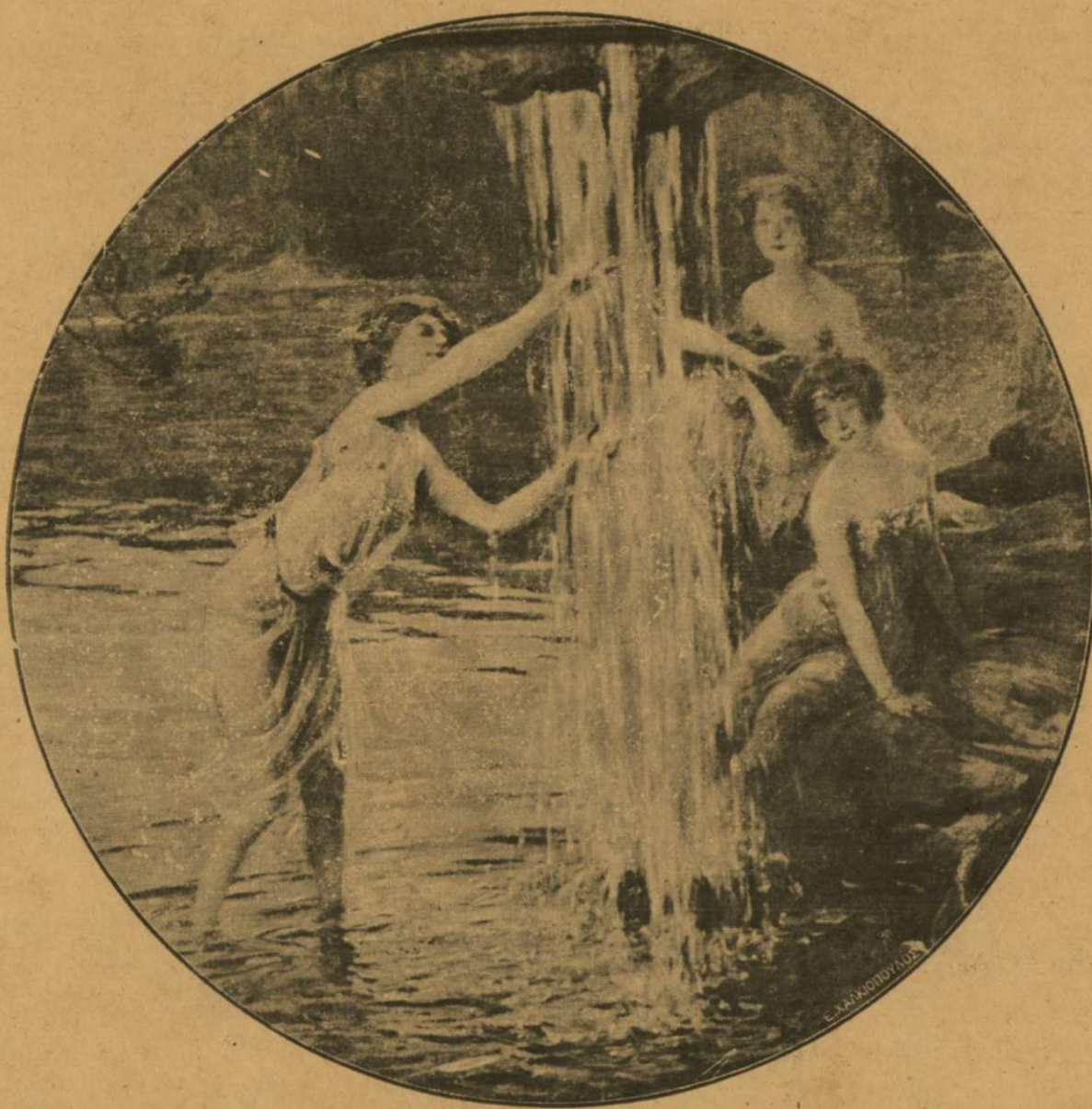
ΕΤΟΣ Α' — ΤΕΥΧΟΣ Γ'

— ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1920 —

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΔΡΑΧ. 2

ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΣ

ANTHROPOTIS

MONTHLY MAGASINE

PROPRIETOR AND MANAGER DEMETRIUS TZIATHAS

★ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΣ ★

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Φιλολογία, φιλοσοφία, επιστήμη, τέχνη, κοινωνιολογία, κριτική, τεχνολογική. — Συνδρομή ετησία εσωτερικού, Δραχ. 25. — Εξωτερικού Δραχ. 40. — Έξιμηνος: Εσωτερικού Δραχ. 15, Εξωτερικού Δραχ. 25. — Διά Δήμους, Κοινότητες, Προσβέτας, Προξενεία και Τραπεζάς, ετησία συνδρομή Δραχ. 50. — Διά τους λειτουργούς της Μέσης και Δημοτικής Εκπαίδευσης Δραχ. 15. — Αι συνδρομαί απαραβάτως προληρωτέαι και εμβάζονται ἐπ' ὄνοματι τῆς Διευθύνσεως. — Γραφεία: Σταδίου 59.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ε. ΤΖΙΑΘΑΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΙΚ. ΖΗΚΑΚΗ

ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΟΥ, Κ. Πολιμαῖ. — ΑΠΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ, Κ. Χατζοπούλου. — 55 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΙΠΗΜΑΤΑ, επιμελεία Κ. Καρζή. —
 'Η ασάλευτη ζωή — Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου —
 'Ο ἕνός εἰς τὴν Ἀθηνῶν — Κ. ΠΑΛΑΜΑ.
 'Ο Ἀναδρομῆς τῆς Ἀττικῆς — Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.
 Ἀφροδίτη- Ἔρωσ — ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ.
 Πλάτ' στήν Ἀγάτη — Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ.
 ΖΟΛΑ: Ἡ νεροποντή — 'Ο Νεκροζώντανος — (μετάφρ. Ἀρ. Κουρτίδου).
 'Ο Συνταγματάρχης, — ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ
 ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ: 'Ο Ραφαήλ.

ΜΕΓΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΤΟ ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ

Γ. Κ. ΠΟΛΥΜΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

44 — ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ — 44

ΤΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ "ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ",

ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΨΤΕΡΟΝ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΕΛΕΙΟΝ, ΠΟΛΥΤΕΛΕΣΤΑΤΟΝ, ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΔΙΑ ΓΕΥΜΑΤΑ

ΤΟ ΑΛΕΥΡΟΝ "ΜΙΛΟ," ΜΕΤΑ ΜΑΛΤΟΥ & ΔΕΣΤΡΙΝΗΣ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ

ΝΕΣΤΛΕ & ΑΓΓΛΟΕΛΒΕΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΣΥΜΠΕΠΥΚΝΩΜΕΝΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

ΒΕΒΑΙ (ΕΛΒΕΤΙΑΣ)

ΑΝΕΥ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΚΑΙ ΖΑΧΧΑΡΕΩΣ

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΝ ΠΡΟΪΟΝ ΔΙΑ ΤΑ ΓΑΣΤΡΟ-ΕΝΤΕΡΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ, ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΟΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΑΤΡΟΥΣ & ΕΞΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΕΚ ΝΕΟΥ

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀλεύρου «ΜΙΛΟ», μετὰ μάλτου καὶ δεξτρίνης, βασιζέται ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν κατασκευῆς τοῦ γαλακτοῦ ἀλεύρου «ΝΕΣΤΛΕ».

Ἀποβλέποντες πρὸς τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον τὸ προῖον τοῦτο πρέπει νὰ ἐκπληρώσῃ, τὸ ἀλεύρον «ΜΙΛΟ» δὲν περιέχει οὔτε γάλα, οὔτε ζάχαριν, παρὰ μόνον ἐλαχίστην ποσότητα λίπους, οὕτως ὥστε εἶναι κατεσκευασμένον καθ' ὅλα σύμφωνον μὲ τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὅρους διὰ μίαν διαιτητικὴν τροφήν διὰ τοὺς πάσχοντας ἐκ γαστρο-εντερικῶν ἐνοχλήσεων.

ΜΕΓΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ Ο ΕΡΜΗΣ

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΚΟΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΜ. ΤΣΟΥΧΛΟΥ & ΜΑΤΘ. ΚΑΛΥΒΑ

46 — ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ — 46

ΜΕΓΑ ΚΑΠΝΟΠΩΔΕΙΟΝ ΚΑΠΝΩΝ ΚΑΙ ΣΙΓΑΡΕΤΤΩΝ

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ & ΛΙΑΝΙΚΗ Χ. ΣΑΡΜΟΥΣΑΚΗ ΛΑΡΙΣΑ

ΑΘΗΝΑΙ, ΣΤΑΔΙΟΥ 59

Δ. ΚΟΚΚΙΝΗΣ — ΙΑΤΡΟΣ

19 — ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ — 19

ΩΡΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ 3-5

Γ. ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ — ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

7-ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΩΡΑΙ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ 9-12 & 4-6

Κ. ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΤΗΣ — ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 79 (Κάτωθεν Ἀκαδ. Ρουσοπούλου)

Α. ΜΑΤΕΣΙΣ — ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

98 — ΣΟΛΩΝΟΣ — 98

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΒΑΣ — ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΣ

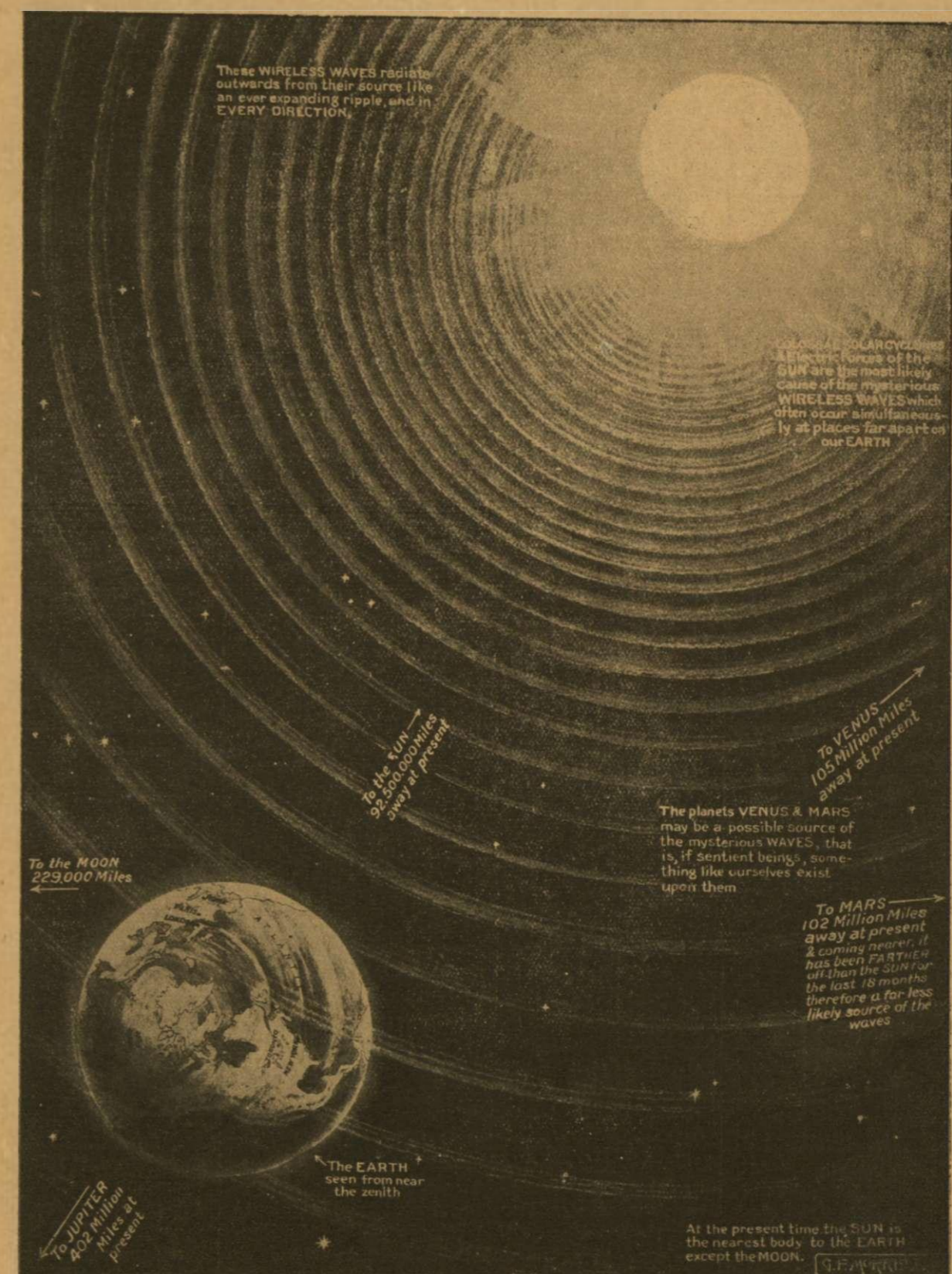
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ & ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ε. ΤΖΙΑΘΑΣ

ΕΤΟΣ Α.	ΑΘΗΝΑΙ Ἰανουάριος 1920	ΤΕΥΧΟΣ Γ.
ΣΥΝΑΡΟΜΑΙ: Ἐτησία Ἐσωτερικῆς Δραχ. 25 Ἐξωτερικῆς Δραχ. 40 Ἐξιμηνος Ἐσωτερικῆς Δραχ. 15 Ἐξωτερικῆς Δραχ. 25	Ἀγγελία ἐπ' ἀπὸς Δρ. 1.40 ὁ στίχος διαρκεῖ 1. Δ' ἔγγραφοι συνδρομητῶν καὶ ἀγγελίας ἐντός τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς ἀπευθύνονται: Βιβλιοποιεῖον Γεωργίου Βασιλείου Ὅδου Σταδίου 42.	Οἱ ἐν τῷ Ἐσωτερικῷ καὶ τῷ Ἐξωτερικῷ ἐπιθυμῶντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ ἢ νὰ δημοσιεύσωσιν ἀγγελλας, δεῖ καὶ διὰ πάντας δημοσιεύων χειρογράφων, πέμψαι νὰ ἀπευθύνονται ὡς ἑξῆς: Ἀθήναι: ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ Σταδίου 59 — Ἀθήνα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗ ΜΑΡΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΡΗΣ (μετάφρ.)
 Ν. ΜΑΝΟΥΣΗ: Ὁ Νίτσε καὶ τὸ φιλοσοφικὸν τὸν σύστημα.
 ΑΡ. ΚΑΜΠΑΝΗ: Ἡ ἔκθεσις Παριζῆν.
 Δ. ΤΖΑΘΑ: Τὸ Γ' πρὸς τὸν Ἀνατόλ Φράνκ ἀδελφόν.
 ΓΟΥΣΤΑΥΟΥ ΛΕΜΠΟΝ: Ἡ φιλοσοφία τῆς Ἐκπαίδευσεως (συνέχεια).
 Κ. ΠΑΛΑΜΑ: Ἡ τρελή στο περιβόλι (ποιήμα).
 Α. ΚΟΥΚΟΥΛΑ: Ὁ πατριωτισμὸς καὶ αἱ δημοκρατικαὶ ἰδέαι τοῦ Χάιινε.
 Θ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ: Τριεταῖδες καὶ Ροδάφη (ποιήματα).
 EDWARD POE: Ἡ δύναμις τοῦ λόγου (μετάφρ.)
 Σ. ΧΑΣΙΩΤΗ: Αἱ γυναικαὶ παρίδες, κομωδία (τέλο).
 Μ. ΦΙΛΙΝΤΑ: Τὸ γλωσσικόν.
 ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: Τὰ βιβλία.
 ΨΥΧΗ: Τὰ στερεώματα τῆς ζωῆς, δοῦμα (μετάφρ. Σ. Μαρζέλλου).
 ΑΡ. ΚΑΜΠΑΝΗ: Δημήτριος Παπαρηγόπουλος ὁ ποιητὴς.
 Σ. ΣΟΥΜΑΡΠΑ: Ἡ Διαστατικὴ ἀναδρομὴ.
 ΚΟΥΡΕΡΟΥΣ: Ὁλλανδικὴ φιλολογία I. Οἶκ.
 ΔΙΑΦΩΡΑ.
 ΦΙΛΑΣΟΦΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ.
 ΕΙΚΟΝΕΣ: Τὰ μυστηριώδη Μαρκονογραφήματα καὶ ὁ Ἄρης: — Κική Κοτσάκη ὡς Ἴφως. — Στὴ δροσὰ τοῦ σταλακτίτου. — Γκαίτε. — Ἐρμάννος καὶ Λαροθέα. — Ἴω. Γραψάκης. — Πάπιας Ἰωάννης.

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗ ΜΑΡΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΡΗΣ

Ἀσκητὸς θόρυβος ἐγγενήθη ἐσχάτως κατοπιν τῶν διηγήσεων τοῦ Signor Marconi καθ' ἃς οἱ ἀσυνήθεις «ἤχοι» οἱ ὅποιοι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν λαμβάνονται παρὰ τῶν ἀσχημάτων Σταθμῶν καὶ οἱ ὅποιοι σφαιρίζονται πρὸς τὰς ἀσχημάτων τοῦ Morse, καὶ λαμβάνονται ἀσχημένως παρὰ διαφόρων Σταθμῶν ἀσχημάτων πᾶσι μακρῶν ἐπιπονημένων ἰσχυρῶν, φαίνεται ὅτι προέρχονται ἀπὸ μακρῶν ἀποστάσεων ἀπὸ τῆς Γῆς.
 Διὰ λόγους τινὲς ἐθεομαθήθη ὅτι οἱ «ἤχοι» οὗτοι προέρχονται ἀπὸ τὸν Ἄρην γοῶντες ἢ ἀσχημένως καὶ ἐνδείξεις. Πράγματι, αἱ πιθανότητες εἶναι ἐναντίον τῆς ἀποδείξεως ταύτης. Ἐνεκεν τῆς μεγάλης ἀποστάσεως εἰς ἣν εἰσπορεύονται οἱ ἀσχημένοι ἤχοι, φαίνεται ὅτι προέρχονται ἀπὸ μακρῶν ἀποστάσεων ἀπὸ τῆς Γῆς.
 Ἐάν οἱ «ἤχοι» οὗτοι προέρχονται ἐκτός τῆς Γῆς, ἢ αἰτία τῶν παραδόξων τούτων «ἤχων» δύνανται νὰ ἀποδοθῆ πρὸς τὴν μεγίστην ἠλεκτρομαγνητικὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἥλιου, ἥτις κατὰ τὸν παρελθόντα Ἄριστον ἦτο τῶσον ἰσχυρὰ, ὥστε ὅλοι οἱ Σταθμοὶ ἀσχημάτων ἰστέτησαν ἰσχυρῶς δονήσαντες.
 (Κατ' ἐπιμένη παρατήρησιν τοῦ Graphic τοῦ Ἀσθῆναι.)

ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ ΑΡΘΡΟΝ

Είμαι βέβαιος πως οι αναγνώσται μου θα εξαλάγησαν δὲν ἀνέγνωσαν εἰς τὸ Β' πρὸς τὸν Ἀνατολ Φρανς ἄρθρον μου, τὴν παράδοξον ἐκείνην ἀπαίτησίν μου, διὰ τῆς ὁποίας ἐκάλεον—ἐγὼ δ' εἰς τὸ πρότερον μου ἄρθρον χαρακτηροῦν τὴν ζωὴν ὡς μίαν διάρκειν ἔσσαντα—τὴς φυσικῆς πειραματικῆς ἐπιστήμης, ὡς ἄνευ ἰσχύος μεγάλης καὶ ἀληθοῦς τεσσάρων ἐπετέλεσαν πρὸς αὐτὴν καὶ τοὺς τελευτήσαντες αἰῶνας, καὶ προσέδωκαν ἐνὸς τῆς τριαιμι-ζωμένης ἀνθρωπότητος καὶ νὰ εἰπωσιν εἰς αὐτήν, ὅτι «εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐπιλυθῶν ἐν τῷ μέλλοντι ζητήματα ἀπορόντα τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ὁλίσαν τῶν ὄντων».

Θὰ ἐξεπλήρωσαν, λέγω, οἱ ἀναγνώσται μου καθ' ἣν ἐποχὴν αἱ ἐπιστήμαι αὐταὶ ἀναπομόνοισ καὶ μετὰ συγκινήσεως σφάραξον τὰ θέματα τῶν πρὸς ἀνατολὴν τοῦ εἰδῶτος τῆς ζωῆς ἄλλων ἀληθειῶν καὶ διαπεραστικῶν ὁ ὀφθαλμὸς των βυθίζεται τῶν μὲν πρὸς τὴν κατὰσταν τὸν ἀέριον, τῶν δὲ πρὸς τελειοποιεῖται ὄντων τῶν θεωριῶν περὶ τῶν πρώτων τῆς ζωῆς κατὰσταν καὶ τῆς προσελεύσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐπὶ ἐπιζῶν με κωνισιὸν ἀγάνιστον, ὅπως ἰσχυρίζονται ὅτι ἀπὸ αὐτῶν αἱ ἐργασίαι καὶ τὰ προσελθῶν ὁ ἀνθρώπος εἰς μίαν κατὰσταν Νιρβάνας δεῖξαι ἔστι τὴν τελειότην τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι παράδοξον ἰσχυρῶς ἡ θεοὶ ἐκείνων, ὅτι, ὅχι γὰρ κινεῖται ἄλλοι λόγον, ἀλλὰ διὰ τὸν μόνον ἰσχυρὸν, τὸν κατὰ τὴν ἴδωσ ἐκείνων τοὺς μεγαλοσχημίνας, ὅτιναι με ἐλαφρῶν ἀνεύθιμων ὑπόθεσι-ται εἰς τὸν ἀνθρώπον, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ γερῆ ὁμοίως τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἰδέαν εἰς τὸ τέλος διὰ τῶν μέσων, ἅτινα τοῦ ὑποδεικνύονται, φελλῆσιν νὰ εἶναι καὶ. Εἶναι φυσικὴ ἡ θεοὶ τῶν ἀνθρώπων ε-κείνων, ὅτις ἠεθόμενος τὸν ἐαυτὸν τον, ἔρχεται με ὄλον τὸ πάθος τῆς γυνήσιν του νὰ εἶναι μερικῆς ἀ-λύθειας εἰς τὸν ἐν ἐκείνους πρὸς τῆς φυσικῶσιν συμφορῆς τῆς ζωῆς ἐπιχωρησάντων ἀνθρώπων νὰ εἶναι καὶ τὸ ἴδιον, τὸ ὅποιον οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει με τῆς φυσικῆς μέχρι τοῦδε θεωρίας περὶ θεολογί-ως τῆς καταστάσεως τοῦ ἀπονοῦντοῦ κόμου.

Μὲ ὄλον ὅμως τὸ δόξαλον τῆς θέσεως μου, θὰ ἠροῦντο εἰς ἑμεῖν ἄρθρον μου νὰ παρουσιάσω ἐν πρῶτῳ ἀποσπασμῶ ἔργασίας πρὸς ἐξυμνίαν τῆς φυσικῆς καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου.

Βεβαίως οὐδὲν ἐκ τῶν γραφομένων τούτων ἐλ-πίζω τὸν ἀποσπασμῶ ἀποτέλεσμαι, διὰ τὸν μόνον λόγον, διότι, ὡς ἔγραψον εἰς προηγουμένον ἄρθρον, ἡ ἀνθρωπότης ἀπύσαστα ἐδρασίθη ἐπὶ τὸν σωματικὸν τοῦ ἄλλοιου, τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀπιστίας. Εἶμαι δὲ πάλιν ἡ βέβαιος πως ὁ ἀπονοῦντοῦ τῆς γῆς κό-μος θὰ τρεῖσιν περιόδους ἀκόμη δολοκλήσεως τὴν λεωσφόρον τοῦ αἵματος.

Γράφω περὶ τῆς μεγίστης ἐπιδράσεως, ἣν δέ-ναι νὰ ἔχη ἡ ἀλλοτρίωσις τῶν ἀνθρώπων πίσις περὶ τῆς ἀποτέσεως μῶν ἀνοτέρας διανήσεως, ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς σήμερινῆς καταστάσεως των. ὡς δὲ ἐπι-ζῶν τὴν ἐπινοῦντο ὅλα ἐκείνα τὰ σωματικὰ τοῦ σπῆτος. Ἐπιζῶντων ὅπως διὰ τὸν ἐνταταμένον γυνωσθῆ εἰς τὸν ἀνθρώπον ὅτι νὰ καὶ ἰσχυρῶς ἐπάρ-χει κληρονομία δόνας, ἣτις διέπει καὶ κωνοῖται τὴν τῆσιν καὶ τὴν πορείαν τοῦ ἀέριου, ὅτι εἰς καὶ ὑπόσιν ἐπάρχει Διανοησθῶ, πρὸς τὸν ὅποιον ἀν-θρώπου εἰς τὸν πῶσιν καὶ κωνοῖται τὴν ἰσχυρῶσιν ὁ πῶσιν καὶ κωνοῖται τὴν ἰσχυρῶσιν, ὅχι μόνον δὲν ἐπιζῶν νὰ ὑποδεικνύωσιν περιόσιν-ε-ρον τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸν ζῶντων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλ-λά προσπαθῶ δι' αὐτὸν τὸν δημοσιον ἕνα κόμου ὅπως νὰ ἀπέπειται ὅπως ἐοικέσιν ὁ μέγας Δαδῶ-τος, ὅτις, καίτοι διὰ τὸν ἐξουστὸν τὸν παρ' ὀλίγον νὰ ἀνασῶσιν ἐκ βάθρων πᾶσαν θεοσεβειτικὴν περὶ-θῶσιν, ἀπὸ τῆς ὁμοεισόμενος ἐάν πρῶται νὰ εἶ-ναι κωνεῖς θεοῦ, ὡς ἐξῆς: «Ὁδὲ κατὰ τὴν ἐπο-χὴν κωνεῖται τῶν κατεσῶσιν μου ἰσχυρῶσιν Ἀδε-ος, ἀνθρώπος δηλονοῖ ἀνοῦντοσιν τὴν ἔσσαν τὸν Θεοῦ τὸν δημοσιον, λέγω, ἕνα κόμου, ὅτις ἀνοῦντοσιν τῆς φυσικῆς συμφορῆς τῆς ἐγκλημ-τικῆς ἀθείας των, καὶ ἀνοῦντοσιν ὅπως ὁ μέγας Βί-αμακ, ὁ φιλόσοφος, φιλοσοφίης καὶ πανθιότης ἐκεί-νος πρῶτον, κατὰ τὴν πρῶτον τὸν ἡλικίαν, καὶ ν-καθίσει ἐπὶ τῆς φυσικῆς ἔσσης Βούσιν καὶ ἐνὸς τῆς ἐκτελεστικῆς ἔσσης. «Ἐάν ἴθιλον καταδι-κασθῶν νὰ ἴσῳ πάλιν, ὡς ἄλλοτε, χωρὶς Θεοῦ, οὐ-δαμῶς θὰ ἐδῶσιν» ν' ἀποθῶσιν τὸν βίον ὡς ο-παθῶν ἰσοκῶσιν, καὶ προσέβη με τὴν πῶσιν αὐ-τῆν ἔξω εἰς τὴν φύσιν καὶ ἐκεῖ νὰ κωνοῖται αὐτήν, ἀνοῦντοσιν ὅπως, λέγω, τῆς φυσικῆς συμφορῆς τῆς ζωῆς, συμφορῆς δημοσιον εἰς τὸν πῶσιν ὁμο-στικῶν καὶ ὀλοστικῶν οἰσῆσιν τῶν γυνωσῶν δημο-στικῶν.

Δ. ΤΖΙΑΘΑΣ

ΓΟΥΣΤΑΥΟΥ ΔΕΜΠΟΝ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἡ τέχνη τῆς μεταβιβάσεως τοῦ συνειδητοῦ εἰς τὸ ἀσυνείδητον.

(Συνεχίσει ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Π

Ἐκπαιγεῖς ὅπου μίαν τοιαύτην παραγνώρισιν βουί-μων τῶν ἄρχων τῆς ψυχολογίας, προσπαθῶσιν ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ νὰ καταστήσῃ φανεροῦς τοὺς πραγματικῶς λόγους τοῦ κακοῦ τῆς ἐκπαίδευσως καὶ νὰ δεῖξω ὅτι τὰ προγράμματα, αἰτία ὑποτιθέμε-ναι ὄντων τῶν κακῶν, ἦσαν πράγματα πολὺ ξένα αὐ-τῶν.

Ἐάν αἱ παρροπαράδοτοι ἰδέαι μας ἰδύνατον νὰ μεταβληθῶν, τὸ διδόνον τοῦτο θὰ ἴητο πολὺ χρήσιμον. Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος νὰ ὁμολογήσω, ὅτι με ὄλην τὴν ἐπιθυμίαν τῆς πωλλήσεως των, δὲν ἐφοτίσεν οὔτε ἔπεισεν—εἰς τὴν Γαλλίαν τοῦλάχιστον—οὐδ' ἐνὰ πανεπιστημιῶν. Οἱ διεκθίνοντες τὴν ἐκπαίδευσίν μας, προσπαθοῦν ἀκόμη νὰ εἴρωσιν τὰς αἰτίας τοῦ κα-κοῦ τῆς ἐκπαίδευσως μας, τὰς ὁποίας ἐφραταξοῦσιν ὅτι εἶνα σαρδύς ὑποδέξει.

Θὰ ἔχη τις ποιῶν τινα ἰδέαν τοῦ ἀδυνάτου τῆς εὐ-φρέσεως των, ἂν ἀναγνώσῃ τοὺς ἐκφωρηθέντας λό-γους ἐπὶ τῆς ἐκπαίδευσως παρὰ τὸν κ. κ. Λίπμαν τῶν ἐπιστημῶν. Ἐάν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν του τὸ ὄνομα καὶ τὴν θέσιν τῶν οἰητόρων, οἱ λόγοι οὗτοι δύναται νὰ λογισθῶν ὡς περιέχοντες τὰς γενικὰς ἰδέας τῶν ἀρχαίων τοῦ Πανεπιστημίου.

Ὁ κ. Λίπμαν, σύμφωνα με τὸς περισσότερους τῶν ἀναδελφῶν του, κατέδειξεν ὅτι ἡ ἐκπαίδευσίς μας, εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς, ἐφρασεν εἰς τὸ σημε-ῖον, κἀκεῖνον τοῦ ὁποίου δὲν δύναται γλῶσιν νὰ κατέλ-θῃ. Ὁ σοφὸς καθηγητῆς ἀνέπτυξε θαυμασῶς τὰς ὑ-πηρεσίας τὰς προσφρασεῖσας εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀ-πὸ τῶν μαθητῶν τῶν γερμανικῶν πανεπιστημίων καὶ τὴν ἀνικανότητα τῶν μαθητῶν τῶν ἰδικῶν μας εἰς τὴν νὰ προσφρασῶν παρομοίως ὑπηρεσίας. Ὁμῶσιν εἶπα τὴν παρῶσιν ἐπιροσῆν, ἣν ἔφρασεν τὰ γερμανι-κὰ πανεπιστήμια, τὰ ὁποία προφοδοτῶν τὰ εὐρωπαι-κὰ καὶ ἀμερικανικὰ ἐργαστῆσιν με τὴν μεγαλύτερον μερίδα τῶν πελαδεικνόμενων γροσποικῶν, τοῦ ὁποίου ἔ-χουν ἀνάγκην.

Καθ' ἂν χρόνον αἱ ἐπιστήμαι καὶ αἱ βιομηχανίαι τῆς Γερμανίας προδοῦσιν διαρκῶς, αἱ ἰδικαί μας ἀ-κωνοῦσιν ἀντίθετον φορῶν καὶ καταπίπτουν ὁσμη-ροσ περισσότερον.

Ἀποῦ λοιπὸν ὁ ὁήτωρ παρτήρησε τὴν ὑπεροχὴν τῆς μῆς μερίδος καὶ τὴν μετριότητα τῆς ἑτέρας, ἡ-ναγκασθῆ κατόπιν ν' ἀναζητήσῃ τὰς αἰτίας αὐτῆς τῆς καταστάσεως. Ἀλλὰ, ὡ καὶ κατέβαλλε πολλοὺς κό-πους διὰ νὰ τὰς ἀνεύσῃ, οὔτε κὰν τὰς ὑπαπετεύθη.

Οἱ λόγοι του παρουσιάζονται ἐν τοσούτῳ ἂν ὄχι πολὺ πιθανῶν, τοῦλάχιστον με ποιῶν τινα παρῶσιν προποτυπῶν. Ἡ ἔλεσιν κατὰσταν τῆς ἐκπαίδευσ-ως μας θὰ ὀφραλετο ἄλλως εἰς τὸ εἶναι κωνεῖται κα-ταγωγῆς, εἰσαγθεῖσιν ἐν Γαλλίᾳ παρὰ τὸν Ἰησοῦ-ῖτων. Ἐάν σιναντῶμεν ἐδῶ μίαν ἄνοιαν κάποτε ἀκατανόητον, ἄνοιαν τῶσιν μαθητικῶν ὄσων καὶ ἐ-πιστημονικῶν, ἣτις μὰς ὑπενηθίσει τὴν Κίναν, ἡ ἀ-πῆτι εἶναι ἀπλοσαστή: τὸ παιδαγωγικὸν μας σύστη-μα ἔρχεται ἀπὸ τὴν Κίναν. Αὐτὸ εἶναι γεγονός ἰστο-σικόν. Ἡ παιδαγωγία μας εἶναι παλαιὰ ἐποχῆς. Διε-δόθη ἀπὸ τὸν κωνοῦσιν ὀλοκλήσεως Ἐλδοθῆσιν ὁ Μέγας, τὸ ὅποιον σινεσπῆθη, ὡς γνωστὸν, παρὰ τῶν ἰστορο-στικῶν, ἐπισπορηθέντων ἀπὸ τῆς ἀποτέρας Ἀνατο-λῆς.

Ἀνακαλύθωσιν οὔτω τὴν αἰτίαν τοῦ κακοῦ, ὁ διακε-κρῆμενός Ἀκαδημαῖκός ἀνεζητήσε τὸ φρακμον. Τί-ποτε τὸ ἀπλοσαστερον. Διὰ νὰ καταστή τελεία ἡ ἐκπαί-δευσίς μας θὰ ἴηται νὰ τὴν καταστή τις ἀνεξάρτη-των τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Ἐἶναι ἐπιγόν, ἀναφρασεῖ μετ' ἀγανακτῆσεως, νὰ κα-ταστή ἀνεξάρτητος ἡ ἐκπαίδευσίς, τῶν γραφειοκρα-τῶν, καὶ νὰ ἐκνευροθῶσιν τὰ πανεπιστήμια τοῦ ζῶσιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἔσσης. Διότι ἡ τελευτήσιν αὐτῆ, ἐξμεβαίνουσα εἰς τὰς μελέτας, ἐπιβάλλει διαρκῶς τὴν ἀπρηχαιομένην τῆς παιδαγωγικῆν. Θὰ εἶδη ποτὲ με-γάλως τῆς Ὑπουργῶς, νὰ ἀφρασεῖ ἀπὸ τῆς ἐκτελε-στικῆς ἔσσης τὴν ἀπονοῦσιν τὸν τίτλον:

Οἱ καθηγορημένοι γραφειοκράται ἔφραθον με κα-τάλληλῶσιν πον τὴν καθηγορίαν, τὴν ὁποίαν τοὺς ἀπέ-διδον. Τοὺς ἐφραῖν κάπως ἀπροσδοκῶσιν νὰ φρανε-ται νὰ ἀνοῖθῃ εἰς καθηγορίαν τῆς Σοφόνῆς ὅτι οἱ πα-νεπιστημιῶν μόνον ὄρῶσιν τὰ προγράμματα καὶ ὅτι αὐτοὶ ἐξετάζων τοὺς μαθητὰς διὰ τὴν ἀπονοῦσιν τῶν

διπλωμάτων, ἅτινα διανεῖται ἀκολούθως ὑπὸ τῆς ἐκ-τελεστικῆς ἔσσης.

Δὲν πρῆπει νὰ πιστεῖται τις ὅτι ἰδέαι ἀνάλογοι πρὸς τὰς ἐκτελείσας ἀνοῦσιν εἶναι ἰδιαίτεροι εἰς ἕνα μόνον καθηγητῆν. «Οἱοὶ οἱ ἰδύνοντες τὰ τοῦ Πανεπι-στημίου ἔχουν τοιαύτας ἰδέας. Φαίνεται ἄλλοθῶς ὅτι οἱ μεγάλοι αὐτοὶ εἰδικοὶ χάνουν πᾶσαν ἰκανότητα παρτηρητικότητος καὶ σκέψεως μολὶς ὀλίγον ἐξέβδων τῆς εἰδικότητός των. Δὲν θὰ προῦδειε πολὺ ἕνα κῶ-τος διεκθίνόμενον ἀπὸ ἐν σινεβούλιον σοφῶν, ὡπως πολλοὶ ὑπογῆγοι φιλόσοφοι πολλὰς ἐπρόστειναν.

Θὰ ἔχωμεν μίαν νέαν ἀποδείξιν τῆς ἀνικανότητος τῶν διεκθίνων τὰς τύχας τοῦ Πανεπιστημίου μας εἰς τὸ νὰ ἐνοῦσιν κατὰ—ἔστω τὸ ἐλάχιστον—ἀπὸ τὰς αἰτίας τοῦ μειονεκτικῶν τῶν μεθόδων των ἂν ἔ-ναγνώσωμεν τὸν πολὺ μελετημένον λόγον, τὸν ἐκφω-ρηθέντα ἐνόσιν τοῦ ἰδίου Σινλόγου διὰ τὴν προ-δοῦν τῶν Ἐπιστημῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀπέλ, κομητήρος τῆς Σχολῆς τῶν Μαθηματικῶν τῶν Παρισίων.

Ὅπως καὶ ὁ κ. Λίπμαν, ὁ κ. Ἀπέλ, ἀρχίσει τὸν λόγον του με μίαν αὐστηρῶν κριτικῆν τῆς Πανεπιστη-ματικῆς ἐκπαίδευσως καὶ παρατηρεῖ ὅτι δὲν δύναται αὐτῆ νὰ καλλεργηθῇ τὸ ἐπιστημονικὸν πνεῦμα, ἐφ' ὄσων ἀπὸ τοῦ δημοσικῶν σχολείου μέχρι τῆς ἀνοτέρας ἐκπαίδευσως οἱ διαγονισμοὶ καὶ αἱ ἐξετάσεως δὲν εἶ-ναι παρὰ μόνον μία δοκιμασία τῆς μνήμης.

Ἡ κριτικὴ εἶναι θαυμασία, ἀλλ' ὁ ὁήτωρ, μὴ ἐνο-ήσας τὰς αἰτίας τοῦ κακοῦ, τὸ ὅποιο ὑποδεικνύει, προτείνει μέσιν διορθώσεως τῶν ἀπλοῦσιν ἀσῆμαντα.

Ἐκ κάθε φρασίαν διαβλέπει τις τὴν ἀβεβαιότητα τῆς σκέψεως. Τοῦτο ἐμφραίνεται εἰς τὰ ἐπόμενα ἀπο-σπασματα ἐκ τοῦ συστήματος τῆς ἀνακινώσεως των.

«Ἡ διοικήσιν βλέπει τὸ κακὸν καὶ ἀναζητεῖ ἐπει-γόντως τὸ ἀντιόσιν. Θὰ σινσῆσται τοῦτο μάλιστ' εἰς τὴν καθήροσιν διαρκῶν σγῆσων μεταξὺ τῶν διδα-σκαλῶσιν τῆς δημοσικῆς ἐκπαίδευσως καὶ τῆς ἀνο-τέρας ἐκπαίδευσως (!)».

Ὀλίγον κατῶσιν προτείνει ἐτὴν χρῶσιν τῶν πανε-πιστημῶν διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν καὶ κα-τωτέρω ἀκόμη φρασεῖ ὡς μίαν μεγάλην μεταρροθῆ-σιν τὴν καταγοῦσιν τῶν μαθημάτων τοῦ Muesium καὶ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἰδουμάσιν τοῦτο εἰς Ἐνστο-τοῦτων τῶν Ἐθνικῶν Σινλόγων.

Ὁ ὁήτωρ ἐν τέλει ἰσοθῆσθ τὴν ὀλοσ μωρῶν βα-ρύτητα παρομοίον ἰδεῶν, καὶ εἰς ἐν ἄρθρον του ἐπα-νέρχεται ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος καὶ δεκασθῶ ὅτι:

«Ἡ πρώτη μεταρροθῆσιν θὰ ἴητο ἡ κατὰσταν τῶν ἴλων τῶν προγραμμάτων κατὰ σφῶν χρησιμότητος, καὶ ἡ δευτέρα ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς τῆς κλίμακος εἰς τὸ ἐνεργὸν πανεπιστήμιον, καθὼς καὶ εἰς τὸς καθηγη-τῶν τῶν, μαθημάτων τινὰ νὰ περιοριθῶσιν καὶ ἄλλα ν' ἀναπτυθῶσιν, μερικῶς ἔσσαν νὰ καταγορηθῶν καὶ νὰ σινσῆσθων ἄλλα».

Καθὼς βλέπωμεν, οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐξῶσιν αὐτῶν εἰ-δικῶν ἐφρατῆσθ κὰν ὅτι πρῆπει νὰ ἀλλάζωμεν, ὄχι τὰ προγράμματα, ἀλλὰ τὰς μεθόδους. Ἡ πρότασις τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀναπτύσεως τῶν προγραμμάτων, τῆς καταγορήσεως τινῶν ἐκ τῶν ἔδρων καὶ τῆς συστά-σεως ἄλλων, ἀποτέλει μίαν ματαῖαν φρασεολογίαν ἢ νει σὸδεμῆς κεντρικῆς ἰδέας κατενθίνουσιν.

Τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς ἐκπαίδευσως φαίνεται ἀπα-σχολεῖ πάρα πολὺ σήμερον τὴν Κοινωνίαν, διότι καὶ τρίτος λόγος ἐπὶ τοῦ συστήματος τῆς ἐκπαίδευσως μας ἐξεφωρηθῆ ἀπὸ τινος εἰς τὸν Σινλόγον διὰ τὴν προδοῦν τῶν ἐπιστημῶν, παρ' ἐνὸς ἐκ τῶν ἐξεχόντων ἡμέλων τοῦ Ἰνστοιτούτου, τοῦ κ. Κ. Λαλεμῶν.

Ὀυδέμῶν ἀνάγκη ἐπάρχει νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ κ. Κ. Λαλεμῶν δὲν εἶναι ἕνα νὰ εἰνε π σ τ η μ α κ ὁ σ. Τοῦτο φαίνεται ἐνθῶσιν ἐκ τῶν ἀκριβοδικαίων παρα-τηρήσεων ἐκ τῶν ὁποίων γέμει ὁ λόγος του.

Ὁ ὁήτωρ δεκινεῖ πρῶτον, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐκ-παίδευσως εἶναι νὰ ἀναπτύξῃ τὸ πνεῦμα, παρατη-ρεῖ ἀκολούθως ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον δὲν ἐξουεῖ νὰ διδάσκη ὅτε τὴν Λατινικήν, ὅτε τὴν Γαλλικήν, οὔτε διδάσκη ἄλλο. Αἰσθανόμενος ἐξ ἄλλου πόσων εἶναι ἀδύ-νατοι σήμερον αἱ μεταρροθῆσιν, ἀρκεῖται νὰ ζητή-σῃ ἴνα, τὸ ὀλίγον αὐτὸ τὸ ὅποιον διδάσκει, ἀναφρα-σῇ τοῦλάχιστον ἐπὶ ἀφρακλῶσιν πράγματων, ἣτοι τὰς ἔλενας γλώσσας καὶ τὰς ἐπιστήμιας ἐξ ἴσων καταλή-λουσ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος, ὅπως καὶ τὰ Λατινικά.

Πρῆπει νὰ πιστεῖσῶμεν, ὅτι αἱ κριτικαὶ τοῦ κ. Λα-λεμῶν ἦσαν δίκαια διότι προσεκύλασιν πραγματικῶς ἐκφρασεῖς λύσεως εἰς τοὺς πανεπιστημιῶν.

Βεβαίως μάλιστα, ὅτι ὁ ὁήτωρ δὲν κατῶσθως ἐκ-παίτην τὴν δημοσιον εἰς μίαν ἐκ τῶν κριτερότερον ἐφημεριδῶν μῶν ἀπαντήσεως εἰς ἕνα δομητότατον ἀρ-τήμῃ μόνον μετὰ τῶν παραλλαγῶν των ὡς ἐξῆς:

(Ἡ συνέχισις εἰς τὴν 23ην σελίδα)

Αἱ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ Ο ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΑΪΝΕ

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Χάινε τυγχάνει γνωστὸς ὡς ποιητῆς τῶν Bieder, τῶν μικρῶν λυρικῶν ἀσμάτων του, τὰ ὁποία τοῦ ἐξηγοῦσιν, χωρὶς ἀμφιβολίαν, μίαν προπετόσιν θέσιν μεσαξὺ τῶν μεγαλύτερων μελικῶν ποιητῶν τοῦ κόμου. Γὰρ τὴν Γερμανίαν ἐν τοῖσιν ὁ Χάινε δὲν ἔχει σιμασίαν ὡς ποιητῆς καὶ μόνον. Ἀνάται μάλιστα νὰ λεχθῆ, ὅτι ὡς ποιητῆς δὲν ἐφραν εἰς τὴν ἐποχὴν του καὶ πολλοὺς θαυμα-σῆσιν.

Ἀντίταλις τοῦ γόν Πλάτερ, τὸ ἀριστοτεχνικω-τέρον τῶν Γερμανῶν ποιητῶν, τὴν ἡμερῶν καὶ τὴν ἐκ-ἐκρηγμένην πλῆσικότητα τοῦ ὁποίου δὲν ἠμπο-ροῦσε νὰ διοικολογήσῃ, ὅπως δὲν τὴν ἐδικαιοσύνη καὶ εἰς τὸν Γκαίτε, τὰ ποιήματα τοῦ ὁποίου τὸν ἄ-φρασαν, καθὼς ἔλεγε, νυχθῶν, ὡς καὶ τὰ ἀρχαῖα ἀ-γάμματα, δημοκράτης τῶν ἄσων διὰ τὴν ἐποχὴν του, σαρκαστικῶς τῆς πρῶσιν τῆς διαταδαγωγῆσεως καὶ ἀμειλιτικῶς σιλητητικῆς ὄσων τῶν πατριωτικῶν ποιητῶν, τοῦ ἴσων του, καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ Θεο-δώρου Κέρνερ, ὁ ὁποῖος δὲν τὸν ἡροῖκοῦ θινάτου του (*) εἶχε κατὰ τῆς εἰδοῦσιν διὰ τὸν Γερμανικὸν λαόν, τέλος πολέμιος τῶν συγχρόνων του ροματι-κῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνεξαρτήτως τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἄλίας των εἶχον προδοθῆσιν ἐπὶ ἕνα δολοκλήρον αἰτία τοῖς Γερμανοῖς, ὁ Χάινε ἐσθῆθ ἀπομεμω-νέμος, καθὼς σιμαθαίει πάντοτε εἰς τοὺς τεχνίτας ἐκείνων, τῶν ὁποίων ὁ ὁρόσος διανοίγεται ἐντὸς τῆς πνευματικῆς πρῶσῆς τῶν προγεσσοτέρων των.

Ἀλλὰ, καθὼς ἐλέγθη εἰς τὴν ἀρχὴν, ὁ Χάινε δὲν ἔχει μόνον ὡς ποιητῆς σιμασίαν. Ὡς πρῶσῆσιν ἐπὶ τῆς ἀκόμῃ σπουδαίεσιν. Ὁδῆς συγχρόνως πρὸ αὐτοῦ ἐνεργηθῆ ἴσων καὶ τὴν γερμανικὴν γλώσσαν εἰς τὸν πεδῶν λόγον. Καὶ μετὰ τὸν Χάινε μόνον ὁ Νίτσε παρομοίως ἴσων ἐδκαμπτον καὶ γλα-φράν τὴν γερμανικὴν γλώσσαν, γλώσσαν πᾶσων εἰς τὴν ποίησιν, ὅπως ἔφρασε ἀντικωνενοῦσιν εἰς τὸν πεδῶν λόγον. Μόνον εἰς τὸν Χάινε καὶ τὸν Νίτσε ὁ πεδῶν λόγος σινθῆσθ τὴν θεμελιότητα καὶ τὸ πᾶ-θος τῆς λυρικῆς πῆ τὴν ἀκριβοσῆσιν καὶ τὴν ἀντι-κειμενικότητα τῆς ἐπιστημονικῆς γλώσσης. Ὁ Χάινε, καὶ εἶναι τοῖσιν ἡ ἀνεπαύτῆσιν ὀλοσῆσιν καὶ τὸν πᾶσιν ἀμειλιτικῶν μεταξὺ τῶν σωδινιστῶν ἀν-τιπάλων του, ἐπλοῖσῆσιν μετὰ τῶν ἰσῆσθ τῶν γερμανικῶν πεδῶν λόγον. Ἀλλ' ἀκόμη πνευτικῶν σιμασίαν ἔχει ὁ Χάινε ὡς ἰσοδοκῶν, ὡς ἀντιπρό-σωπος κοινωτικῶν καὶ πολιτικῶν, πεποιθῆσιν, ἐφρασῶ αὐτῆν μετὰ τῆς ἐπιδρασίαν ἡσκρασαν καὶ ἐπὶ τοῦ ποιητικῶ ἔσων του.

Αἱ δημοκρατικὰ ἀρχαί του, ἡ πολεμικότης του ἐ-ναρτίον τοῦ πρῶσιν σιμαθῆσιν πνεύματος, αἱ ἔσινον διανασῆσιν τῶν ἐναρτίον τῆς λογοσῆσιν τῆς χώρας του, ἡ ὁποία οὐδὲ τῶν καθαρῶς φιλολο-γικῶν προῖτων ἐν εἰδετο (*) τέλος ὀφραεῖται ἀ-πῆσιν, εἰς ὁποῖα ἐπρεσῆσιν ὡς φιλῆσθῆσιν Γερμανός, ὄσων ἀφορῶ τὰς μετὰ τῆς Γαλλίας διενέ-σεως τῆς ἰδιαίτερας πατρίδος του, ἐδφωρηθῆσαν ὡς ἀντιπάλων ἐνέργεια, ἐδημιούργησαν περὶ αὐτῶν ἀ-ποσῆσιν, ἐ

τους και να μοιράζονται κάθε ήδονη και κάθε χαρά που θα ήρθε στον κόσμο. (Έξασολουθεί ή διαλέξω χαμηλοφρόνως).

ΠΑΝΑΓΗΣ (καθήμενος εις μικράν απόστασιν, πλησίον της Καλλιόπης). — 'Ακούτε, κυρία, την όμιλία του όφραου φίλου μου και της χαριτωμένης κόρης σας; 'Όλος ό λόγος των περιστρέφεται στην άγία και στη ζωή των πούλιων. 'Αρχισαν, βλέπω, τα τυχερά αισθήματα.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Αυτό είναι φυσικό. Πουλάρια εινε και για πουλάρια τους άρεσει να μιλάνε.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — 'Αλλά για να όμιλήσουν τα πουλάρια μας με περισσότερο θάρρος και για να έπαρουν πάλι ελεύθερα τα αισθήματά τους, δεν νομίζετε, κυρία μου, ότι πρέπει να τ' άρισουμε και λιγάκι μονάκι τους;

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Έχετε πολύ δίκιο. 'Ας κάνουμε λοιπόν ήμεις ένα γύρο έξω στο πάρκο. (Έγείρεται, ως και ό Παναγής).

ΠΑΝΑΓΗΣ. — 'Ας πάμε λοιπόν.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ (προς τόν Πέτρον, καθήμενον μόνον εις μίαν άκρον της σπηνης και ανακινώσκοντα έφημερίδα). — Σήκω και σύ, Πέτρο. 'Έλα να κάνωμε ένα γύρο. 'Αφρησ πάλι την έφημερίδα. 'Αλλά έσθ βλέπω δεν έτες άκόμα τον καρφέ σου. Πώς θα τον πιής τώρα, καψιμένο, που έγκρώσει;

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Έτσι μου άρέσει, κυρία.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Όπως εσαι κ'έσθ δηλαδή 'Αλλ' ό κρύος καρφές δεν έχει όσια, καψιμένο.

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Αλλά και ό πολύ ζεστός, όπως τον πίνεις του λόγου σου, βιαστικά - βιαστικά, μπορεί να σου κάψει χαμιά φροιά τη γλώσσα.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Δεν ύποφέρωσα, γεροπαράξενε.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — 'Έλάτε τώρα, κύριε Γαλανούλη, μαζί μας.

ΠΕΤΡΟΣ. — Πηγαίνετε έσείς. Δεν την άκούτε; 'Εγώ δεν ύποφέρωμαι. Θα πάω να πω μιá κρού μπόρα, έδώ παρακάτω, μονέχος μου. (Πίνει τον καρφέ του κ'ε σκάνεται).

ΠΑΝΑΓΗΣ. — 'Όπως άγαπάτε, κύριε Γαλανούλη. Σε λιγάκι έδώ πάλι θ' άναμώσουμε.

ΠΕΤΡΟΣ. — Πολύ καλά. (Έξέρχεται).

ΚΑΛΛΙΟΠΗ (Προς την Φλώρα). — 'Ακουσε, Φλώρα. 'Ημεις θα κάνωμε ένα μικρό γύρο έξω στο πάρκο με τόν κύριο Παναγην, να ξεμυδιάσωμε λιγάκι. 'Ο κύριος Πανάλκης θα έχει βέβαια την ευγένεια να σας κάμει συντροφιά.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Με μεγάλη μου ευχαρίστηση, κυρία μου.

ΦΛΩΡΑ. — Καλά, χαμιά μου. Κάμειτε το γύρο σας. 'Εδώ θα συναντηθώμε σε λιγάκι.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ (Προς τόν Παναγην). — Δεν ύποφέρεται αυτός ό αδελφός μου με τις παραξενιές του. (Έξέρχεται μετά του Παναγην, στηριζομένη εις τόν βραχιόνά του).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Πανάλκης και Φλώρα

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — 'Η μητέρα σας, δεσποινίς, σας άρπινε μονάχη μ' έμένα. 'Τούτο σημαίνει ότι έχει πολλήν έμπιστοσύνην. Αυτό πολύ με χαλαρώνει.

ΦΛΩΡΑ. — 'Η μητέρα μου, κύριε, από χτες που σας είδε, πολύ σας έξετίμησε, και πολύ σας άγαπή. Αυτό πρέπει να το ξέρετε.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — 'Αλλά δεν γνωρίζω αν έχω την εύτυχία ν' απολαμβάνω και από σας, δεσποινίς, κάποιαν έκτίμηση και κάποιαν άγάπη.

ΦΛΩΡΑ. — 'Αφίνο να το άντιληφθήτε μόνος σας, κύριε Πανάλκη. Σας θεωρώ άρετά έξυπνον.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — 'Εάν έπρόκειτο να κρίνω, δεσποινίς, από τα αισθήματα που τρέφω εγώ για σας, δεν θα είχα χαμιάν άμφιβολία.

ΦΛΩΡΑ. — 'Ότε άμφιβάλλετε, κύριε Πανάλκη; ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — 'Ελπίζε μου λοιπόν μιá λέξη από εκείνες που θα με κάνουν τον ευτυχέστερον άνδρα στον κόσμο. 'Από τα χείλη σας κρέμεται αυτή τη στιγμή όλη ή εύτυχία της ζωής μου.

ΦΛΩΡΑ. — 'Ό,τι ή καρδιά αισθάνεται πολύ βαθιά, δεν ήμπορούν τα χείλη να το έκφράσουν.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — 'Ας εινε, δεσποινίς. 'Αρκεί ότι βλέπω μέσα στα όφρατά σας μίτια ζελάει που δεν λένε να ορδύνα χείλη σας. Τα μάτια ποτέ δεν άπατούν, ό, να, με άγαπάτε.

ΦΛΩΡΑ. — 'Τούδ λοιπόν ότι τα μάτια έφανέρωσαν το μυακό της καρδιάς μου. 'Αλλά μ' άγαπάτε και σεις το ίδιο;

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — 'Ελάτε λοιπόν έδώ πλησιέστερα. 'Ελάτε ν' άκούσετε τους παλμούς της καρδιάς μου. (Περιπατώσεται την Φλώραν). Ποτέ δεν ήσθάνθη τόνση έντυλιον. 'Όταν τώρα που σας έχω στην άγκαλιά μου. Πόσο ήθελα να είμεια όποτε άντάνε ένωμένοι σ' όλη μας τη ζωή. Να γίνεται έντελώς δική μου. 'Ο σύντροφός μου εις τήν ζωήν.

ΦΛΩΡΑ. — 'Τούτο μόνον από σας έξαγάτα. 'Εγώ και αν ήθελα να σας άρνηθω ποτέ δεν θα το κάτρωθωνα. Αισθάνομαι την ψυχήν μου έννομένην πάλι με τη δική σας.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Θα με ήθέλατε λοιπόν για σύζυγό σας;

ΦΛΩΡΑ (μετά σιστολής). — 'Ω, να, και κανέναν άλλον από σας.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — 'Αφού μου το λέγετε, γιατί να μη το πιστέψω; 'Ό,τι θα μ' έκαμε ν' άμφιβάλλω, θα ήτο ή ιδέα μη με θέλετε για τη μεγάλη περιουσία μου. 'Αλλά σεις ευτυχώς είσθε τόσο πλούσια, ώστε δεν έχετε ανάγκην από τα χρήματά μου.

ΦΛΩΡΑ. — Αδύ ή άκριβώς ή σκέψις κάνει κ' έμένα να μη έχω χαμιάν άμφιβολία ότι και ή άγάπη σας για μένα εινε τόνση ειλικρινής και τόνση άγνή, όσο και ή δική μου. Βέβαια, ένας έκατομμυριόχος, όπως έσείς, δεν είχε χαμιάν ανάγκην να με θέλη σύζυγο για τα χρήματά μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μη μου μιλάτε για χρήματα, παρακαλώ. 'Η άγάπη σας εινε για μένα θεσασρός άνώτερος από όλα τα πλούτη του κόσμου. 'Αν ένόμιζα ότι σας περνά ή ιδέα ότι σας ζητώ την χείρα σας, χείρη της μεγάλης προικίσσας, θα έπροτιμούσα χίλιες φορές να είσθε έντελώς άπένταρη, για να έβλέπατε τότε καλλίτερα όλην την άγνότητα της άγάτης μου.

ΛΙΑΝΗ. — Μπα, τόν παραλυμένο. Θέλει και παντρεία. Θα πάω τώρα άμέσως να τού τα χαλάσω. 'Έτσι θα σώσω κ' αυτήν τη θεόκοντη, που κίνησε κ' ήσθεν έδώ από τόσο μακριά για να πέση στα χείρα αυτού του διαβόλου, σά στραβή ή δυστυχισμένη.

ΚΩΣΤΗΣ. — Δεν εινε οσοστ, μαντζαζέ, να κόψετε την τύχη ένός νέου και μάλιστα φίλου σας.

ΛΙΑΝΗ. — Βέβαια. Τού χρειάζονται πολλά χρέιαματα, αφού έξεκοκάλισσε φαίνεται τα δικά του. (Μετά μικράν σιωπήν). 'Αλλ' ας τόν άρνήσουμε να την πάρη. Γιατί να την πάρη κανένας άλλος, που δεν τόν γνωρίζουμε; Δεν εινε καλλίτερα να γίνη ό Παυλάκης έκατομμυριόχος; 'Έτσι θάχη να ζοδείη καλά και θα τόν μαδάμε τότε κ' έμεις κάποτε - κάποτε.

ΚΩΣΤΗΣ. — Αυτό έσκέφθηκα κ' εγώ. 'Από τες μεγάλες προικίες τών γλεντζέδων όλοι έχομε να όφελιηθώμε.

ΛΙΑΝΗ. — Μαράδο, Κωστή. Είσα έξυπνον γαιδουράκι. Φέρε τώρα το ποτό μου. Να και ένας γέρος παρταχτα. Σάν καλά θα πάη το κυνηγι μου.

ΚΩΣΤΗΣ. — Καλή έπιτυχία. (Έξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Διλή και Πέτρος και εν τώ μεταξύ ό Κωστής

ΠΕΤΡΟΣ (Διευθυνόμενος προς τó μέρος όπου κίθεται ή Λιλή). — 'Εσθ εσαι Φλώρα; Πώς εσαι ζτοι μονάχη;

ΛΙΑΝΗ. — Τη Φλώρα ζητάτε; 'Εγώ δεν είμαι ή Φλώρα. Είμαι ή Λιλή.

ΠΕΤΡΟΣ. — Παρτόν, έκαμα λάθος. Σας έπληρα για τη Φλώρα.

ΛΙΑΝΗ. — Και δε θα λυπηθήτε για τó λάθος σας αυτό βέβαια. Μη τάχα εινε καλλίτερο ή Φλώρα από μένα;

ΠΕΤΡΟΣ. — Τι μου λέτε, δεσποινίς; Δεν σας καταλαβαίνω.

ΛΙΑΝΗ. — Για διέτε με καλλίτερα και θα με καταλάβετε.

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Εγώ δεν έχω χαμιά σχέση με σας.

ΛΙΑΝΗ. — Προσιμάτε τη Φλώρα λοιπόν;

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Η Φλώρα που ζητώ εινε άνεμιά μου!

ΛΙΑΝΗ. — Μπα; Σας τώσκασε λοιπόν ή άνεμιά σας και γυρίζει τέτοια ώρα μονάχη της; Μην άνησυχήτε, κύριε. Θα βρήκε κανένα καλό σύντροφο. Δεν χάνεται πάλι θα γυρίσει το καλό. 'Απόψε ή αύριο.

ΠΕΤΡΟΣ. — Παρακαλώ, μαζέψατε λιγάκι τη γλώσσα σας. 'Η άνεμιά μου δεν εινε από κείνες που ξέρετε. 'Ησθεν έδώ με τη μητέρα της και μ' έμένα, τó θείο της.

ΛΙΑΝΗ. — Με συγχωρήτε, κύριε. Μου φάνηκε πως την έχασατε και τη ζητάτε.

ΠΕΤΡΟΣ. — Διόλου δεν την έχασαμε. 'Εδώ γύρο στον κήπο εινε με τόν θαλαμένο της.

ΛΙΑΝΗ. — Μην εινε μιá μελαγχρονή που ήταν έδώ τώρα δά μ' έναν ήμορφο νέο, που τόν λένε Πανάλκη;

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, με τόν κύριο Πανάλκη, άκριβώς.

ΛΙΑΝΗ. — Με τόν κύριο Πανάλκη δεν έχει κανένα φόβο. Αυτό εγώ σας το θεσάωνω.

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Ο κύριος Πανάλκης εινε φίλος μας. 'Εγγενής νέος, τίμιος και καθώς πρέπει.

ΛΙΑΝΗ. — Και πολύ περιποιητικός μάλιστα. Τους είδα έδώ, όταν ήσθνα να καθήσω. 'Η άνεμιά σας πρέπει να εινε πολύ ευχαριστημένη από τη συντροφιά του. 'Όλο στην άγκαλιά του την κρατούσε ό καθηένος και τη φιλούσε στο στόμα μ' όλην την καρδιά του.

ΠΕΤΡΟΣ (μετά διασπορίας). — Τι; την έφιλούσε στο στόμα;

ΛΙΑΝΗ. — Και τού θέλατε λοιπόν να τη φιλήση καλλίτερα; Στη μύτη;

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Ας ειναι. Και αυτό είν έγινε δεν έχει κανένα άποσο. Αυτό σημαίνει, ότι ό κ. Πανάλκης άποφάσισε να ζήτηση την χείρα της. 'Ενα φίλημα άρραβόνος ειναι τó τιμωτέρο φίλημα.

ΚΩΣΤΗΣ (εισερχόμενος). — 'Όριστε, μαντζαζέ, τó ποτό σας.

ΛΙΑΝΗ. — Μεροί, Κώστα. (Προς τόν Πέτρον). 'Αφού εινε έτσι, κύριε, επιτρέψατέ μου τώρα να πω για την εύτυχία της άνεμιάς σας.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τώρα μιλάτε καλά. Σας ευχαριστώ.

ΚΩΣΤΗΣ. — 'Αν και εινε έπαγγελματικό μυστικό.

ΛΙΑΝΗ. — 'Έλα Κωστή. Σήκωσε τ'ε ποτήρια. Στάσου να πληρώσω τó ποτόν, έπτός είν έπιμεινήν να τó πληρώσω ό κύριος.

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Εγώ; 'Ευχαριστός. Πόσο κάνει, παιδί μου;

ΚΩΣΤΗΣ. — Μιά δραχμή μόνον.

ΠΕΤΡΟΣ (πληρώσας). — Πάρε δύο δραχμές.

ΚΩΣΤΗΣ. — 'Ευχαριστώ. (Κατ' ιδίαν προς την Λιλήν). Μαθήσατε τον καλά τó γέρο από την Αίγυπτο. Εινε γεμάτος λίρες έγγλέζικες. Φυλάξτε όμως χαμιά καί για μένα.

ΛΙΑΝΗ (κατ' ιδίαν προς τόν Κωστήν άπερχόμενον). — Πονηρέ! (Προς τόν Πέτρον). 'Αφού έπροσφέρατε τó ποτόν, είσθε πολύ ευγενής, κύριε! Τό νομιά σας;

ΠΕΤΡΟΣ. — Πέτρος Γαλανούλης.

ΛΙΑΝΗ. — 'Όμοιο όνομα. Ζητωμένο με τó γάλα. Και δε είσθε βέβαια ξένος, κύριε Γαλανούλη. Πρώτη φορά σας βλέπω.

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Ησθνα προ μινός σχεδόν από την Αίγυπτο. Κυρίως καταγόμεθα από τη Ρόδο, αλλά ζώμε στην Αίγυπτο από χρόνια πολλά. 'Έχομε εκεί τις έργασίες μας. Τό έμπορίο μας, δηλαδή.

ΛΙΑΝΗ. — Μου άρέσουν όσοι έχονται από την Αίγυπτο. Καθήσατε, παρακαλώ, πλησιέστερα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Καλά ειναι έδώ.

ΛΙΑΝΗ. — 'Όχι, όχι. Σας θέλω πιο κοντά. 'Εκτός είν δεν σας άρέσω. Είμαι λοιπόν χαμιά άσχημη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τούναντιον είσθε πολύ ώραία. Και άκριβώς γ' αυτό, αν καθήσω πολύ κοντά σας, φοβάμαι να μην παρεξηγηθώ.

ΛΙΑΝΗ. — Καλέ τί λέτε; 'Αφού εγώ σας έμπιστεύωμαι. 'Εγώ παίνω έπάνω μου όλη την εύθυνη. Δεν μου λέτε, μην είστε παντρεμένος με χαμιά ζηλιάρα γυναίκα;

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Όχι. Είμαι χηρονώμενος έδώ και τριάντα χρόνια.

ΛΙΑΝΗ. — Τόσο τó καλλίτερο. Τότε λοιπόν έγίνετε πάλι ελεύθερος. Και είστε, βλέπω, άρετά νόστιμος. Μου άρέσετε πολύ.

ΠΕΤΡΟΣ. — 'Εγώ;

ΛΙΑΝΗ. — Ναι, έσείς. 'Ελάτε λοιπόν πιο κοντά. Θέλω να σας ρωτήσω για κάτι συγγενείς μου πάχω στην Αίγυπτο.

ΠΕΤΡΟΣ (Κατ' ιδίαν). — 'Εμπλέξα τώρα μ' αυτόν τόν διάβολο. Και ειναι πολύ ήμορφη. Δεν εινε εύκολο να ξεμυλιάσω. (Κάθηται πλησιέστερα προς την Λιλήν). Να και πού κοντά, άπου έπιμένετε.

ΛΙΑΝΗ. — Πού κοντά άκόμη. 'Έτσι, κολαζατ' σε θέλω. (Πλησιάζει τó καθίσμα της προς αυτόν).

ΠΕΤΡΟΣ. — Πέτε μου τώρα, τί έχετε να μ' έρωτήσετε για τούς συγγενείς πάχετε στην Αίγυπτο.

ΛΙΑΝΗ. — Καλέ, άφήστε τούς συγγενείς μου να χωθούν όλοι τους. Τώρα αυτή την ώρα δεν έχω ούτε συγγενείς, ούτε φίλους. Μόνον έσένα έχω. Φίλησέ με λιγάκι.

ΠΕΤΡΟΣ. — Να σας φιλήσω; Μά δεν εινε νεροπή

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Να λογαριάσωμε. Ήχηράτε εις ήλικίαν δέξαι έννεα χρόνον είπατε.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί δέν τά ελα κλείση καλό μάλιστα.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Η κόρη σας ήτο τότε μόλις ένός χρόνου.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί όχι σωστό χρόνο.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Η κόρη σας τώρα, όπως μου φαίνεται, θα εινε είκοσι δύο, είκοσιτρίων χρόνων πάνω κάτω.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Μιά τό καίμενο. Δέν έκλεισεν άκόμα καλά ούτε τά είκοσι χρόνια.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Τόσο τό καλλίτερο. 'Ο λογαριασμός σας βγαίνει πάνω - κάτω τριάντα όκτώ χρόνων.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Όχι καί σωστά. Λέπουν καίτι μίνες. 'Αλλ' άς εινε. Λίγα εινε ;
ΠΑΝΑΓΗΣ. — 'Όποιος όμως σας βλέπει δέν σας δίνει περισσότερα από τριάντα πέντε τό πολύ χρόνια. (Κατ' ίδίαν). Δηλαδή σαρανταπέντε τ' όλιγότερο.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Βλέπετε λοιπόν; Δέν είμαι καί τόσο νέα.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Τότε τι να είπω έγώ πού είμαι δέκα χρόνια μεγαλύτερος από σας, κυρία μου ;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πόσοι και πόσοι δέν παντρεύονται στην ήλικία σας.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — 'Αλλά καί στη δική σας ήλικία ά περισσότερες εινε έδώ στην Αθήνα άνυπανδρες άκόμα. Νά, έγώ, λόγου χάριν, άν εύρισκα τώρα μία πού να σας οικειώξή, κυρία μου, καί μεγαλύτερη άν ήταν στην ήλικία, εύχαριστός θα την έπαρνα.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Άρχει να τό θελήσητε, κύριε Παναγή, καί θα βρωτε εύκολα νεώτερες καί ώραιότερες από μένα.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Ναι. Αυτή όμως πού θα εύρισκα θα ήτο μίαν άλλη. Κ' έγώ εινε άδύνατον ν' αγαπήσω άλλην. Με πούα καρδιά να την αγαπάσω, αφού την καρδιά μου την έκλείψατε όλην έσείς, κυρία μου ;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ (Γελώσα). — Πάλι τά ίδια; Έγώ σας την έκλεψα; Μ' έδύλατε τώρα καί κλέφτρα.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Ναι, κυρία μου. Μοί έπαρησα την καρδιά μου. Σας αγαπώ. Είπατε όραία, πολύ όραία. Είπατε ό άγγελος πού άνειρευόμουν για την εύτυχία της ζωής μου.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Μα τί κομπλιμέντα εινε αυτά παιδί ; Είπατε πολύ ύποκειντικός, κύριε Παναγή.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Έγώ δέν γνωρίζω από κομπλιμέντα, κυρία μου. Χορίς να τό θέλω, χωρίς να τό ζητώ, σας αγαπήσα. Δέν ξέρετε, από την πρώτη στιγμή πού σας είδα χθές εις τό Ακταίον πού μου άρέσατε.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ (Γελώσα). — Τόσο πολύ; Ποτέ δέν τό είπατε.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — 'Αλλά δέ μου λέτε καί σεις, έστω καί για παρηγοριά, ένα καλό λόγο επί τέλους; Δέν βλέπετε ότι ύποφέρω για σας, κυρία μου ;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Υποφέρετε πολύ; Καί τί θέλετε να σας κάμω λοιπόν για να μίν υποφέρετε ; Τι ζητάτε από μένα ;
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Την χείρα σας, κυρία μου. Μοί ύπόσχεσθε την χείρα σας; Γίνομαι εύτυχής. Μοί την άνοιξτε; γίνομαι δυστυχής. Σας θέλω για σύζυγό μου. Τιποτε άλλο.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Αυτό πού μου προτείνετε, κύριε Παναγή, εινε πολύ σοβαρό πράγμα. Καί αφού προσχηματιόμαι από τόσο σοβαρό κύριο, όπως έσείς, δέν μπορώ να μή δώσω μεγάλη προσοχή. Σας όμολογώ, ότι αισθανόμαι για σας μεγάλη συμπάθεια καί καίτι παραπάνω μάλιστα. Από συμπάθεια. Δέν τό κρύβω, ότι όταν μιλώ με σας μου φαίνεται πως μιλώ με τό μακαριότη. Περίεργο. Πολύ τού όμοιάζετε. 'Αλλ' άς τελειώση πρώτα με τό καλή ή άποκατάστασις της κόρης μου. Κ' έπειτα, αφού περάση κανένας μήνας από τό γάμο της Φλώρας, σκεπτόμαι καί άπορασιόμα.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Μοί δίνετε μία όραία ύπόσχεση.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί δέ θα τη ληρομήσω, κύριε Παναγή. 'Αν έξακολούθητε να μ' αγαπάτε. 'Αλλά δέν πρέπει να τό μάθω ή κόρη μου, ούτε άλλος κανένας. (Κατ' ίδίαν). Τόν είπασιμα κι' αυτόν στα δίχτυα μας. Θα είμαι ζωντή άν δέν πάρω κ' έγώ τώρα έναν πλούσιο.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σας εύγνωμόνω, κυρία μου. Έπιτηράτε μου τώρα να σας ξεπαρώσω την εύγνωμοσύνη μου ν' ένα θεομάτω φίλο, πού βγαίνει μέσα από τό βάθος της καρδιάς μου. ('Εναγκαλιόμα καί φιλεί την Καλλιόπην).
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πολύ διάβασθε, κύριε Παναγή. Νά, νά, έχονται τά παιδιά. Φτάνει πιά. (Αποσπάται βιαώς).

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

Οι άνωτέρω. 'Ο Παυλάκης, ή Φλώρα και μετ' όλίγον ό Πέτρος.
ΦΛΩΡΑ. — Έδώ εινε. Δέν σου έλεγα ότι ήσαν καί μάς περιμένον; Μαμιά μου.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. (Μηοίμενος την Φλώραν). Μαμιά μου. Καλά σου έλεγα ότι είσαι άκόμα υπερωπύα. Ότε μία ώρα δέν κάνεις χωρίς τη μαμιά. Ήχηρανε τώρα στην άγκαλιά της να σε χαϊδέψη λιγάκι.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πολύ άγρήσατε, παιδιά. Θα ούθούν τα ήμερικά. Καί δέ θα βλέπωμε να γυρίζομα.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μήν άνησυχείτε, κυρία μου. Με ήν ήμιον αυτόν έδώ. (δεικνύει την Φλώραν) πού έχουμε μαζί μας, πάντοτε θα φωτιά. Δέν έχουμε ανάγκη από άλλο φώς.
ΦΛΩΡΑ. — Κ' έσείς πού άστέρη είσατε τάχατες; **ΠΑΥΛΑΚΗΣ.** — Έγώ; Ένα έτεροφάτο βέβαια καί άσήμαντο, πού μόλις διακρίνεται όπισω από τούλλα.
ΦΛΩΡΑ. — 'Όχι δά. Έγώ νομίζω ότι είσατε ό άδύγερονός πού λάμπα.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Καί ή κυρία έδώ, (δεικνύει την Καλλιόπην), εινε ή πούλια.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί σεις τότε, κύριε Παναγή, είσατε τό φεγγάρι.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Δέν είμαστε διόλου προχωρημένοι στην άστρονομία. Πώς γίνεται να φέγγουν στον ουρανό όλα μαζί, ήλιος, φεγγάρι καί άστρα; 'Ο ήλιος δέν τά επισκιάζει όλα;
ΦΛΩΡΑ. — Κι' άν μάς έβδη τώρα ό θεός μου, ή μαμιά μου θαύλεγε πώς εινε ένα μεγάλο σύννεφο. ('Ολοί γελούν).
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί δέ θα έλεγα ψέμματα.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Χρειάζεται όμως καί τό σύννεφο για να μετριώξη λιγάκι με τη σκιά τον τές κάμψες τού ήμιου.
ΦΛΩΡΑ. — Η για να οίξη μία θρογούλα, να δροσίη τές καρδιάς πού άνημναι καί κούαν από την πολλήν άγάπη.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Όραία, όραία. (Χειροκροτήματα).
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. (Παρατηρών εις τή βάρη). — Σάν να τόν βλέπω μάλιστα εκεί κάτω. Ναι, αυτός εινε. Μάς έχρεται λοιπόν καί ό κ. Γαλανούλης.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Ετοιμοι λοιπόν;
ΦΛΩΡΑ. — Μή διαβάζει μαμιά. Έχω καίτι να σ' όμιλήσω ιδιαίτερος.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ (διευθύνεται προς την Φλώραν, προς την δεξιάν πλευράν της σκηνής). — Τι εινε χρυσό μου ;
ΠΑΝΑΓΗΣ. (Καλεί δια νεύματος τόν Παυλάκη καί συνάπτει μετ' αυτού εις τό βάθος της σκηνής όμιλιαν μη άκουομένην).
ΚΑΛΛΙΟΠΗ (προς την Φλώραν). — Πές μου, παιδί μου. Πώς πάμε; Πάμε καλά; Πές μου γλήγορα.
ΦΛΩΡΑ. — Όραία, όραίατάτα. Έτελείωσαν όλα, μαμιά μου. Με αγαπώ, με θέλει. Εινε τρολλός για μένα.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Έγινες λοιπόν τόσο εύτυχισμένη, κόρη μου; Έλα να σε φιλήσω. (Φιλεί την Φλώρα). Καί για χρήματα, για προίκα δέ σ' άκουε λόγο; **ΦΛΩΡΑ.** — Ούτε θέλει ν' άκούση για χρήματα καί για προίκα.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Σου τό ειπα αυτό καθαρά ;
ΦΛΩΡΑ. — Καί καίτι περισσότερο μάλιστα. 'Η θέλε, λέει, να μίν έχω καί μιάς πενήταρας περιουσία για ν' άποδείξη καλλίτερα πόσον ειλικρινής καί άγνή εινε ή άγάπη του.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Εύγε του. Αυτό θα πη πως εινε έξυπνος άνθρωπος. Έκατομμυριούχος εινε αυτός. Τι τού χροιάζονται τά χρήματα;
ΦΛΩΡΑ. — Πές καλλίτερα, μαμιά μου, πως ήμουν πάρα πολύ τυχερή. Μή τάχα δέν ήταν στο χέρι του να πάρη όποια άλλη ήθελε, ένας τέτοιος νέος καί με τόση μάλιστα περιουσία;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Σάπα. Μήν τό λές αυτό, παιδί μου. Καμιά έδώ στην Αθήνα δέν έχει τη δική σου ήλιση. Καμιά δέ σ' φτάνει.
ΦΛΩΡΑ. — 'Ο Πέτρος εισέρχεται).
ΦΛΩΡΑ. — Νά καί ό θεός μου. 'Ας τό πούμε καί σ' αυτόν να χωρή.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τώρα θα καταλάβη ό βλάκας πως δέν έξεδόξαμε άδικα τά χρήματά μας. (Προς τόν Πέτρον). Έδώ. Έδώ έλα Πέτρο. (Προς τόν Πέτρον ιδιαίτερος). Δέν σου τάλεγα πως ξέρομα ήμετί τι κάνουμε ;
ΠΕΤΡΟΣ. — Τό βλέπω. Τό βλέπω τι κάνετε καί σ' αυτόν ή κόρη σου. Έτρολλάθηκατε για γαμπρό καί για μεγάλη περιουσία.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Στάσου, αγαπητέ Παναγή. Μή

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί τά βρήκαμε καί τά δύο. Δέν σου άρέσει ό κύριος Παυλάκης για τη Φλώρα;
ΠΕΤΡΟΣ. — Καλός εινε. Όραία μάτια, όραία φρύδια, όραία μουστάκια, πολλά καί γλυκά λόγια. Τ' άλλο θέλω.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί τά εκατομμύριά του ;
ΠΕΤΡΟΣ. — Έγώ δέν τά έμέτρησα. Έσείς θα τά μετρήσατε βέβαια.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Δέν έχουμε ανάγκη να τά μετρήσομα. Προτιμάμε τ' άμέτρητα. Κι' άμέτρητα τάχει ό Παυλάκης.
ΠΕΤΡΟΣ. — 'Αφού έτελείωσαν της Φλώρας, με για της καί με χαρά της. Είχαμα τώρα να τελειώσουν καί τά δικά σου με τόν άλλον εκεί τόν πλούσιο τόν φίλο του.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Δέν καταλαβαίνω τι θέλεις να πής.
ΠΕΤΡΟΣ. — Έκαταλάβαινες όμως τό κόρτε τού κυρίου Παναγή καί σου άρεζε πολύ, καθώς φαίνεται. Τότε πάρε τον άν σ' αγαπά σ' αλήθεια κι' άν δέν σε χοροϊδεύη.
ΦΛΩΡΑ. — Τι εινε αυτά, θείε μου ;
ΠΕΤΡΟΣ. — Ξέρω έγώ τι λέω. Κούτα έσύ τώρα τό δικό σου τό γάμο. Καί θάρρη καί ή σειρά της μαμιάς σου.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί άν θελήσω να παντρευτώ, μή δέν έχω τάχα δικαίωμα να τό κάνω ;
ΠΕΤΡΟΣ. — Πούδς λέει τό εναντίον; 'Αλλά πριν να τόν πάρης δέν σου πάγει να έπιθδσα. Τ' άκούς;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Άκούσε να σου πώ...
ΠΕΤΡΟΣ. — Τι να μου πής;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Σιγά. Μή φωνάζης. Θα μάς άκούσουν. (Έξακολούθησαν την συνδιάλεξιν χωρίς να άκούοντα πλέον).
ΠΑΝΑΓΗΣ. — ('Ιθαίτερος προς τόν Παυλάκη, μετά τού όποιο προχωρεί όλίγα βήματα προς τά δεξιά της σκηνής). — 'Αφού τά κατάρφεσε τόσο καλά, μπράβο σου. Είσα αξιουθαίματος.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Καί να ιδής πού την άγάπησα τώρα σ' αλήθεια. Πάρα πολύ. Μά πάρα πολύ.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Αυτό δέ μ' ενδιαφέρει. Μ' ενδιαφέρουν οι λίρες της, γιατί έχω κ' έγώ να λαβαίνω.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Νά τώρα πως γίνομαι εκατομμυριούχος. Σου τό προέλεγα καί δέν έπίστευες. 'Η σουν Θεομάς άπιστος. Δέ φρόδασι βέβαια πιά να μή γάσης τά χρήματά σου. Τώρα δέ θα με δανεϊξής άλλα, παρ' ά μόνον τά αναγκαία για τό έξοδα τού γάμου καί για τά άπαραίτητα δώρα της νέφης.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — 'Ενοια σου. Καί γι' αυτά έδώ εινε ό Παναγής.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Με δεκαπέντε χιλιάδες δραχμές τά καταφέρομα έγώ.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Καί περισσότερα άν χραιστατούν. 'Αλλά για να σου πώ κάπως άρχισα να σε ήλιεύω.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Νά με ήλιεύης; Άστειύσσα, Παναγή;
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Διόλου δέν άστειύσσης. Σε ήλιεύω καί για την όραία γυναικα καί για τά εκατομμύρια πού θα πάρης.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Για τό πρώτο δέν έχω τί να σου κάνω. Για τό δεύτερο θα πάρης τό μεριδί σου. Τά είπατε αυτά.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Δέ μου φτάνουν όμως. Θέλω να ίκανοποιηθώ καί από τά δύο. Καί από γυναικα καί από χρήματα.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Τι; τι; Μήν έτρολλάθηρες; 'Από την γυναικα μου θέλεις μεριδί;
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Μήν άνησυχείς, αγαπητέ μου. 'Εσύ τή γυναικα σου κ' έγώ τή γυναικαρά μου. 'Εσύ τό τριαντάφυλλο κ' έγώ την τριανταφυλλιά. 'Εσύ την κόρη κ' έγώ την μητέρα. 'Εσύ την φρούκα της Φλώρας κ' έγώ την προϊκάτης Κυρά Καλλιόπη.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Δέν καταλαβαίνω καλά τι θέλεις να ειπής.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Πού να σουβδη στο νου σου βέβαια πως τάκριαμα με την πεθερά σου. Κι' άποφάσισα με τά σωστά να την πάρω γυναικα μου. Μισότριβή εινε, αλλά μ' άρέσει. Εινε νόστιμη. Πάει άλλως τε στην ήλικία μου. Καί τό σπουδαιότερο έχει μαζί με τόν θάλακ τόν άδελφό της μία περιουσία από είκοσι χιλιάδες λίρες.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Αυτό δέν μπορεί να γίνη. Τα χρήματα της πεθεράς μου εινε δική μου κληρονομία. Εινε τό συμπλήρωμα της προικώς της Φλώρας.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — 'Ολο λοιπόν μόνος σου θέλεις να χάρης; Σωστός καρχαριός, έ; Μή λημονείς όμως, ότι με τά χρήματά τά δικά μου κοκορεύεσαι για γαμπρός εκατομμυριούχος. Καί άν θελήσω έγώ μισρό τώρα να σου τά χαλάσω καί να σου τά κάνω σε μιά στιγμή όλα θάλασσα.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Στάσου, αγαπητέ Παναγή. Μή

ήλιώνεις έτσι. Θέλεις σ' αλήθεια την πεθερά μου ;
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Βέβαια την θέλω. Έπειτα, δρε κοντέ, δέν καταλαβαίνω ότι σε συμφέρει αυτό; Δέν θέλεις να σπρώσω τόν μετελά μιάς πεθεράς άπό τό σπίτι σου ;
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Έχεις δικιο. Πάρε την πεθερά μου. Σου την χαρίζω όλόκληρη μαζί με τόν κύρ Πέτρο. Με γιά σου καί με χαρά σου.
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Καί τώρα εινε καιρός να ζητήσω τό χέρι της Φλώρας από τη μητέρα της. Έμπρός, λιηούσε. 'Αλλά να μίν πής τίποτε για τά δικά μας.
ΦΛΩΡΑ. — 'Αφού έτελείωσαν της Φλώρας, με για της καί με χαρά της. Είχαμα τώρα να τελειώσουν καί τά δικά σου με τόν άλλον εκεί τόν πλούσιο τόν φίλο του.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. (Μεγαλοφώνως). — Τι λέτε, κύριε Παναγή; Δέν εινε καιρός να κατεβούμε πιά; Τό αυτοκίνητο μάς περιμένει. Εινε μεσάνυχτα καί δέ θα βλέπωμα.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. (Πλησιάζων προς την Καλλιόπην). Για μένα, κυρία μου, δέν εινε διόλου μεσάνυχτα. Ελνε προύα. Εινε ή χρυσή αυγή. Εινε ή στιγμή πού περιμένω ν' ανατείλη ό ήλιος της εύτυχίας μου. Εινε ή στιγμή (ξυροβήχη).
ΠΑΝΑΓΗΣ. — Έλα, έλα Παυλάκη. Μή χάνεις τόν καιρό σ' φράσεις. 'Η ύπόθεσις εινε τώσον όραία, πού δέν έχει ανάγκη από ποιητικά προοίμια. Είπέ την κυρία καθαρά καί ξάστερα, ότι αγαπήσες την δεσποινία Φλώρα καί ζητείς την χείρα της. Έμπρός, μίν ντρέψου.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Κυρία μου. Θα έχω την εύτυχία να σας κάμω μητέρα μου ;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Αλλά μία τόσο σοβαρά πρόταση, τι να σας είπω. Με βρίσκει κάπως άπροσέτοιμη. 'Αλλως τε δέν ξέρω κατά πόσο άφ ή κόρη μου θα ήτο σύμφωνη.
ΦΛΩΡΑ. — Ναι, μαμιά μου. Τόν αγαπώ πολύ. Αυτόν έδιώλεξεν ή καρδιά μου.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Ο κύριος Παυλάκης εινε βεβαιώς πολύ λαμπρός νέος. Κ' έγώ πολύ τόν συμπαθήσα καί τόν έξετίμησα. Τι λές καί σ'υ, Πέτρο ;
ΠΕΤΡΟΣ. — Κ' έγώ τό ίδιο. 'Ο,τι λές έσύ.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Ενας νέος οάν τόν κύριο Παυλάκη εινε βέβαια ό γαμπρός πού άνειρευόμουν για την εύτυχία της κόρης μου.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Καί την ιδική μου εύτυχία περιμένω ν' άκούσω τώρα από τό στόμα σας, κυρία μου.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. (Μετά μικράν σκέψη). — Με άλη μου την καρδιά δέχομαι. Έλάτε παιδιά μου να σας φιλήσω καί να σας δώσω την ενήχη μου.
ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μητέρα μου.
ΦΛΩΡΑ. — Τι καλή πού είσαι, μαμιά μου. ('Ο Παυλάκης καί ή Φλώρα άσπάζονται τας χείρας της Καλλιόπης, ή οποία έναγκαλιόμα καί άσπάζεται άμφοτέρως).
 (Πάπει ή αυλαία)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

Παιουσία αΐθουσα (εποδοχής εις τό Ακταίον

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Καλλιόπη καί Φλώρα

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Προτιώ τό σπίτι της Λεωφόρου Αμαλίας. Σε όραία θεί. Βιζαβί από τό Βασιλικό κήπο. Μονοκατοικία, με όραία έσοδο, με δώδεκα μεγάλες κάμαρες, χωριστά τές μικρές της ύπηρεσίας, με τη ρεμίστα του, τίποτε δέν τού λείπει. Σπίτι δηλαδή της σειράς σας. Πρέπει να τρέξη ό Παυλάκης να τό ένοικιάση πριν τό πιάσουν άλλοι.
ΦΛΩΡΑ. — Διστάζει άκόμα ό Παυλάκης. Τό βρήσκει πολύ άκριβό. Κ' έχει δικιο.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί πού σου ζήτησαν ;
ΦΛΩΡΑ. — Χίλιες διακόσιες δραχμές. Δηλαδή κοντά πενήντα λίρες τό μήνα.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί πολλά εινε; 'Αν άρχισω από τώρα ό άντρας σου τές ταυγονιές δέν θα τά πάμε καλά.
ΦΛΩΡΑ. — Γιατί, μαμιά μου, δέ σ' άρέσει τό σπίτι πού βρήκαμε στην όδον Άγαρών, μονοκατοικία, κανούριος, με δώδεκα δωμάτια, μ' όραίο κήπο καί μ' όλες τές άλλες άνάλειες; Καί τό ένοίκιο μόνον έξτρακόσιες πενήντα δραχμές τόν μήνα. Κοντά είκοσι λίρες φτηνότερο.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί για είκοσι λίρες τόν μήνα οικονομία θα φύγετε από τό κέντρο καί την άριστοκατία καί θα πάτε να χωθήτε εκεί κάτω; Πώς θα δέχεσαι εκεί τόν καλό κόσμο; Τ' όλιγότερο θα χε

την έθνομιά δια φορές άπό μινί καί σοά.
ΦΛΩΡΑ. — Τι θέλω, μαμιά μου; 'Ο άντρας μου δέτι θέλω άμέσως με τό κάνει. Τ' άρέσει πόσο μ' άγαπάει. Έπειτα δέν εινε δά καί κανένας φίλος γίγος.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τόσο τό καλλίτερο. Διόλου δέ μ' άρέσουν ά μίξερτες. Έγώ τά θέλω όλα πλουσιόπορομα. Καί δέν τά θέλω για τόν έαυτό μου. Τα θέλω για τό καλό καί τόν δυό σας.
ΦΛΩΡΑ. — Θα σ' άκούσω, μαμιά μου. Θα παρακάλεσω τόν Παυλάκη να προτιμήση έκείνο της Λεωφόρου Αμαλίας. Δέ θα μου χαλάση τό χατίρι.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τι είπατε; Νά τόν παρακαλέση; Μήν κακοσυνήθιζεις έτσι τόν άντρα σου. Πρόσχε να κρατήσης τη θεία σου Νά τού λές μόνο τι θέλεις καί τί σου άρέσει. Καί εινε ύποχρεωμένος να σου τό κάμη. Καί άν δέν σ' άκούη να έπιμένης, να χτυπάς καί λιγάκι τό πόδι σου.
ΦΛΩΡΑ. — Έως τώρα για ό,τι τού έξήτησα ποτέ δέν μου είπατε ότι ό άντρας μου.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Αύθ' έλειπε, να σου έλεγε καί τό όχι. Ούτε πρέπει για όλα να τόν ρωτάς. Κάνε ό,τι ξέρεσι για τό σπίτι σου καί για τόν έαυτό σου. Τ' άκούς ;
ΦΛΩΡΑ. — Πρέπει, καλέ μαμιά, καί να τόν ρωτώ σέ πολλά προόματα.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Νά ή ώρα. Νά τόν ρωτούσες καί για τούς ύπηρετές πού σου χρεώζονται.
ΦΛΩΡΑ. — 'Όσο γι' αυτό έμείναμε σύμφωνοι. Θάχουμε κατ' ό παρόν ένα μίγερτα, ένα καμαριόρη καί δυό καμαριόρες.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πού θα σας φτάσουν, παιδί μου; Δέν άρχιζετε ν' έναν πορτιέρ; Δέν άρχιζετε ν' έναν δεύτερο ύπηρετή; Τι εινε σπές ά ταυγονιές, παιδί μου ;
ΦΛΩΡΑ. — Σάν πολλοί δέν εινε; Μή λημονεύεις ότι θέχομα καί τό σοκφέρο. Πρέπει καί να λογαριάσωμε να μίν ξεδοήσομα περισσότερα από τά εισοδήματά μας.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Αν δέν σας φτάνουν, άς κάμη καλά ό άντρας σου. 'Ας φροντίη να κερδίη από τές έργασίες του περισσότερα. Αδής εινε ή δουλειά του. Λέ μου λές, καί για τά έπιπλα; τι εκάνατε ;
ΦΛΩΡΑ. — Είπαμε τά περισσότερα καί σκεπτόμεθα ν' άγοράσομα αυτές τές ήμέρες. Εινε τό καλλίτερο πού εύρήκαμα για την τραπέζαρία, τη μεγάλη σόφα, για δυό μικρότερες σάλλες καί για τές κοσμητοκαμάρες. 'Όσα άλλα λείπουν θα τά παραγγείλωμα.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Αλλά δέ θα πάρετε τίποτε, χωρίς έγώ να τό ιδώ ένα ένα. Φοβάμαι να μίν κανέτε τίποτα οικονομίες από κείνες πού δέν πρέπει να γίνονται στα μεγάλα σπίτια.
ΦΛΩΡΑ. — Τι οικονομίες; Λογαριάσωμε ότι δέ μάς πάνε πενήντα χιλιάδες δραχμές κατ' ό παρόν.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πές μου λίρες, γιατί δέν καταλαβαίνω με δραχμές.
ΦΛΩΡΑ. — Δυό χιλιάδες λίρες.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί θα σ' άκούω τόσα μόνον; Θυμάσαι τί μάς εινε ή Κυρία Μαουνα προχθές στο θέατρο; Για την έπίπλοση καί την ταπετασία τού σπιτιού της δέν της έφτασαν τέσσαρες χιλιάδες λίρες. Δέν πιστεύω να σκέπτεσαι να ζήσης κατώτερα από την κυρία Μαουνα. Έροπλίστρια, εκατομμυριούχος κ' εκείνη. Εκατομμυριούχος καί σ' τό χωρ.
ΦΛΩΡΑ. — Σιγά-σιγά, μαμιά μου, θα τά συμπληρώνουμα. Έπειτα σου είπα πως θα πάμε καί στο Παρίσι καί θα φέρομα άρκετά πράγματα, πού δέν θα βρούμα κανένας στην Αθήνα. Τώρα θα πάρωμα μόνον τά άπαραίτητα.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Ετσι, μάλιστα, τό καταλαβαίνω.
ΦΛΩΡΑ. — 'Ο Παυλάκης δέ μ' άρνείται τίποτε. Καί φροντάσει τη εύνηνή πού ειναι, ούτε λεφτό δέ μάς έξήτησε για προύα.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τι την ήθελε την φρούκα, άκού εινε τόσο πλούσιος; Έπιχε γυναικα πούνη θησαυρός άνεκτίμητος. 'Όχι πού είσαι κόρη μου. Καμιά δέ κ' φτάνει. 'Αν τού έχρημάσει προύκα άς έπιπουν καμιά πλούσια από κείνες τές άσχημοσύνες πού μάς έχονται καθε μέρα στο Φάληρο.
ΦΛΩΡΑ. — 'Όχι δά. Μήν τό λές αυτό. Έγώ είδα τόσες όμορφες πλούσιες.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Σάν όνα καμιά έγώ δέν είδα. 'Ο Παυλάκης ήταν τυχερός. Αυτό ξέρω έγώ να σου πώ. 'Αν δέν έπροφτανεν αυτός να σε κάμη, άλλως θα σ' άράζεις, πλουσιότερος άπ' αυτόν. 'Η Αθήνα εινε τώρα γεμάτη από έροπλίστες, πού ψάχνουν με τό κερύ για ναβρουν όραίες γυναικές, άν έβρουν.

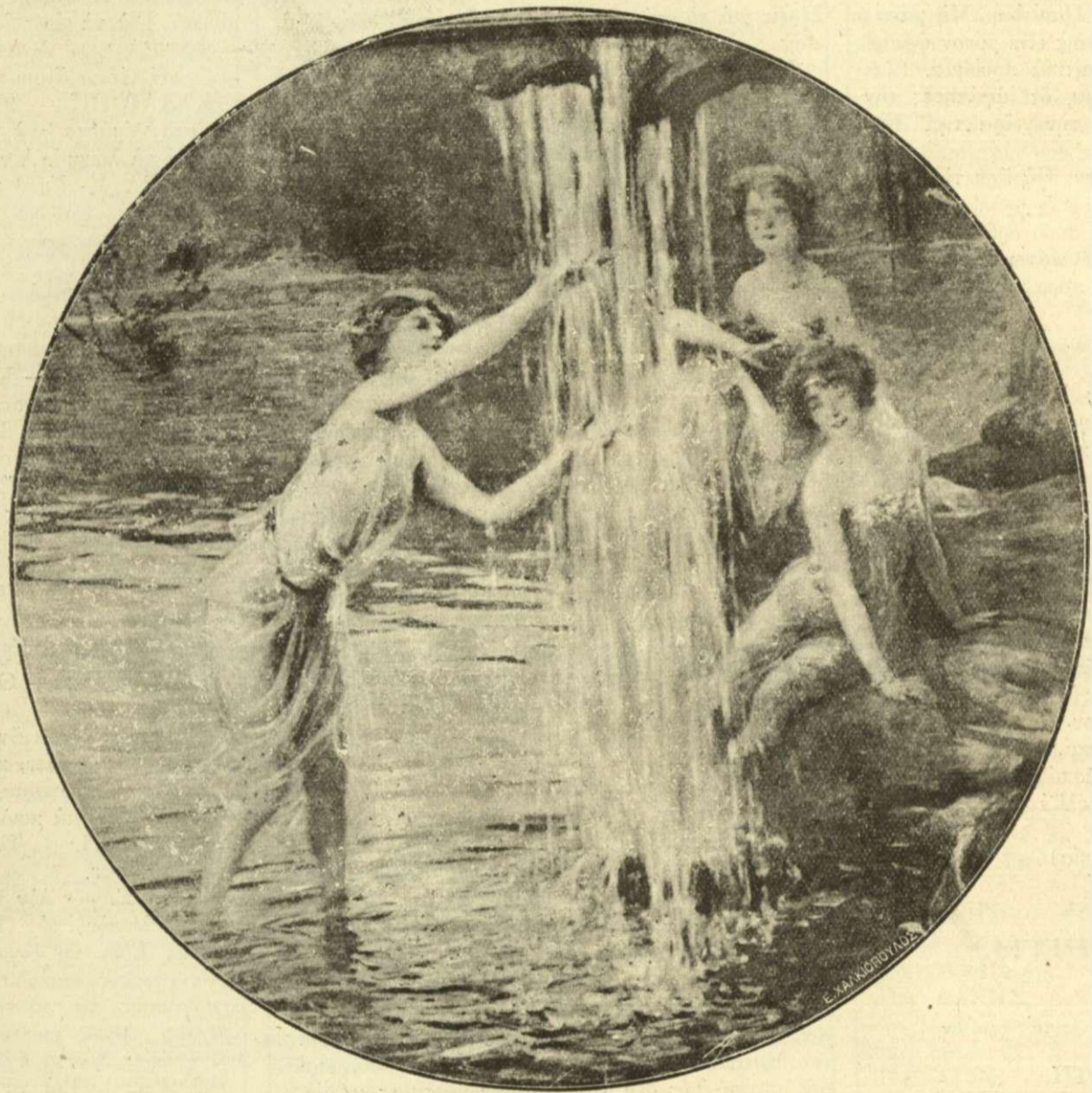
ΦΛΩΡΑ. — Έγώ όμως δέν θα ήθελα να πάρω άλλον από τόν Παυλάκη. Καί χρήματα να μίν είχε θα τόν προτιμούσα. Τόν αγαπώ, τόν λατρεύω, πως κι' αυτός μ' αγαπά.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Ενα μόνον να προσέχη. Να μη γίνη από την πολλήν άγάπη κανένας ήλιάρης. Δέν ξέρεσι τι κακό εινε αυτό, παιδί μου.
ΦΛΩΡΑ. — Τι θέλεις να μου πής, μαμιά μου ;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Νά λάβης από τώρα όλα τα μέτρα σου. Νά. Νά βγαίνης συχνά μονάχη, ποτέ πού καί ποτέ με τό άμάξι σε έπισκέψεις, στα έμπορικά, στον οδοντογιατρό, στον περιπάτο. 'Όχι πού μάλι του, παιδί μου, για να μίν τόν κακοσυνήθιζης καί τόν έχης έπειτα φόρτομα σ' όλη σου τη ζωή. Καί όταν σε ρωτάει πού ήσουν, να τό απαντάς έσύ με κείνα δυνασφάσια. Δέ μ' άρέσει αυτή ή περιέργεια σου, Παυλάκη μου.
ΦΛΩΡΑ. — Τότε άν κάμη κι' αυτός τά ίδια; Θα γίνω έγώ ήλιάρια. Πού τό ξέρω άν δέν τόν ξεμυάλιση καμιά άλλη;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Υπάρχει τότε ένας τρόπος. Πηρέπει να τού δώσης να καταλάβη ότι αυτό σου δίνει τό δικαίωμα ν' αγαπήσης καί να έναν άλλον, όποιον σου άρέσει. Για να είσατε ίσα-ίσα.
ΦΛΩΡΑ (μετ' άγανακτήσεως). — Έγώ δέ θα κάμω τότέ τέτοιο άτιμο πράγμα. Ποτέ, ποτέ.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Όχι σ' αλήθεια, παιδί μου. 'Ετσι στα ψέμματα, για να τόν φοβησής, για να τού κρατήεις τό λουράκι. Δέν καταλαβαίνεις τι σου λέω;
ΦΛΩΡΑ. — Γιατί μαμιά μου μου δάξεις τέτοιες κακιές ιδέες; Καί δέν μ' άρίνεις κάχω τη χαρά μου, ν' άπολαυθώ ήνωμα την εύτυχία μου;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Σου τά είπα αυτά για να τά ξεύρης για κάθε ένδεχομα.
ΦΛΩΡΑ. — 'Ο Παυλάκης μόνον έμένα αγαπάει καί ποτέ δέν θ' αγαπήση άλλη.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Κ' έγώ τό έλπίζω αυτό. Έπειτα δάχω κ' έγώ πάντοτε τό νου μου. 'Όλο καί δέ τόν προσέχω, έννοια σου. Γαριθα θα τόχω τό μάτι μου.
ΦΛΩΡΑ. — Κάποιος μάς έχρεται.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — 'Αν εινε ό Παυλάκης κάνα του λόγο για τό σπίτι της Λεωφόρου Αμαλίας. (Εισέρχεται ό Πέτρος). 'Ο θεός εινε.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Οι άνωτέρω καί ό Πέτρος

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Ούφ... Αυτός μάς χρεοιάστηκα τόσα.
ΠΕΤΡΟΣ. (Κρατών εις χείρας ιδάφορα έγγραφα). — Δέ μου λέτε, κυράδες μου, έσείς μου έθάλατε αυτούς τούς λογαριασμούς, στο τραπέζι της κάμαρας μου; Καί για πού σκοπό παρακαλώ;
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τι λογαριασμοί εινε αυτοί; Δέν ξέρομα τίποτε.
ΠΕΤΡΟΣ. — Δέν τούς ξέρετε ; Νά σας τούς διαβάσω λοιπόν έγώ. (Βλέπων έν προς έν τά χειρόγραφα) Έδώ εινε λογαριασμός τού ξενοδοχείου για έφτά χιλιάδες διακόσιες σαράντα δραχμές. Άλλος λογαριασμός για τό εύτοκίσιον. Χίλιες τριακόσιες δραχμές. Άλλος τού καταστήματος... Τι γράφει έ. δώ, Φλώρα; δέν τά βγάξω. Εινε Γαλλικά γραμμένα.
ΦΛΩΡΑ. — Για να ιδώ. Λογαριασμός της Ζιάν Ρου; έ ναυτό. Εινε για τά φορέματά μου.
ΠΕΤΡΟΣ. — Δυό χιλιάδες εκατομμύριες δραχμές, άν αγαπάτε. Έδώ εινε από τό κατάστημα τού Σοκράτη. Για καπέλλα γυναικεία χίλιες τετρακόσιες δραχμές. Άλλος τού άνθοπωλείου Φλεριανού για λουλούδια τριακόσιες πενήντα δραχμές καί τού άνθοπωλείου Τσούτσου άλλες διακόσιες έννενηντα δραχμές.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καλά. Καί γιατί μάς τά διαβάξεις τώρα;
ΠΕΤΡΟΣ. — Σταθήτε. Εινε κι' άλλα. Νά ένας λογαριασμός από τό Ζαχαροπλαστέιον Ντορέ για γλυκόματα καί για ποτά διάφορα. Έξακόσιες δυό δραχμές. Καί άλλα καί άλλα άκόμα. Τα λογαρίσισα όλα καί μαζεύονται δέκα όκτώ χιλιάδες δραχμές καί καίτι παραπάνω, κατ' ό παρόν έννοια.
ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Καί θα πληρωθών όλα από τόν Παυλάκη. Άφής άμας ήσουν.
ΠΕΤΡΟΣ. — Απ' τόν Παυλάκη; μάλιστα. 'Αλλά γιατί μου έθάλατε όλους αυτούς τούς λογαριασμούς έμπρός από τη μύτη μου; 'Όχι βέβαια για να τούς πληρώσω έγώ. Άρκετά έπιήροσα έως τώρα.
ΦΛΩΡΑ. — 'Όσα έξοδώνατε για μιάς, θείε μου, θα σας τά επιστρέψουμα. 'Ας εινε καλά ό Παυλάκης. Καί τούς λογαριασμούς αυτούς έγώ τούς είχα βάλει έγες στο γραφείο μου. Πώς ήσαν στην κάμαρά σου δέν τό ξέρω. Θάχαι κανένα λάθος ή Ζαμπέτα, πού νεται. Άλλος άπ' αυτήν δέν μπαίνει στην κάμαρά

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΣΤΗ ΔΡΟΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΛΑΚΤΙΤΟΥ

ΓΚΑΙΤΕ: Ο ΕΡΜΑΝΝΟΣ ΚΑΙ Η ΔΩΡΟΘΕΑ

Και στην οξόπορτα εκαθότουν έτσι το ζευγάριο ξενγάρι.

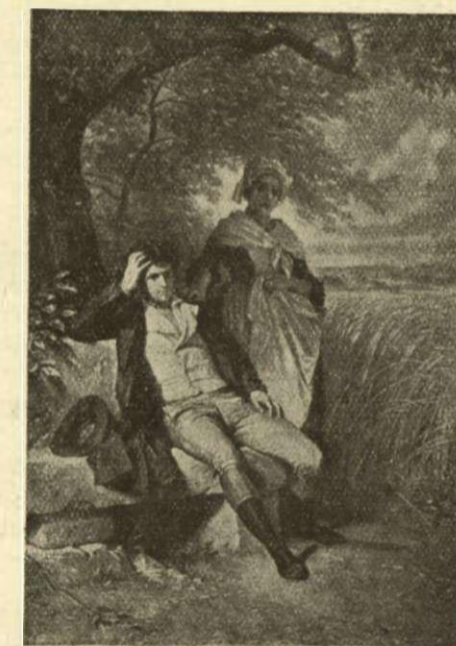
ΓΚΑΙΤΕ

Μιά σιμά τους με βήμα βαρύ ένα κοράσι...

Όλοι τότε σοπάσαν γελώντας χοηρά.

Κ' ήρθε σιμά του αγά και τ' άγγιξε άγάλι τόν όμο.

Και στού νερού τού κροισάλλι τόν ίσχιο τους είδαν νά πάει.

Βιέτετε, τούτε, την κόρη; Γ'ά ιδέε τ'ό μορφ' έχει φρασιώσαι.

Και με τά χέρια στόν όμο του νέου κατέβαινε άγάλλι.

Άνοιξε τότεε ή πόρτα κ' έφάνη τ'ό έξαίσιο ξενγάρι.

σου. "Ας την φωνάξω να ιδούμε. (Κρούει ηλεκτρικών κώδωνα).
 ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, να ιδούμε τι συμβαίνει. Είμαι πολύ περίεργος.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πολύ μ'αξ σκότισες. (Εισέρχεται ή Ζαμπέττα).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Οι άνωτέρω και η Ζαμπέτα
 ΖΑΜΠΕΤΤΑ. — Με φωνάξτε, κυρία ;
 ΠΕΤΡΟΣ. — Δε μου λές, Ζαμπέττα. Έσ' μ'αυτάς αυτές τα χαρτιά σήμερα προφ'αυτά στην κούρα μου ;
 ΖΑΜΠΕΤΤΑ. — Όχι σήμερα, κύριε. Χθές τ'ε βράδυ, πριν πάτε να πλαγιάσετε. Ό κύριος Παυλάκης μου τάδεξε και μου έλεγε να τ'ε φέρω στην κούρα σας και να τ'ε άρψω στο τραπέζι, όταν δεν θά είστε οείς εκεί.

ΦΩΡΑ. — Περίεργο μου φαίνεται.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Ξερετε τι ήρθέτω εγώ; Ο Παυλάκης εκατάλαβε πως ο λέρφός μου εινε λιγάκι ταιγ'κοίτης και θέλησε έτσι σ' άστεία να τον περιάξει ΠΕΤΡΟΣ (μετ' άγανακτισσεως). — Όχι. Σε κανένα δεν θά ήπιώψω να άστεινέται μ' έμένα και να με χοροιδέη. Πολύ δε περισσύτερα μ' έμένα τ'ε επιτρέφω στον κύριο Παυλάκη σας, σ' αυτό φ'ε χοροιδό. πολύ περιμένει να τ'ε μετρώσει σαράντα χιλιάδες λίρες γ'α προίκα της Φλώρας.
 ΦΩΡΑ. — Ηοιχαίστε, θετε μου. Ό Παυλάκης σας άγασά κατ' οείς σέβεται.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Και δεν καταδέχτηκε ούτε μια πενταρία να μ'ας ζήρησι. Ζαμπέττα, πήγαινε εσύ τώρα. Δε σ'ε χροιάζωιασε. (Έξέρχεται ή Ζαμπέττα εισέρχεται ο Παυλάκης).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Οι άνωτέρω και ο Παυλάκης
 ΦΩΡΑ. — Νά κα' ο Παυλάκης.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Έδώ είσαι, Φλώρα μου. Τι λές; κίνουμε ένα περιπάτο να πάωμε λιγάκι δροσιά ;
 ΦΩΡΑ. — Πάμε, Παυλάκη μου. Άλλ' όχ' με α'το κούνητο. Το βασέθηκα. Καλλίτερα με άμάξι.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Όχι, θέλεις εσύ, άγάπη μου.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Δε μου λές, άγαπητέ μου άνεμ'ε. Τοπ' λόγου σου μού έστειλες στην κούρα μου, αυτός εδ'δω τους λογαριασμούς ;
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Ούφ. αυτός ο άνθροπος. Πάλι για τους λογαριασμούς.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μάλιστα, θετε μου. Έγώ σ'ας τους έστειλα. Και θά σ'ας ειπώ τον λόγο.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Για να τους θεωρήσω βέβαια. Άν εινε σωστά τα κονδύλια.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Δηλαδή, πριν τους πληρώσω ή-θέλα. ...

ΠΕΤΡΟΣ. — Λοιπόν εθεώρησα ένα-ένα όλα τα κονδύλια. Όλα εινε κανονικά. Μπορείς τώρα να τους πληρώσης. Δεν πιστεύω να θέλεις να τους πληρώσω εγώ ;
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Βέβαια. Έγώ τ'α χροιστώ. Είπε δικιά μου έξοδα. Δον έχετε οείς τίποτε να πληρώσετε. Άλλά εγώτερο τι ήθελα να σ'ας παρακαλέσω, θετε μου; Έπειδή τ'α χροιάματά μου τ'αυτά διαδέχ'ταις ημέρας αυτ'ας σ'ε μετοχές διαφόρων επιχειρήσεων, δεν θέλω να πωλήσω άπ' αυτ'ες άκόμα. Και ξετ'ερετε γιατί ;
 ΠΕΤΡΟΣ. — Όχι, δεν ξερω τίποτε.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Αυτ'ες τ'ες ημέρες εινε υπερβολικά ξεπεσμένες και περιμένουμε ημέρα με την ημέρα να ήυκοθούν. Υπολογίζω ότι, αν τ'ες πωλήσω λίγο άργότερα, κατά την υπερτίμηση, ή οποία εινε αναμφισβήτητος, θά κερδίσω, το δολιγότερον, πενήντα τοίς εκατόν. Ξεσώρετε, βέβαια, άδ' χρηματιστικά παιχνίδια.

ΠΕΤΡΟΣ. — Όχι και πολλά πράγματα. Λοιπόν ;
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τι λοιπόν; Δεν εκατάλαβε άκόμα; Άν έθ'βουν από τα καταστήματα να ζήρησουν τα χροιάματα, για τους μικρούς αυτ'ους λογαριασμούς, να τους π'ης να περιμένουν λίγες μέρες. Αυτό σου λέει.
 ΦΩΡΑ. — Για να μην άναγαστή ή Παυλάκης να πωλήση από τώρα μετοχές και χροία ; ενήντα τοίς εκατό.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Άκριβός. Αυτό ήθελα να σ'ας παρακαλέσω.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Για ν' αποφύγης τ'η ζημία. Και δ'εν εινε μεζά ή ζημία. Έπάνω στο ποσό των δεκα όχτώ χιλιάδων δραχμών, αν τ'ας πληρώσης άμέσως τώρα, θά χάσης κατόν έννεα χιλιάδες δραχμές.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Όραία. Πολύ καλά έννοήσατε τ'ο ζήτημα θετε μου.

ΠΕΤΡΟΣ. — Άλλά τότε, άγαπητέ μου άνεμ'ε, τ'ο πράγμα εινε άπλούστατο. Δεν έχεις, παρά να ει-πής ο' όσους χροιστής να σ'ε περιμένουν λίγον καιρό. Τι με άνακατόνεις έμένα ;
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Νά τώρα τι συμβαίνει. Δεν θέλω να έκτεθώ εγώ. Άν τους π'ω να περιμένουν, πρέπει ναύρω και κάποια δικαιολογία. Δεν μπορώ όμως να τους φανερώσω το μυστικό μου χρηματιστηρίου. Ότι περιμένο δηλαδή τόσον ήυκομό κτλ. Το είπα μόνον σ' εσ'ας όλους εμπιστευτικώς. Πρόκειται, για να μ' έννοήσητε καλλίτερα, περί τεχνητής άποτιμήσεως των μετοχών αυτ'ες τ'ες ημέρες. Αυτό ειναι το μυστικό μας.

ΠΕΤΡΟΣ. — Δηλαδή θέλεις να πάρω εγώ επάνω μου τους λογαριασμούς.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Προσομνώς πάντοτε, για να μην έκτεθώ εγώ.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Άλλά τότε γιατί να έκτεθώ εγώ, παρακαλώ; Αυτό δεν τ'ο χροεί ο νοός μου.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Γιατί είσαι στενοκέφαλος.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Πάψε κα' εσύ.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Εσείς βρίζετε λαμπρά δικαιολογία θετε μου, δι'α την άναβολήν της πληρωμής. Θά π'ητε να σ'ας περιμένουν, εως ότου σ'ας έθ'δουν λόγου χάριν τα χροιάματα που περιμένετε κατ' αυτ'ας από τ'ην Αίγυπτον.

ΠΕΤΡΟΣ. — Και θά τους δώσω βέβαια κάποια προθεσμία.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Έστω. Μιά προθεσμία δεκα-πέντε ή εικοσι ημερών. Έν τ'ω μεταξύ ήυκόνονται α' μετοχές, πωλήσεις και πληρωσιμες.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Και ε'αν φθάση ή προθεσμία και δεν ήυκόνθον εν τ'ω μεταξύ α' μετοχές σου; Τι γίνου-μαι εγώ τότε άνεμ'ι μου ;
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πάλι τα ίδια κοπανάει. Άκόμα δεν εκατάλαβε ο θλάκας.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Τότε πωλήσω εν άνάγκη κά-ποσες μετοχές και πληρώσωμε κα' ες χάσιμε λίγες χιλιάδες δραχμές. Τι θά κάνουμε; Άλλά, για να ει-μεθα τελείως ασφαλισμένοι από άπο τ'ουατην ένδεχο-μένην ζημίαν, ή-άραγε κα' ένας άλλος τρόπος, θετε μο ;
 Πολύ άπλούς μάλιστα.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Άς τ'ον άκούσωμε κα' αυτόν.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Στέλλετε άμέσως από σήμερα ένα πληρεξούσιο χαρτί στην Αίγυπτο, να σ'ας σ'ηρώση ένας δικός σας άνθροπος της εμπιστοσύνης σας και σ'ας στείλ'η τ'ο γρηγορότερο τρεις ή τέσσαρες χιλιάδες λίρες από τ'ην προίκα της Φλώρας.
 ΠΕΤΡΟΣ. (Κατ' ιδίαν). — Τώρα φτάσαμε σ'η ψηφί.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Έτσι θάχομε πρόχειρα όχι μόνον γ'α αυτ'η την πληρωμή, άλλα και γ'α άλλη καμιά επείγουσα αν μ'ας τύχ'η, χωρίς ν' άναγκασώμεθα να πωλήσωμε μετοχές με ύποτιμηση. Εμπορεί να παρουσι-άζονται τ'ουατην περιστάσεις.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Τρεις ή τέσσαρες χιλιάδες λίρες, δεν εινε πολλές βέβαια. Άλλ' εγώ δεν άνακατέωμαι σ'ε χροιάματα προικ'α. Η άδελφή μου ξερεί ποτ' εινε κατατεθειμένα, με ποσούς όρους και τ'ωσα ακριβώς. Έγώ δεν ξερω τίποτε.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Μου φαίνεται ότι άκουσα πως εινε κατατεθειμένες σαράντα χιλιάδες; λίρες στην Τράπεζα της Αίγυπτου δι'α τ'ην προίκα της Φλώρας.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Με τ'ην άδελφή μου συνεννοήσου. Έγώ ούτε ξερω, ούτε σ'α είπα τέτοιο πράγμα. Μή μ' άνακατόνεις σ' αυτό τ'ο ζήτημα, παρακαλώ.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Άφ'ησέ τον γαμπρό σου. Ό άδελφός μου από ιδιοτροπία δεν θέλησε ν' άνακατευ-τή. Η καταθέσεις έγινε εν' όνόματι της Φλώρας.
 ΦΩΡΑ. (Κατ' εαυτήν). — Άχ πόσο με βασανί-ζει αυτό τ'ο ψέμμα.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Τόσο τ'ο καλλίτερο. Η Φλώρα θά ζήνη τ'ο πληρεξούσιο.
 ΦΩΡΑ. — Έπειδή μού είλες π'η πριν άκόμα ν' άρ-ραβωνιαστούμε ότι δε θά λάβεις καμιάν άνάγκη από δική σου, δεν έσέφθηκα, πως θά σ'α πωρώσω χροιά-ματα από τ'ην Αίγυπτο.

ΠΕΤΡΟΣ. — Και σ' έμένα ειπεν από τότε ή άνε-μ'ι μου, ότι δεν σου χροιάζεται ούτ' ένα λεπτ'ο από τ'ην προίκα της.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Δεν μού χροιάζεται ούτε λεπτ'ον. Έξείνι εινε χροιάματα της Φλώρας. Έλεγα μόνον να γίν'η ή εύκολία τώρα. Κ' εγώ έπειτα θά τ'α επιστρέψω σ'η Φλώρα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Αυτό έννοείται, άλλ'...
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Δεν άφάνετε τ'α τώρα τους λο-γαριασμούς; Άλλ' ή μέρα παιδι'α μου τ'α λέτε. Άρ'ε-τά έσκαπιστήκατε. Πάτε καλλίτερα να ετοιμασθήτε για τ'ον περιπάτο. Ό Πέτρος μ'αυτ'οι να σ'αση κα' γάιδραο.

ΦΩΡΑ. — Καλά λέει ή μαριμά. Δεν πάμε να κά-νομε τώρα τ'ο γύρο μας ;
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. (Παρατηρών τ'ο ωρολόγιόν του) — Έχομε άκόμα μισή ώρα. Άλλ' ε'ως πάμε να ετοιμα-σθώμε.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Πάρε και τους λογαριασμούς σου. (Προσφέρει τα έγγραφα).
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πάλι τους λογαριασμούς ;
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Κρατήστε τους, παρακαλώ, θετε μου, εως ότου τ'α κανοίσωμεν.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Καλλίτερα να τους έξις εσύ σ'το γραφείο σου. Γέρος άνθροπος εγώ, μπορεί και να τους μετρώσω πονηρικά. Δεν κρατώ εγώ τέτοια χαρ-τιά. Πάρε τα.
 ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Φέρετε τα λοιπόν. (Ααμβάνει τ'α έγγραφα). Πάμε γυναικούλα μου. (Κατ' ιδίαν). Θέ-την καταφέρω εγώ τ'η Φλώρα, να σ'ηρώση όχι τόσα, άλλα σιγά-σιγά κα' όλα όσα έχει στην Τράπεζα. (Έ-ξέρχεται μετά της Φλώρας.)

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Πέτρος και Καλλιόπη

ΠΕΤΡΟΣ. — Τάκουσες; Ό Παυλάκης μ'αυτ'οις να κ'ην λόγου και για τ'ην προίκα της Φλώρας. Δη-λαδή για τ'ες σαράντα χιλιάδες-λίρες π'ωχουμε, λέει, στην Τράπεζα της Αίγυπτου. Ξεμ'έρδεψε τ'α εσύ τ'ω-ρα.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Η χονδροκεφαλιά ή δική σου τ'α φταίει.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Έγώ φταίω πάντα. Ποιός άλλος ;
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Δεν δέχτηκες να πάρης επάνω σου τους λογαριασμούς γ'α λίγες μέρες, όσο να πω-λήση με καλή τιμή τ'ες μετοχές του; Για να σ'ε πει-ράξη λοιπόν κα' αυτός έφερε σ'το μέσον τ'ο ζήτημα της ; ροίκας. Άλλά τ'ι μ'ας νοιάζει; Άς εινε καλά τ'α έκατομμύρια σου.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Και π'ο πάντων ής μ'ην πάνε άκό-μα παρακάτω α' μετοχές του.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Σώπα τώρα. Κάποιος έρχεται. (Εισέρχεται ο Παναγής).

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

Παναγής, Πέτρος και Καλλιόπη

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Καλή μέρα σας. (Ανταλλάσσου-ται χαρτισσάοι).
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Π'ω τ'ο π'άδατε, κύριε Πανα-γ'η κα μ'ας εδημηφ'ηκατε; Έχομε τρεις μέρες να σ'ας ιδούμε. Αυτ'η εινε ή άγάπη σας; Άλλά κάπως διαφε-ρετικό σ'ας βλέπω σήμερα. Κιάτως πολύ σκεφτικ'ο. Τι τ'οχεί ;
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Τίποτε, τίποτε. Θέλω μόνον να ό-μιλήσω ιδιαιτέρως με τ'ον κύριον Γαλανούλιαν.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Εόχαριστος. Θά σ'ας άκούσω.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Κ' εγώ θά σ'ας άφήσω μόνους.
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Με συγχωρείτε, κυρία. Πρόκειται περί πολύ σοβαρού ζητήματος.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Ποιόν δεν πρέπει βέβαια να τ'ε ά-κούσω εγώ, αφού δεν ήπαίγει εμπιστοσύνη.
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Όχι δά. Θά τ'ο μάδετε τώρα π'ε λίγο. Άλλά θέλω να πάρω πρώτα τ'η γνώμη τ'ου κυ-ρίου άδελφού σας.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. (Ίδιαιτέρως π'ρος τ'ον Παναγ'ην). — Πιστεύω ότι πρόκειται να τ'ο κάμψη λόγου για τ'ο γάμο μας. Άν σ'ας φέρη καμιά έντίμηση να μην τ'ον άκούσητε. Αυτός εινε στραβόβυλο. Έγώ και χροίς αυτ'ων έγω δικαίωμα ν' άπορασιάσω.
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Αυτό δά τ'ο ξερω. (Κατ' ιδίαν). Βιάζεται ή καμ'ένη.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ (έξερχομένη). — Νά σου π'ω, μιά στιγμ'η, Πέτρο. (Ίδιαιτέρως π'ρος τ'ον Πέτρον). Μου φαίνεται πως θά με ζήτηση εις γάμον. Θέλει να με πάρ'η. Ποσώς καλά να μην τ'α χροιάσης και μού κά-ψης τ'ην τύχη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Πήγαινε σ'το καλό. Δεν σου τ'ην π'ω. Μένε ήσυχ'η.
 ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Σ'ας άφ'νω. Όρεθούνα. (Έξέρ-χεται).
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σ'το καλό.

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

Παναγής και Πέτρος

ΠΕΤΡΟΣ. — Είμαι σ'ας διαταγός σας, κύριε Πανα-γ'η. Κ' επάνω κάτω μαντεύω τι έχετε να μού π'ητε.
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Τόσο τ'ο καλλίτερο.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, τ'α ξερω όλα.
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Για μένα όμως ήταν όλα άπροσδό-κητα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τι περιάξει; Αφού σ'ας άρεσε. Αί-

τ'ο άρχει. Καθήσθε, παρακαλώ.
 ΠΑΝΑΓΗΣ. (Κάθηται, ως κα' ο Πέτρος). — Μ'ας άρεσε, να. Αυτό εινε αλήθεια. Άλλα όμως είχαμε ότ' όμνη κα' άλλα μαθαίνομε τώρα.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Τι άλλα; Έχει δια τ'α προσόντα. Όραία, τιμία, μορφωμένη και μ' έλες τ'ες χάρες. Και τ'ο σπουδαιότερο, ήσυχ'η άμοιβαία άγάπη. Αυτό κυ-ρίως χροιάζεται.
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Και δεν χροιάζεται λοιπόν περι-ουσία, προίκα, χροιάματα, τ'α μέσα δηλαδή της ζωής;
 ΠΕΤΡΟΣ. — Αυτό ήξερατ'α. Όταν έχη ο γαμ-πός μεγάλη περιουσία μπορεί καλλίστε να πάρ'η μιά γυναίκα που τ'ου άρέσει, χωρίς προίκα. Άν όμως δεν μπορ'η να ζήση χωρίς να πάρ'η χροιάματα από τ'η γυ-ναίκα του, τότε ένας τίμιος άνθροπος πρέπει να ξε-ταίη τ'ο ζήτημα αυτό πριν να πάση τόσο στενές σχέ-σεις.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Άλλ' ή κυρία άδελφή σας ξέβι-ζετο πάρα πολύ. Ηθέλησε να πιστώον τ'ο ταχύτερον α' στενές σχέσεις, χωρίς να δώση καιρό να ξεταίωσμε τίποτε. Και κατά τ'ην περιφημο συνάντησι της Κη-φισιάς σ'ε μ'α παραφορά άγάπης σ'τον μαγειρικ'ο έ-κεινον κ'ητο, έγινε άψε-σβύσε ότι έγινε τ'η νύχτα έ-κείνη. Τώρα εινε π'α άργά, δυστυχώς. Η άδελφή σας όμως τ'α φταίει.

ΠΕΤΡΟΣ. (Έγερομένος). — Τι έγινε τ'η νύχτα σ'τον κ'ητο; Τι θέλετε, κύριε, να μού π'ητε; Η άδε-λφή μου εινε πολύ τιμαγυναίκα.

ΠΑΝΑΓΗΣ. (Έγερομένος). — Ποιός λέγει τ'ο εναντιόν; Άλλά ή άδελφή σας έπαίξε δυστυχώς τ'ο όλο μεγαλιό ύπατερός. Άπεδείχθη μ'α σωστή μά-γισσα.

ΠΕΤΡΟΣ (Μετ' άγανακτισσεως). — Δεν σ'ας έ-π'ερω, κύριε, να υβρίζετε τ'ην άδελφή μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Μη θυμώσετε, κύριε Γαλανούλι. Μ'ας έκανε τ'η ζάπλουτη, χωρίς να ύπάρχη ούτε μιά πενταρία προίκα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Όποιος πάει να παντρευτή για χροί-ματα ε'ς μ'αζή γ'α άλλη. Εμπορείτε λοιπόν να μ'ας ξεφορτωθήτε. Κανένας δε σ'ας εθίωσε να γίν'η ο γά-μος.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Έξηπατήθη και τ'ην έπ'ηρε.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Ποιός; Ποιάν ;
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Ό Παυλάκης τ'η Φλώρα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Για τ'ο γάμο της Φλώρας λοιπόν μού μιλάτε τόση ώρα; Έγώ άλλα έβαλα σ'το νοός μου. Με συγχωρήτε.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Δεν περιάξει γ'α αυτ'ο. Παραξή-γηος έγινε.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ενόμιζα ότι πρόκειται για τ'ο γάμο της άδελφής μου με σ'ας, κύριε Παναγ'η.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Αυτό άκόμη έλειπε. Αφού έφο-τώσατε σ'η οράχη τ'ου δυστυχημένου φίλου μου τ'ην κόρη, να φορτωθ'ω κα' εγώ τ'η μητέρα. Έγώ σ'ας όμω-λώ για τ'ην άνύπαρκτη προίκα της άνεμ'ι'ας σας.

ΠΕΤΡΟΣ. — Κ' εγώ σ'ας άπάντω, ότι ποτέ δεν σ'ας ήθελάωσα ότι ή άνεμ'ι μου έχει χροιάματα.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Έμαθα καλά τ'ην κατάσταση σας από ένα φίλο μου τ'ου ήρθεν έρχιλτός από τ'ο Κάιρο.

ΠΕΤΡΟΣ. — Δηλαδή τ'ην κατάσταση της άνεμ'ι'ας μου θέλετε να π'ητε.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Άλλ' όχι, έγινεν, έγινε. Εσείς τ'ουλάχιστον δεν έχετε κατ'ι να δώσητε για προίκα τ'η άνεμ'ι'ας σας ;

ΠΕΤΡΟΣ. — Έγώ; Ούτε λεπτ'ον δεν ήμπορώ να διαδ'ωσω. Άλλά τ'ι σ'ας ένδιαφέρει εσ'ας αυτό;

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Ό γαμπρός σας εφ'οισκεται εις ά-διέξοδον. Έχει πολλά να πληρώση και δεν έχει χροί-ματα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τότε ε'ς πωλήση ένα μέρος από τ'ες μετοχές του, έστω και με ζημία.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Από τ'ες μετοχές του; Άν ήξέ-ρατε. ...

ΠΕΤΡΟΣ. — Τ'ε; μήπως ξεπεσανε πάρα πολύ α'ι μετοχές του.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Όχι. Τ'ουναντιόν ήυκόνθησαν τό-σο πολύ, που έφθασαν εις τους αιδέας κα' εκεί έξατρι-σθησαν όλες. Ναι, όλες.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τι θέλετε να π'ητε; Μ'ην έχασεν ο λάνθητος τ'ην περιουσία του σ'το χρηματιστήριο;

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Όχι δεν τ'ην έχασε.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Τότε πάλι καλά.
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Ήτο αδύνατον άλλως τε να χροίη ότι ποτέ δεν είλεν, ούτε μετοχές ούτε πράσινα ύλογα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Πέτε μου καθαρά. Μ'ην δεν έχε'ς πε-ριουσία ο γαμπρός μας ;
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Έχει μόνο ένα οικόπεδο, άλλα κα' από ύποθηκη σ' έμένα για δώσα μου χροισσέτ'ε. Διότι είχα τ'ην άνοησία να τ'ου δανείζω εγώ τ'α χροί-ματα για να ξεδοθεί άφθονα και να φαίνεται ότι ε'ι-νε έκατομμυριόχ'ος. Έπ'ηγαινε ο έθλιος για πολύ με-

γάλη προίκα κα' εγώ για μεγάλους τόκους και για ένα καλό μερίδιο από τ'α πλούτη που επρόκειτο να άπο-κτήση.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Έτσι ; Άλλά τ'ο ίδιο έπαθε κα' ή άνεμ'ι'α μου.
 ΠΕΤΡΟΣ. — Και σ'ας χροισσέτ'ε πολλά, κύριε Πα-ναγ'η, ο πάσιος φίλος σας από τ'η Ρωσία ;
 ΠΑΝΑΓΗΣ. — Έξήντα χιλιάδες δραχμές. Τ'ο οι-κόπεδό του δεν π'άνει τριάντα χιλιάδες δραχμές.

ΠΕΤΡΟΣ. — Δηλαδή, μ' άλλους λόγους, πρόκει-ται περί τελείας καταστροφής. Δυστυχισμένη Φλώρα. Άλλ' ε'ς όφεται ή άδελφή μου. Αυτ'η εινε ή ατία. Αυτ'η ή θεοκατάβαη.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Είχα δικήν λοιπόν που σ'ας έλεγα ότι ή κυρία αυτ'η μ'ας ξεπ'ατήσθη ;

ΠΕΤΡΟΣ. — Επιστρέψατε μου όμως να σ'ας ειπώ κα' εγώ, κύριε Παναγ'η, ότι έπρεπε να φερθ'η όπως έ-φ'ερθ'η απέναντι δύο αληθινών άπατεριών. Δεν είστε εσ'ας κα' ο Παυλάκης που έλογαρίζατε εις τ'ο Ά-κταίον, εάν παρούσα μ'ας, τ'α κολοσσιαία κέρδη τ'ου ή-πορηφιού γαμπρού από τ'ες μετοχές που δεν είλε ;

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Έπ'ηγάναμε για τ'ες σαράντα χι-λιάδες τ'ες δικές σας. Άλλά να π'ω έχάθη ο πλούτος αυτ'ος.

ΠΕΤΡΟΣ. — Διόλου δεν έχάθη, αφού ποτ'ε δεν έ-π'ηρχε, για να μεταχειριστώ κα' εγώ τ'η δική σας έ-φ'ραση.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Και τώρα κα' να κάνουμε; Έδώ ε'ι-νε τ'ο ζήτημα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Και τ'ι ήμπορούμε να κάνουμε τώρα π'α; Νά τ'α ειπώμε τ'ο γρηγορότερο σ'τον φίλο σας, για να πάρ'η τ'ουλάχιστον τα ύπεροργα έξοδα. τ'ου κα' ν'ε εις βάρος των έκατομμυριών της Φλώρας.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Άλλά κα' α' κυρίες πρέπει να τ'ο μάθουν για να π'άψουν να ξεδοθούν εις βάρος των έ-κατομμυριών τ'ου Παυλάκη. Γιατί π'ηραν πολύ μεγά-λη φ'ορα και δεν κρατιούνται.

ΠΕΤΡΟΣ. — Άλλά πως διάβολο να τ'α ειπώμε τώρα σ'ετς γυναικες, που αν δεν έπορ'ελάθησαν από τ'α μεγάλα πλούτη που ένόμιζαν πως άπόχ'ησαν, ειμ-πορεί καλλίστε να τρελλαθούν τώρα που θά τ'α χάσουν σ'ε μια στιγμ'η όλα.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σιγά - σιγά πρέπει. Όχι απότό-μως. Άς φωνάξωμε πρώτα τ'ον Παυλάκη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, ε'ς τ'ον φωνάξωμε. (Κρούει τ'ον ηλεκτρικών κώδωνα). Άλλ' εσ'ας θά τ'ο τ'α π'ητε. Έγώ ούτε άνακατέωθηκα ούτε φ' άνακατωθ'ω σ' αυτ'η τ'η δουλειά. Θά κλάω μόνο τ'η μοίρα της δυστυχισμέ-νης άνεμ'ι'ας μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σιγά - σιγά πρέπει. Όχι απότό-μως. Άς φωνάξωμε πρώτα τ'ον Παυλάκη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, ε'ς τ'ον φωνάξωμε. (Κρούει τ'ον ηλεκτρικών κώδωνα). Άλλ' εσ'ας θά τ'ο τ'α π'ητε. Έγώ ούτε άνακατέωθηκα ούτε φ' άνακατωθ'ω σ' αυτ'η τ'η δουλειά. Θά κλάω μόνο τ'η μοίρα της δυστυχισμέ-νης άνεμ'ι'ας μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σιγά - σιγά πρέπει. Όχι απότό-μως. Άς φωνάξωμε πρώτα τ'ον Παυλάκη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, ε'ς τ'ον φωνάξωμε. (Κρούει τ'ον ηλεκτρικών κώδωνα). Άλλ' εσ'ας θά τ'ο τ'α π'ητε. Έγώ ούτε άνακατέωθηκα ούτε φ' άνακατωθ'ω σ' αυτ'η τ'η δουλειά. Θά κλάω μόνο τ'η μοίρα της δυστυχισμέ-νης άνεμ'ι'ας μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σιγά - σιγά πρέπει. Όχι απότό-μως. Άς φωνάξωμε πρώτα τ'ον Παυλάκη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, ε'ς τ'ον φωνάξωμε. (Κρούει τ'ον ηλεκτρικών κώδωνα). Άλλ' εσ'ας θά τ'ο τ'α π'ητε. Έγώ ούτε άνακατέωθηκα ούτε φ' άνακατωθ'ω σ' αυτ'η τ'η δουλειά. Θά κλάω μόνο τ'η μοίρα της δυστυχισμέ-νης άνεμ'ι'ας μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σιγά - σιγά πρέπει. Όχι απότό-μως. Άς φωνάξωμε πρώτα τ'ον Παυλάκη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, ε'ς τ'ον φωνάξωμε. (Κρούει τ'ον ηλεκτρικών κώδωνα). Άλλ' εσ'ας θά τ'ο τ'α π'ητε. Έγώ ούτε άνακατέωθηκα ούτε φ' άνακατωθ'ω σ' αυτ'η τ'η δουλειά. Θά κλάω μόνο τ'η μοίρα της δυστυχισμέ-νης άνεμ'ι'ας μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σιγά - σιγά πρέπει. Όχι απότό-μως. Άς φωνάξωμε πρώτα τ'ον Παυλάκη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, ε'ς τ'ον φωνάξωμε. (Κρούει τ'ον ηλεκτρικών κώδωνα). Άλλ' εσ'ας θά τ'ο τ'α π'ητε. Έγώ ούτε άνακατέωθηκα ούτε φ' άνακατωθ'ω σ' αυτ'η τ'η δουλειά. Θά κλάω μόνο τ'η μοίρα της δυστυχισμέ-νης άνεμ'ι'ας μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σιγά - σιγά πρέπει. Όχι απότό-μως. Άς φωνάξωμε πρώτα τ'ον Παυλάκη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, ε'ς τ'ον φωνάξωμε. (Κρούει τ'ον ηλεκτρικών κώδωνα). Άλλ' εσ'ας θά τ'ο τ'α π'ητε. Έγώ ούτε άνακατέωθηκα ούτε φ' άνακατωθ'ω σ' αυτ'η τ'η δουλειά. Θά κλάω μόνο τ'η μοίρα της δυστυχισμέ-νης άνεμ'ι'ας μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σιγά - σιγά πρέπει. Όχι απότό-μως. Άς φωνάξωμε πρώτα τ'ον Παυλάκη.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναι, ε'ς τ'ον φωνάξωμε. (Κρούει τ'ον ηλεκτρικών κώδωνα). Άλλ' εσ'ας θά τ'ο τ'α π'ητε. Έγώ ούτε άνακατέωθηκα ούτε φ' άνακατωθ'ω σ' αυτ'η τ'η δουλειά. Θά κλάω μόνο τ'η μοίρα της δυστυχισμέ-νης άνεμ'ι'ας μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σιγά - σιγά πρέπει. Όχι απότό-μως. Άς φωνάξωμε πρώτα τ'ον Παυλάκη.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — "Αχ, τί έπαθα, τί έπαθα..... (Εισέρχεται ή Καλλιόπη, πολυτελής κολλοποθεσία εν τώ μεταξύ).

ΣΚΗΝΗ ΕΝΝΑΤΗ

Οι άνωτέρω και ο Παυλάκης

ΠΑΝΑΓΗΣ. (Κατ' ιδίαν). — Νά την, μιά ξεχάται κι αυτή. Στοιχημένη και πουδραρισμένη. Για γάμο έτοιμάζεται ή καμήνη. Θέλει να της άρρώσο.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πιστεύω ότι δεν έχετε πιά άλλα μυστικά. Καί αν δεν άπατάμαι θα έμειναι σίμμοφρονι οί όλα με τόν αδελφό μου. Μπιά; Έδώ είναι κι ο Παυλάκης; Άλλά πώς είναι έτσι γλωμός; Όλοι οι σ' είνε είνε έτσι ταραγμένοι; (Κατ' ιδίαν). Φοβόμαι μίν έχλασεν ή δουλειά του γάμου μου. Μή μου τόκανε θάλασσα ο γέλοιος ο αδελφός μου. Μίλα, Παυλάκη. Πώς είναι έτσι;

ΠΕΤΡΟΣ. — Είνε άρρωστος. Πάσχει από την έδια άρρώστια της Φλώρας.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Άλλ' ή Φλώρα μου, δόξα σοι ο Θεός, είνε πολύ καλά στην γεία της. Τώρα την έδια. Είνε έτοιμη και τόν περιμένει νάβουν περιλάττει.

ΠΕΤΡΟΣ. — Πάσχει όμως ο γαμπρός σου από άπενταρία, όπως πάσχει και ή κόρη σου.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Δέν σε καταλαβαίνω. Μήν ο Παυλάκης έπαθε καμιά μεγάλη ζημία στο Χρηματιστήριο;

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Ναι, έχασεν όλη την προίκα της θυγατέρος σου.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τόν έπε κανέναν πώς ή Φλώρα μας δέν έχει προίκα; Μήν ο προνομιέσιος ο αδελφός μου; Αδός δέβαινα. Ποιος άλλος;

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Έγώ, έγώ τα έμαθα και τα έβγαλα. Φίλος μου στενός, ποί σάς γνωρίζει πολύ, πολύ καλά, μου έπε σήμερα με τόν νι και με τόν σίγμα όλη την κατάστασι σας.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Η καλωσύνη του. Κ' επάτελον; τί με τούτο; Αν δέν έχη προίκα ή Φλώρα, ως είνε καλά τα έκατομμύρια του χρυσού άνδρα, που της έδωσαν ο Θεός. Άς είνε καλά α' μετοχές του Παυλάκη μας.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τι λόγος; Δυστυχισμένη αδελφή. Αι μετοχές του γαμπρού έχουν τόσην αξίαν, όσην και α' άλλες της νύφης. Μας έγέλασε κι αυτός με τόν ίδιο νόμιμα.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Δηλαδή μ' άλλους λόγους ο Παυλάκης δέν έχει την παραμικρά περιουσία. Είνε απένταρος.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τι μου λέτε τώρα; Αδός έχει μετοχές που αξίζουν εκατομμύρια.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Ούτε έχει, ούτε είχε μετοχές. Όλοι ήταν ψέμματα. Παραμυθία δηλαδή της Χαλμιάς, όπως και ή προίκα της κόρης σας.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τι είνε αυτά; Δέ μιλάς, Παυλάκη μου, να τούς άνοσημόσις;

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Δυστυχώς σάς εΐπαν την αλήθεια. Τίποτε δέν έχω. Όλη μου την έλπίδα την έχω στην προίκα της Φλώρας.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τι; Τι; (Πίπτει λιποθύμος επί άναυδώντων).

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Γλήγορα νερό (περιποιείται την Καλλιόπη).

ΠΑΥΛΑΚΗΣ (λαμβάνων φιάλην με νερό). — Μητέρα, πείτε λίγο νερό.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ξύδι, ξύδι καλύτερα. (Τρίβει τίς χείρας της Καλλιόπης).

ΠΑΥΛΑΚΗΣ (προσφέρων ποτήριον). — Λιγόνια νερό, καλύτερα, να σάς περάση.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ (ανάλαμβάνουσα όλίγον). — Ήθελα νάχη μέσα φαρμάκι. (Πίνει νερό).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ

Οι άνωτέρω και ή Φλώρα

ΦΛΩΡΑ. — Τη τρώγει; Τι θόρυβος είνε αυτός; Για ποιόν ζητάτε τόν ξύδι;

ΠΕΤΡΟΣ. — Για όλους μας χρειάζεται τώρα, όπως είμαστε εδώ μέσα.

ΦΛΩΡΑ. — Η μαμιά μου άρρώστησε; Μαμιά μου, μαμιά μου, τί έπαθε;

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Δέν έχω τίποτε. Μιά ζαλάδα μου ήρθε, παιδί μου.

ΦΛΩΡΑ. — Θάσφιζες, φαίνεται, πολύ τόν κορμό σου. Καί μ' αυτή μάλιστα τη ζέση. Δέν άνοίγεται καλέ τόν παρόδον νάβη λίγος άέρας; (Τρώγει και άνοίγει έν παράθυρον).

ΠΕΤΡΟΣ. — Μήν κοπιάζεις άδικα. Είχαμε πάρει τόσον πολύ άέρα, που δέ μας χρειάζεται περισσότερος. Άλλο, άλλο μιά λείπει.

ΦΛΩΡΑ. — Τι είπατε, θείε μου;

ΠΕΤΡΟΣ. — Τόν Παυλάκη τρώγει.

ΦΛΩΡΑ. — Έτρώμαξες Παυλάκη μου; Πώς έχλώμασες έτσι;

ΠΕΤΡΟΣ. — Έμπρός Παυλάκη. Ξεξηγηθήτε με την γυναίκα σου. Είνε καρός.

ΦΛΩΡΑ. — Σε τί με ξεξηγηθούμε; Δέν καταλαβαίνω. Τι λέγει ο θεός, άνδρουλη μου; Κάπως σέ βλέπω πολύ στενωχωρημένον. Πές μου τί σου συμβάινει.

ΠΕΤΡΟΣ. — Έμαθε πώς δέν έχεις ούτε λεφτό για προίκα και αυτό τόν έφερε σέ μεγάλη άπέλπισία.

ΦΛΩΡΑ. — Άλήθεια, μαμιά μου;

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Ναι, κόρη μου. Ό άντρας σου έμαθεν όλη την κατάστασι μας.

ΦΛΩΡΑ. — Άλλ' αυτό δέν είνε δυνατόν να τόν φέρω σέ άπέλπισία. Ό Παυλάκης πριν άρρωδωναστού με μου έπε καθαρά ότι ούτε θέλει ν' άνοσηί τίποτε για την προίκα μου. Δέν τού χρειάζεται. Αν δέν είχα μάλιστα ούτε λεπτό, θα ήν εξαριστούσεν άκόμα περισσότερα. Έτσι δέ μου έλεγες χρυσό μου;

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Καί σ' ή μου έλεγες τότε ότι δέν με παίρνεις για τή χροίματά μου.

ΦΛΩΡΑ. — Τό εΐπα αυτό, τόν λέω και τώρα και θα τόν λέω πάντοτε. Η άγάπη σου είνε για μένα ό μεγαλύτερος πλούτος στο νόκμο.

ΠΕΤΡΟΣ. — Καί τόν άποδείξεις μάλιστα έμπράκτως, άφού τόν έπηρες άντρα χωρίς νάχη ούτε την παραμικρή περιουσία. Κοίρεψε τώρα τόν αγρό και πάρε τόν μάλλι του.

ΦΛΩΡΑ. — Τι λέει ο θεός, μαμιά μου;

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. (Κλαίονσα). — Άχ, ποτόχό μου κορίτσι. Ό άντρας σου δέν έχει ούτε την παραμικρή περιουσία. Τίποτε, τίποτε, ούτε μετοχές, ούτε χροίματα. Τι θα γίνουμε, τί θα γίνουμε...

ΦΛΩΡΑ. — Πώς αυτό;

ΠΕΤΡΟΣ. — Νά, πώς. Τόν κοροϊδεύαμε με τίς άλλες πάχουμε στην Τράπεζα, μιά έκοροϊδευσε κι αυτός με τίς μετοχές που παίζει στο χρηματιστήριο. Κ' έτσι τώρα είμαστε ίσα-ίσα. Δέν άπάρχουν ούτε α' άλλες σου, ούτε α' μετοχές σου.

ΦΛΩΡΑ. — Έτσι λοιπόν, Παυλάκη μου; Δέν έχωμε λοιπόν ούτε την παραμικρή περιουσία;

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Αδύη ήταν ή μοίρα και τόν διό μας, δυστυχώς. Τι να κάνουμε τώρα;

ΦΛΩΡΑ. (Μετά μικράν σκέψην). — Μη σέ στενωχόρησέ αυτό, άνδρουλη μου. Έννοια σου. Ποσοι παντρεύονται χωρίς περιουσία και εύτυχούν στη ζωή τους, περισσότερο μάλιστα από πολλούς εκατομμυριούχους.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. (Με ύφος κλαυθμηφόν). — Μπρέη μοίρα, που την έχωμε κόρη μου. Ποιος να μιά τώλεγε τόν κακό αυτό που πάθαμε; Σ' έτοιμάσα ή καμήνη, για μεγάλο σπάτι, για τόν μεγάλο κόσμο.

ΦΛΩΡΑ. — Δέν έχω σιαστή έγώ, μαμιά μου, να λυπηθώ για τή φεύτικα πλούτη της φαντασίας μας. Ουδέ νόν κλάψω επειδή γάμονε και άνύταρτα μεγαλεία που είχαμε ιδή σ' όνειρό μας.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Πώς να μίν κλάψωμε, παιδία μου, που γάμονε όλες τίς χρυσές έλπίδες μας.

ΠΕΤΡΟΣ. — Κλαίεις τώρα για τίς χρυσές έλπίδες σου, δηλαδή για τίς κοιταμάδες σου, και δέν κλάψω για κάτι πολύ σπουδαιότερο και πραγματικώτερο που είχες χάσει.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τι έχω χάσει άλλο μεγαλύτερο απ' αυτά που γάμονε σήμερα;

ΠΕΤΡΟΣ. — Τά μυαλά σου. Ναι, γι' αυτά έρωπε να κλάψω κι όχι για τίς μωρές έλπίδες σου.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Έχεις δίκιο. Τό κεφάλι μου θέλει σπάσιμο.

ΠΕΤΡΟΣ. — Είνε άργα πιά τώρα. Έρωπε να σου έχω σπασίμ πριν να σπατάλησις σέξ ψευτοεπιδείξεις τή προίκα της θυγατέρας σου.

ΦΛΩΡΑ. — Δέν τ' άρπινετε πιά αυτά, θείε μου; Πολύ σάς παρακαλώ.

ΠΕΤΡΟΣ. — Σού άρεξε βέβαια και σένα, να σέ παρουσιάση στον κόσμο ή μητέρα σου ός μια νύφη ζαλίτη. Σού άρεξε να σου κάνη χρυσό δόλωμα για να στήνη παγίδα στους εκατομμυριούχους γαμπρούς. Άλλά να που έπεσε και σ' όστην όμοια παγίδα που σούστησεν ο ζαλίτητος γαμπρός από τή Ρωσία. Ωραία είσθε τώρα μέσα στη φάκα τίς φτώχειας και τίς δυστυχίας, που πιστώθηκε και οι δύο σας. Καί αυτό τόν καλό τόν χρεοστειτέ όλο στη μητέρα σου, που θέλεις τώρα να την ύπερασπίσης.

ΦΛΩΡΑ. — Φτάνει πιά, θείε μου. φτάνει. Δέν φτάνει ή μητέρα μου, αν έπίστεψε και αυτή ότι πιστεύει σήμερα ο περισσότερος κόσμος. Αν α' ίδέες της σημερινής κοινωνίας την έκαναν να νομίζη ότι είνε άδύνατο να εύτυχιση ή κόρη της χωρίς πολλά χροίματα, δίκαιον είνε να την λυπάται κανείς και να την παρηγορή και όχι να την πικραίνει περισσότερο.

ΠΕΤΡΟΣ. — Όχι, διόλον δέν τη λυπάται. Λυπάμαι μόνον έσένα, κακόμοιο, τού έγινε τή άδύο δόμα αυτής της δεινρέλλης, που έκανε και σένα να πιστεύεις αυτές τίς παλαβές ιδέες.

ΦΛΩΡΑ. — Όχι, και αν έκαμε ή μητέρα μου για μένα τόν έκανε από την μεγάλη της άγάπη. Με οδηγούσεν αντίποτη εκεί, όπου ένόμιζεν ότι θα εύρω την εύτυχία μου..

ΠΕΤΡΟΣ. — Καί σέ άδήγησε με τόν κατ' εύθειαν εις την δυστυχίαν σου.

ΦΛΩΡΑ. — Ό Θεός όμως μ' έσωσε. Δέν είμαι διόλου δυστυχής. θείε μου.

ΠΕΤΡΟΣ. — Μπιά; Δέν τόν ήξευρα αυτό για να σέ συγχαρώ.

ΦΛΩΡΑ. — Καί πρέπει να με συγχαρήτε.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τι μου λές; Έγώ ένόμιζα ότι άφού ο θησαυρός τού άνδρός σου άποδείχθη πώς ήταν άνθηρας, δέ σου πηγαίνω, μου φαίνεται, τα συγχαρητήρια, ύστερα από μιά τέτοια γάφα που έπαθες...

ΦΛΩΡΑ. — Κ' έν τούτοις, εις την άποτυχίαν αυτήν έρχεται όλη ή εύτυχία του γάμου μου.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τι λές, παιδί μου; Δέ σέ καταλαβαίνω. Μη σουστήριζε.

ΦΛΩΡΑ. — Θέλω να πώ, ότι αν ο άνδρας μου ήταν σ' αλήθεια εκατομμυριούχος, όπως τόν έννομίζαμε, τότε θα ήμουν πράγματι δυστυχής και όχι τώρα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Έκατάλαβα. Όσα δέν φτάνει ή άλεπού και τα λοιπά.

ΦΛΩΡΑ. — Δέν είνε αυτό, θείε μου. Φανταστήτε ποιά θα ήτο ή θέσις μιάς γυναίκας άπέναντι τού έκατομμυριούχου άνδρός της, εάν μετά τόν γάμον τού παρουσιάσεν άντι τής πλούσιης προίκας της τόν ψέμμα και τόν δόλο. Ποιά έμπιστοσύνη και ποιά ύπόληψη θα είχε σ' αυτή τή γυναίκα;

ΠΕΤΡΟΣ. — Όσο γι' αυτό τή ψέμμα, σου τόν έπλήρωσεν άκριβά ο άντρας σου με τίς μετοχές του.

ΦΛΩΡΑ. — Αυτό ίσα-ίσα μας σώζει και τούς δύο. Καί τού άνδρός ή θέσις θα ήτο γελοία και άξιοθρήνητος άπέναντι μιάς γυναίκας εκατομμυριούχου. άν πρό τού γάμου έπαρουσιάζετο ως ζαλίτητος και μετά τόν γάμο έφανερόντο ως απένταρος.

ΠΕΤΡΟΣ. — Σάν καλή ώρα ο πολυθέλητητος άνειρός μου. Καί τώρα θέλω να μάθω ποιά είνε ή θέσις αΐτουνοσ άπέναντί σου.

ΦΛΩΡΑ. — Πολύ άρμονική, θείε μου. Όμοια άκοιβώς είνε και ή δική μου θέσις άπέναντί σου.

ΠΕΤΡΟΣ. — Δηλαδή δύο μεγάλα ψέμματα τόν ένα κοντά στο άλλο. Πλάγι-πλάγι. Ωραιότερο ταίριασμα δέν μπορούσε βέβαια να γίνη.

ΦΛΩΡΑ. — Δέν άπάρχουν πιά τή ψέμματα εκείνα, θείε μου. Τό ψέμμα τόν διό μας έξουθενέτωσε τόν ψέμμα τόν διό του. Ό γάμος τόν έβησε και τή δυο και τ' άντικατάστησε με την αλήθεια της άγάπης μας.

ΠΕΤΡΟΣ. — Δηλαδή σάν να λέμε, κίλισεν ο τέντζερες και ήρθε τόν κατάστι του.

ΦΛΩΡΑ. — Καί αυτό άκριβώς είνε ή βάση της εύτυχίας μας.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τι λόγος; Τώρα δέ σάς χρειάζονται πιά τή εκατομμύρια.

ΦΛΩΡΑ. — Τώρα, θείε μου, άντι τού φεύτικου πλούτου που είχε δημιουργήσθ ή φαντασία μας, έχωμε τόν άληθινό πλούτο της άγάπης που αισθάνεται ή καρδιά μας. Δέν είνε έτσι, άνδρουλη μου.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Φλώρα μου, σέ λατρεύω. Είστε άγγελος. Ήμουν πολύ τυχερός. Έσπίανα για τή φεύτικη εύτυχία μιάς μεγάλης περιουσίας και ήρθη την άληθινή εύτυχία της μεγάλης σου καρδιάς και τίς άγνής σου άγάπης.

ΠΕΤΡΟΣ. — Φάτε τώρα άγάπες. Δέν σάς χρειάζονται πιά τή χροίματα.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Έννοια σας, θείε μου. Τά χροίματα θα τή εύρωμεν εκεί που χρεΐται να τή ζητή κάθε τίμιος άνθρώπος. Στην εργασία και στην οικονομία.

ΠΕΤΡΟΣ. — Έτσι ε; Δέν τόν έξωραμε αυτό. Σε συγχαίρω για την άνακαλίτη.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Δέν μου έχρεΐζετο άλλο μάθημα, απ' αυτό που έλαβα σήμερα, για να ρίξω στο δεινόβολο όλες τίς στραβές ιδέες και όλες τίς κακές συνήθειες που είχα, έως τώρα. Καί δέ μου μένει παρά ή έμπιστοσύνη μόνο στον έαυτό μου. Δηλαδή στο μυαλό μου και στα χέρια μου πιά.

ΠΕΤΡΟΣ. — Σάν καλά τή λές τώρα. Δόξα σοι ο Θεός. Άρχισα να βλέπω κάποιο φώς τέλως πνίντων.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Άλλ' έγώ όλολον δέ βλέπω αυτό τόν φός. Δέ μιά λέγει ο φίλος μου Παυλάκης, πώς έγώ τώρα δά πληρωθώ τή χροίματά σου τού δέναινας.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Θα πωλήσωμε τόν οικόπεδο, Παναγιή μου.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Θα τόν πωλήσωμε, βέβαια. Άλλά

δέν νά φτάσώ τόν άντίτιμο του οικόπεδου σου για να καλύψω τόν χρέος σου. Μού χρειάζεται κι άλλη άσφάλεια.

ΦΛΩΡΑ. — Ηονχάσιμα, κόρη Παναγιή. Αδτές τίς ήμέρες θα πωλήσω όλα τή κοσμήματά μου για να σάς άποπληρώσωμε. Τι άλλο θέλετε;

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Αυτό μάλιστα. Είνε μια πολύ καλή λύσις. Σάς συγχαίρω, κυρία Φλώρα.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Νά πωλήσωμε τή κοσμήματα; Πού καταντήσαμε...

ΠΕΤΡΟΣ. — Πάμ τα ίδια άρχισες; Δέν τόν ξερείς τάχα που καταντήσαμε;

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Τι θα γίνωμε, τί θα γίνωμε. Άλλο τίποτ. Είνε και τόσοι λογαριαμοί άπλήρωτοι.

ΠΕΤΡΟΣ. — Καί κι από τούς θυμηθήκες. (Μετά μικράν σιωπήν). Άς είνε, θα πληρώσω έγώ όλους αυτούς τούς λογαριασμούς. Τι να κάνω; Δέν μπορώ να γίνη άλλος. Αν είχαμε τή εκατομμύρια τού κλη Παυλάκη, δέν υπάρχει βέβαια λόγος να χάσωμε και την ύπόληψή μας.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Θείε μου, σάς ενγνωμονώ. Έλπίζω ότι θα μπορούσε να σάς τ' άποδώσει.

ΠΕΤΡΟΣ. — Όχι, είνε περιττόν. Αδτά τή χαρίζω στην άνειψιά μου.

ΦΛΩΡΑ. — Τι καλός που είστε, θείε μου. Είστε άληθινός πατέρας μου. (Ασπάζεται τόν Πέτρο).

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Νά ζήσις, αδερφοσύλη μου. Συγχαρήσέ με για τίς άνοήσιες που έκανα. Ό Παυλάκης μας είνε πολύ καλός. Δέ θα δυστυχισή ή Φλώρα μας.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τοίλάτουν με τή λόγια. Άλλ' έγώ θέλω να ίδω και τή έργα. Δέ μου λέτε τώρα, πού γαμπρό, ποιά εργασία σκέπτεσαι να κάνης; Ποιά έπάγγελμα γνωρίζεις; Αδύη θέλα ν' άκουσω από σένα.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Γνωρίζω δύο έξέτες γλώσσες: έχω και τόν δίπλωμα της Έμπορικης Σχολής της Χαΐνης. Καί θα κάνω μ' αυτά τίς γνώσεις, νομίζω.

ΠΕΤΡΟΣ. — Τότε, άξιόλογα. Θα σέ πάρω στο γραφείο μου, στο Κάιρο. Δέν είμαι μεγαλέμπορος, δέ ποσός σάς έλεγεν ή αδελφή μου. Άλλά κάμω από καιρό τώρα καλές εργασίες ως παραγγελιοδόχος στα βενιτσιάνικα. Θα εργάζησαι και σ' μαζί μου.

ΦΛΩΡΑ. — Πάμε, πάμε, άνδρουλη μου. Είνε πολύ όρση και σ' τόν Κάιρο.

ΠΕΤΡΟΣ. — Λοιπόν έμπρός. Έρχεστε; Τι λέτε;

ΠΑΥΛΑΚΗΣ. — Καί με ρωτάτε, θείε μου; Αδτό είνε ή σωτηρία μας.

ΦΛΩΡΑ. — Λοιπόν, μαμιά μου, έτοιμάσου τώρα να πάμε πάλι στο Κάιρο.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. — Μη διάζετε τόσο. Μπορεί να θεοβούν κι έδώ στην Άθήνα πολύ καλύτερες εργασίες. Τι λέτε και σάς, κόρη Παναγιή; (Κατ' ιδίαν προς τόν Παναγιή). Δέν πιστεύω να έληρωμήσατε την ύπόσχεσι τού γάμου μας.

ΠΑΝΑΓΗΣ. (Κατ' ιδίαν προς την Καλλιόπη). — Δέν άκούω καλά. Καί έπαθαν σήμερα τ' αυτιά μου. Γεράματα, κυρία μου, γεράματα. (Μεγαλοφώνως). Τραβάτε, κυρία μου, τραβάτε για την Άγγυτο. Εκεί που είνε ή δουλειά σας. Άλλως τε ή Άθήνα είνε ζολιβερός, έχει και την καταραμένη τή γριππη. Καί τώρα έγώ σάς άφίνω.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ. (Άκολουθούσα τόν Παναγιή, διευθυνομένη προς την Έξοδον). — Νά σάς πώ, κόρη Παναγιή.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Βιάζομαι, δέν έχω καιρό. (Προχωρεί να εξέλθη).

ΠΕΤΡΟΣ (Μετ' αδοτήρησις). — Καλλιόπη, φτάνει πιά.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ (άκολουθούσα τόν Παναγιή). — Μιά σιγή, κόρη Παναγιή.

ΠΑΝΑΓΗΣ. — Σας φωνάζει ο αδελφός σας. Δέν δουλεύει; Χαίρετε. (Έξέρχεται).

ΠΕΤΡΟΣ (μετά μικράν σιωπήν). — Έτοιμασθήτε λοιπόν. Σε δέκα μέρες αναχωρήσει για την Άγγυτο. Έλάτε μαζί μου. Έλάτε να σάς όδηγήσω στον ίδιο δρόμο τής άλήθειας, τίς εργασίας και τίς οικονομίας. Είνε ο μόνος δρόμος που θα σάς φέρη γρήγορα εις την πραγματικήν εύτυχίαν.

ΤΕΛΟΣ

Ο κ. ΒΑΡΟΥΝΗΣ

Ό πολέμιος φίλος και εκλιτός συνεργάτης της «Ανθρωπότητος» κ. Θ. Βαρουνης, Καθηγητής τού Πολιτεχνείου, αναχωρών προσεχώς εις Άγγλιαν, Γαλλίαν και Γερμανίαν, με άποστολήν, θέλει ζητήσεν ένημέρους τούς αναγνώστας μας τίς έν γένει κινήσεις και προσόδον τών Χημικών και Φυσικών Έπιστημών έν Εβρώπη.

ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ

Δημοσιεύοντες εις τόν προηγούμενον τεύχος της «Ανθρωπότητος» την περί γλωσσικού ζητήματος μελέτην τού κ. Κ. Αμαντος, μελέτη ήτις άρκετα έξετημένη τόνον παρ' ήμών οσον και παρά τών άναγνωστών μας και τού ήμερησιου τύπου, άδιάρητον άν ένεργε και μερικά σημεία άτινα έθεσαν τους ύπερ της δημοτικής γλώσσας άγνωστές, δημοσιεύοντες εις τόν παρόν και την άπάντησιν τρωπον τιά εις τόν κ. Αμαντον, τού κ. Μ. Φιλίππου, γνωστού φιλοσοφού δημοτικιστού, διά να δείξωμε την διάθεσιν των έξέτων άπο τόν στήλον της «Ανθρωπότητος» άποδειχθί έφ' όσον είνε δυνατόν δι' έπιστημονικής συζητήσεως, ή αλήθεια.

Διαβάσοντας τόν άξιόλογο έπιτόχον περιόδικό (φυλάδιο 2ο), είδα κάτι που δέν περιέγραφε τόν διαβάσαν σέ ήρώλο σοβαρό σάν την «Ανθρωπότητι» άλλά από κείφα που μιάς έχει συνηθισμένα μόνο ο καθηγητικός τίπος. Είδα σέ κάποιο γλωσσικό άρθρον να λέγεται μ α λ λ ι α ρ ή ή δημοτική γλώσσα, ή καλοδεμένη δημοτική.

Και τόν πού λυπητό... άρτι τόν άρθρον τόν άπογράφει «Συντάκτης τού ιστορικού λεξικού».

Έτσι όνομάζει σήμερα ο σοφός καθηγητής της γλωσσολογίας τόν λεξικό της δημοτικής γλώσσας γιανι γράγεται στην κ α θ α ρ ε θ ο υ ο α σ ε μιά γλώσσα δηλαδή τόν άδριο και θάνηρει στην ιστορία, άφού κοί συντάχτες τον οήμαρη τή μητρή ζητούνε.

Στόν παρόδω τόπο μας ή δημοτική ήμα είνε μια άρεσημένη θνησια, είναι ή γλώσσα ήν ή μητρη προσμετιούσις εδίδαξαν ήμας κατ' άρχην να ήρελλίζωμε, έπειτα δέ και να άφθώμε και άποσοκόπτος να μεταγεωρίζόμεθα, ή μετά τού μητρικού γάλλουσος ρηθηλαστέια, ως ειλπει, ήμας έγένετο εν ήμίν σάρξ και αίμα, έδουε εν τή καρδιά ήμίν και είναι εϊκονομική και ζοηροστική, πάντοτε επί τών χηλέων μας, οδδέποτε εγκαταλείπουσα ήμας κίλ.

Ό κ. Χατζηδάκης τή λέει άρτι. (Παιδαγωγικόν Σχολείον έτος 1884 σελ. 307).

Ανα ήμους επιχειρήσεις να τή γράγουμε, τότε άποός από τόν ίδιο τόν κ. Χατζηδάκη τή καλή δικιά σου και της γλώσσας τού τόλμωμε να γράφεις τόν αναβαλλόμενον.

Τώρα τελεγκταια ήμους βλέπω πώς άσχησαν καί συντάχτες τού ός ά ν ο ιστορικό λεξικό μιά μισοήντα όλα τούτα τα προσηγήματα τού κατς Μούσις φίλου και αδών δασκάλων κ. Χατζηδάκη, που άρτι μόλις τους τή νύια και την άποσοδήσασε προκοπή δέν καταβέβαινε, ή δέ θέλησαν να ξεφύγουν από την παράσην επίδρασή του. — Τους όχι όλοι.

Ήθελα λοιπόν να ρωτήσω τόν κ. συντάχτη τού ιστορικού λεξικού και τού αντίστοιχου άρθρον κατά Μαλλιαρόν; ήβρε ποτέ σέ κανένα πιά τή νεοελληνική γλώσσά τού άνωμα, — ποτέ τή παίζει σέ χροία τού καλώς φαίνεται — ήβρε, λέω, τή λέξη μ α λ λ ι α ρ ή ή γάμα έρωται με τόν νόημα που μιάς τή φιλέει στή ό π α ε λ ε ρ χ ο άρθρον τού;

Μπορεί νάχει ποτέ άρτι ή λέξη άλλο νόημα, έξόν άρτι τού σημαίνει ή έννομολογία της;

Αμα βάλει τόν χέρι του στην καρδιά του, μπορεί να μιάς πεί θαρροει μιάς έρωσέ χωρίς άδδος, χωρίς τή συνουσία τών άλλοσοβόλων τού κ. Χατζηδάκη γρωμών; Σάν ήμας άληθινός έπινομιστας; Σάν ήμας άπαθής της δημοτικής γλώσσας μεταγεωργός; Άρσι δά μάρτην κατρίεται, και τόν λεξικό της γράφει και τόν ιστορική της εδαιώνει, κείνα ήμέρα από τούς είδικά έπίσημους λειτουργούς της δημοτικής γλώσσας, έρωσε τάχα να μιλήσει με τέτοια δημοσιογραφική μισοκάδα και με τέτοια δασκαλική σενονθεορία γάμπους τού προσπαθούσε να εργασιόσυνε και πραχτιά όσα ή έλλογιμότη του έρεβνά θεωρητικά;

Δέν έρωσε να χροίνομη, δέν έρωσε να συνεπέσυνται, δέν έ

Henrik Ibsens

ΣΤΗΡΙΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ 4

Μετάφρασις Σ. Μαρκέλλου ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΙΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — (Πλησιάζει μαζί με τὰς ἄλλας κυρίες). Καὶ δὴ αὐτὰ, ἀγαπητέ μου Κάρντεν, τὴ ἐκράτησε μουσικὰ ἀπὸ μᾶς ;

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Δὲν θὰ μπορούσατε, ἀγαπητὴ μου Μπέττιν, νὰ ἐκτιμήσετε τὴν μεγάλῃν σημασίαν τοῦ ποιήματός ; Ἄλλως τε ὡς σήμερον δὲν εἶχα πῆ σὲ κανένα οὔτε λέξιν γιὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆν. Τώρα ὅμως ἐφθάσε ἡ κρίσιμος στιγμή, ποῦ ὅλοι πρέπει νὰ μείθωσιν τὰ σχέδιά μας, καὶ ὅλοι νὰ ἐργασθοῦμε μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις μας καὶ ὅλην τὴν ὑπαρξίν μου ν' ἀφιερώσω εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν αὐτῆν, ἐγὼ δὲ τὸ καίω.

ΡΟΥΜΕΛ. — Κ' ἐμείς ἐπίσης, Μάρθον, γι' αὐτὸ νὰ εἶσαι βέβαιος.

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Προσδοκᾷτε ἀληθινὰ τόσα πολλὰ ἀφελήματα, κύριοι μου, ἀπ' αὐτῆν τὴν ἐπιχειρήσιν ; ΜΠΕΡΝΙΚ. — Βεβαίωτα. Τὴ ζοῆ καὶ κίνησις θὰ δοθῇ εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν. Συλλογιστὴν τὰ ἀπερριπτα δάσκη, καὶ ἐπειὰ θὰ χρησιμοποιηθῶσιν, ὥστε ν' ἀποκτήσιν μεγάλην ἀξίαν, ἐπιλογιστὴν τὰ πλοῖσι μεταλλεία, τὰ ὅποια μόνον ἀνεκμετάλλευτα. Συλλογιστὴν τὸν ποταμὸν μὲ τοὺς πολλοὺς καταρροῦστας του. Τὴ ἀνεκτίμητον θησαυρὸν διὰ τὴν βιομηχανίαν.

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Καὶ δὲν φοβεθῆτε ποὺ θὰ ἐφορῶσθε κατ' ἀνάγκην εἰς διαρκὴ καὶ στενὴν συγκοινωνίαν μὲ τὸν ἔξω κόσμον, ὁ ὁποῖος εἶνε τόσοσιν διεφθαρμένος ;

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Μὴν ἀνησυχεῖτε γι' αὐτὸ, κύριε Ρελοῦνδ. Ὁ μικρὸς ἀλλὰ ἐργατικός καὶ προοδευτικὸς τόπος μας, δόξῃ τῷ Θεῷ, σταθίσει εἰς στερεὰς βάσεις ἠθικῆς. Ἐμείς ὅλοι συνετελέσαμεν εἰς τὸ νὰ τὸν διαμορφώσωμεν ἠθικῶς, καὶ εἰς τὸ μέλλον καθένας ἀπὸ μᾶς θὰ ἐργασθῇ εἰς τὸν κύκλον του γι, αὐτὸ. Σεῖς, αἰδοῦσά με, νὰ ἐξασκοῦσθε τὴν πολυτάμιον καὶ εὐεργετικὴν δράσιν σας εἰς τὸ Σχολεῖον καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ἐμείς, ὁ ἄνθρωπος τῆς πρακτικῆς καὶ τῆς ἐργασίας, θὰ ἐπισημειώσωμεν τὴν κοινωνίαν, ἐργαζόμενοι διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς εὐημερίας τῆς. Ἡ γυναῖκες μας — ἔλατε πλησιέστερα, ἀγαπητῆς μου κυρίας, τώρα μπορεῖτε καὶ σεῖς ν' ἀκούσετε — ἡ γυναῖκες μας καὶ ἡ κόρης μας νὰ ἐξασκοῦνται, ὅπως εἰς τὸ παρελθόν, τὸ ἔργον τῆς ἀγαθοποιίας. Νὰ εἶναι τὸ στήριγμα καὶ ἡ παρηγορία εἰς τὰς οἰκογενείας των, ὅπως εἶναι γιὰ μὲν ἡ ἀγαπητὴ μου Μπέττιν καὶ ἡ ἀγαπημένη μου Μάρθα καὶ ὁ Ὀλᾶφ. (κινεῖται πρὸς τὸν ἄνδρα). Τὴ ἔγινε σήμερον ὁ Ὀλᾶφ ;

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν κρατήσωμεν μέσα στὸ σπίτι τώρα εἰς τὰς διακοπὰς. ΜΠΕΡΝΙΚ. — Θὰ εἶναι πάλι κάτω στὴ θάλασσα. Νὰ ἴδῃς, ὅτι στὸ τέλος θὰ συμβῇ κανένα δυστύχημα. ΧΙΑΜΑΙΡ. — Ἄ, μὰ... Ἀίγι διασκέδασε μὲ τὰ σπείρια τῆς φύσεως, πάλι μὲ τὰ κύματα. Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Σὰς θαυμάζω, κύριε Σίμβουλε, ποῦ ἀγαπᾷτε τόσο πολὺ τὴν οἰκογενειακὴν ζοῆν. ΜΠΕΡΝΙΚ. — Ἡ οἰκογένεια εἶνε ἡ βάσις τῆς Κοινωνίας. Μιά καλὴ οἰκογένεια, πιστοὶ καὶ εὐκρινεῖς φίλοι, ἕνας στενὸς καὶ ἐλεεινὸς κύκλος, ὅπου ὁ κληρὸς στρωγία δὲν παρενοχλεῖται.

ΣΚΗΝΗ ΧΙΠ

Οἱ προηγούμενοι.—Κράππ

ΚΡΑΠΠ. (Ἐξέρχεται δεξιῶθεν, κρατῶν ἐπιστολὰς καὶ ἐφημερίδας). — Τὸ ἔξωτερον ταχυδρομεῖο, κύριε Σίμβουλε, καὶ ἕνα τηλεγράφημα ἀπὸ τῆς Νέα Ὑόρκου. ΜΠΕΡΝΙΚ. (παίρνει τὸ τηλεγράφημα). — Ἄ, βλὸ τοὺς ἐφοπιστάς τῆς Ἀφρικήνας. ΡΟΥΜΕΛ. — Ἄ, ἐφθάσε τὸ ταχυδρομεῖο ; Πρὲπει νὰ φύγω. Συγγνώμην. ΒΙΓΚΕΛΑΝΑ. — Κ' ἐγὼ. ΣΑΝΣΤΑΔ. — Χαίρετε, κύριε Σίμβουλε. ΜΠΕΡΝΙΚ. — Χαίρετε, κύριοι. Μὴ λησμονήσετε, ὅτι σήμερον σὺς πέντε μετὰ μεσημβρίας ἔχομεν συνεδρίασιν. ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ. — Δὲν θὰ τὴ λησμονήσωμεν. (Φεύγουσιν καὶ οἱ τρεῖς δεξιῶθεν).

ΣΚΗΝΗ ΧΙΒ

Οἱ προηγούμενοι.—Κράππ

ΚΡΑΠΠ. (Ἐξέρχεται δεξιῶθεν, κρατῶν ἐπιστολὰς καὶ ἐφημερίδας). — Τὸ ἔξωτερον ταχυδρομεῖο, κύριε Σίμβουλε, καὶ ἕνα τηλεγράφημα ἀπὸ τῆς Νέα Ὑόρκου. ΜΠΕΡΝΙΚ. (παίρνει τὸ τηλεγράφημα). — Ἄ, βλὸ τοὺς ἐφοπιστάς τῆς Ἀφρικήνας. ΡΟΥΜΕΛ. — Ἄ, ἐφθάσε τὸ ταχυδρομεῖο ; Πρὲπει νὰ φύγω. Συγγνώμην. ΒΙΓΚΕΛΑΝΑ. — Κ' ἐγὼ. ΣΑΝΣΤΑΔ. — Χαίρετε, κύριε Σίμβουλε. ΜΠΕΡΝΙΚ. — Χαίρετε, κύριοι. Μὴ λησμονήσετε, ὅτι σήμερον σὺς πέντε μετὰ μεσημβρίας ἔχομεν συνεδρίασιν. ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ. — Δὲν θὰ τὴ λησμονήσωμεν. (Φεύγουσιν καὶ οἱ τρεῖς δεξιῶθεν).

ΣΚΗΝΗ ΧΙΒ

Οἱ προηγούμενοι.—Κράππ

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Κα Μπέρινν. — Κράππ. — Ρελοῦνδ ΜΠΕΡΝΙΚ. (Ἄφ' ἑαυτοῦ διαβάσει καὶ πάλιν τὸ τηλεγράφημα). Αὐτὸ μόνον Ἀμερικανὸν μποροῦν νὰ τὸ κάνουν. Ἐἶνε ἀτιμία.

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Κάρντεν, τὴ συμβαίνει ; ΜΠΕΡΝΙΚ. — Νὰ, διαβάσε Κράππ. ΚΡΑΠΠ. (διαβάσει). — Ἔ'οσο τὸ δυνατόν ἀποστρέφω ἐπισκευὰς εἰς Ἀφρικήνας. Ν' ἀποπέσει εὐθύς μόλις ἐτοιμασθῇ. Ἐποχὴ κατάλληλη — μὲ κάθε θυσίαν πρέπει νὰ φθάσῃ τὸ φορτίον. Μὰ αὐτὸ εἶνε καὶρα πολὺ.

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Νὰ φθάσῃ τὸ φορτίον. Καὶ ὅμως οἱ κύριοι αὐτοὶ ξέρουν πολὺ καλά, ὅτι τὸ πλοῖον εἶται φορτωμένον θὰ βουλιάξῃ σὺν πέτρῃ, ἂν κινηθῇ πονεβνὰ.

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Νὰ μὲ τὴ τρίτῃ ἐργάζονται αὐτῆς ἡ φημισμένως μεγάλης ἐταιρίας.

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Ἔχετε δίκαιον. Ὅταν πρόκειται νὰ κερθίσουν, δὲν λογαριάζουν οὔτε τὴν ζοῆν τῶν ἀνθρώπων κίαν. (Πρὸς τὸν Κράππ). Μπορεῖ σὲ τρεῖς τέσσαρες μέρης ἡ Ἀφρικήνα νὰ ἐτοιμασθῇ, ὥστε νὰ εἶνε σὲ θέσιν νὰ ταξειδεύσῃ ;

ΚΡΑΠΠ. — Ναί, ἂν ὁ κ. Βιγκελάνδ παραδεχθῇ νὰ διακοποῦν αἱ ἐπισκευὰι τοῦ «Φοίνικος».

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Δὲν θὰ τὴ παραδεχθῇ. Τώρα λάθετε τὸν κόπο, σὰς παρακαλῶ, νὰ διαβάσετε τὰ γράμματα. Μήπως εἶδατε τὸν Ὀλᾶφ στὴν παραλία ;

ΚΡΑΠΠ. — Ὅχι, κύριε Σίμβουλε. (Φεύγει ἀνεπιβρόδην ἀπὸ τὴν θύραν πρὸς τὸ προσκήριον).

ΣΚΗΝΗ ΧV

Οἱ προηγούμενοι πλὴν τοῦ Κράππ

ΜΠΕΡΝΙΚ. (Διαβάσει καὶ πάλι τὸ τηλεγράφημα). Αὐτὰ οἱ ἄνθρωποι δὲν σκεπτόνται ὅτι θὰ κινδυνεύσῃ ἡ ζοῆ δεκαεπτῶ ἀνθρώπων.

ΧΙΑΜΑΙΡ. — Μὰ ὁ προσωριμὸς τοῦ ναυτικοῦ εἶνε ν' ἀνηρῶν τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως καὶ τοὺς κινδύνους. Νὰ περᾶ κανεὶς πάλιν ἀπὸ τὴν ἄβυσσον ἀπάνω σὲ μιὰ λεπτὴν σάνδα, θὰ εἶνε κατὰ πού ἐξεγείρει ὅλο τὸ νευρὸν σύστημα. . . .

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Ἦθελα νὰ γνωρίσω ἕναν ἀπὸ τοὺς δικούς μας ἐφοπιστάς, ποὺ θὰ τοιμοῦσε νὰ νικήσῃ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Δὲν ὑπάρχει κανένας τέτοιος μεταξὺ μας. Κανένας. (Βλέπει τὸν Ὀλᾶφ). Δόξῃ τῷ Θεῷ. Νὰ πού ἔρχεται χωρὶς νὰ πᾶθῃ τίποτε.

ΣΚΗΝΗ ΧVI

Οἱ προηγούμενοι.—Ὀλᾶφ

ΟΛΑΦ. (κρατῶν ἕνα καλάμι μὲ ἀγκύστρον, φαίνεται τρέχων εἰς τὸν δρόμον. Εἰσέρχεται ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ κήπου. Ἀπὸ τὸν κήπον φωνάζει). — Θεῖε Χίλιαμο, ἐπίγα κατὰ πού εἶδα τὸ ἀτύχημα.

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Ἐπίγες πάλι στὴν προκομιὰ ;

ΟΛΑΦ. — Ὅχι, ἐπίγα μὲσα σ' ἕνα πόδι. Γιὰ φαγιάσου, θεῖε, βγήκε ἀπ' ἐκεῖνον τὸ γίαιον ὀλοκλήρης στρατὸς ἀπὸ θεατρίνους μὲ ἄλογα καὶ ἄλλα ζῶα ἄγρια. Ἔξω ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπιβάται.

Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Ἀλήθεια ; Ὅθ' ἔχομεν λοιπὸν ἱσποδρόμιον ;

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Νὰ ἔχομεν ἱσποδρόμιον ; Ἐπίξω ὄχι.

Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Ἐμείς θέβαια ὄχι, ἀλλὰ. ΝΤΙΝΑ. — Ἔχω μεγάλη ἐπιθυμία νὰ ἴδω ἕνα ἱσποδρόμιον.

ΟΛΑΦ. — Κ' ἐγὼ.

ΧΙΑΜΑΙΡ. — Εἶσαι ἀνόητος. Τὴ μπορεῖ κανεὶς νὰ ἴδῃ σ' ἕνα ἱσποδρόμιον ; Τίποτε ποὺ ν' ἀξίσει τὸν κόπο. Ὅλο καὶ γυνιάσαι. Ὁρατὸ εἶνε νὰ βλέπῃ κανεὶς ἕναν καβαλλάρην νὰ τρέξῃ μὲ ἄλογο ἀφορμένον μέσα στὰ ἀπέραντα λειβάδια τῆς Ἀμερικής. Μέσα ὅμως σ' αὐτὴ τὴ φωνάβη ποὺ ζοῖμε ἀδύνατον νὰ ἴδομε τέτοια ὄρατα πράγματα.

ΟΛΑΦ. (τραβᾷ τὴν Μάρθαν ἀπὸ τὸ φόρεμα). — Θεῖα Μάρθα, κινεῖσαι, κινεῖσαι, ἔρχονται.

Κα ΧΟΑΤ. — Ἀλήθεια, ἔρχονται.

Κα ΛΙΓΚΕ. — Ὅχι, τὴ ἀσχημίνθησοποι. (Ἔνα πλῆθος ἐπιβατῶν διέρχεται ἀπὸ τὸν δρόμον, ἀκολουθοῦμεν ἀπὸ πολλοὺς κατοίκους τῆς πόλεως).

Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Αὐτοὶ οἱ καραγιζήδες μοῦ φαίνεται πὼς εἶνε ἀπὸ τὸ χειρότερον εἶδος. Γιὰ κινεῖσαι, κύριε Χόλτ, ἐκείνην ἐκεῖ. Ἔχει κρεμίσαι στὴ φράξῃ τῆς τὸ μπασιλὸ τῆς.

Κα ΧΟΑΤ. — Κρατεῖ καὶ διηρηλέα. Βέβαια θὰ εἶνε ἡ γυναῖκα τοῦ διευθυντοῦ.

Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Νὰ καὶ ὁ διευθυντής. Ἐκείνος μὲ τὰ γένεια. Ἀηστὴς σοστός. Μὴν τοὺς κινεῖσαι, Χόλτ.

Κα ΧΟΑΤ. — Ὅχι σὺ, Νέττα.

ΟΛΑΦ. — Κινεῖσαι, μαζὰ, ὁ διευθυντής μᾶς χαιροῦται.

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Πὼς ;

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Τὴ λές, πιστοὶ μου :

Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Ἀλήθεια. Νὰ, μᾶς χαιρετῆ καὶ ἡ γυναῖκα. ΜΠΕΡΝΙΚ. — Ἡ ἀναίδειά τους εἶνε μεγάλη. Δίς ΜΑΡΘΑ. (Ἀφίρει κραγιὴν χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ). Ἄ !

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Τὴ ἔπαυσε, Μάρθα ; ΜΑΡΘΑ. — Τίποτε, τίποτε, μοῦ ἐράνῃ μόνον. . . . ΟΛΑΦ. (Κραγιάζων μὲ χαρὰν). — Κινεῖσαι, κινεῖσαι. Νὰ, ἔρχονται : καὶ οἱ ἄλλοι μὲ τ' ἄλογα καὶ τὰ θηρία. Εἶνε μαζὰ καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ ναῦται τῆς Ἀφρικήνας. (Ἀζουεῖται νὰ ψάλλουν τὸν Ἀμερικανικὸ ἕμνο, συνοδείᾳ κλαρινέτου καὶ τυμπάνου).

ΧΙΑΜΑΙΡ. (Φοῦσσει μ' ἐτὰ χεῖρα του τ' αὐτὰ του). Ὅχι, οὐ, οὐ. . . .

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Νομίζω, κύριε μου, ὅτι πρέπει ν' ἀποσυρθοῦμε, ὡς ποὺ νάπομακρυνθοῦν. Εἶνε θέαμα ποὺ δὲν ἀφορᾷ νὰ τὸ βλέπωμεν. Ἄς ἐπαναλάβωμεν τὴν ἐργασίαν μας.

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Νὰ κατεβάσωμεν καὶ τοὺς μηχανοκίνητους.

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Αὐτὴν τὴν γνώμην ἔχω κ' ἐγὼ. (Αἱ κυρία κἀθηστὰ πλῆσιον τῆς τραπέζης. Ὁ Ρελοῦνδ κλείνει τὴν θύραν τῆς ταριτσῆς καὶ κατεβάζει τὰ παρατεταγμένα τῆς θύρας καὶ τῶν παραθύρων. Ἡ αἰθουσα μένει μισοκλειστήνη).

ΟΛΑΦ. (ὅστις κινεῖται πρὸς τὰ κάτω). — Μαζὰ, ἡ γυναῖκα τοῦ διευθυντοῦ τῆγε στὴ θύρα καὶ νίβετα.

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Τὴ ; μέσα στὴν πλατεῖα ;

Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Καὶ μέρα μεσημέρι ;

ΧΙΑΜΑΙΡ. — Κ' ἐγὼ, ἂν ταξειδεύω στὴν ἔρημο κ' εἶθω μέσα στὴν ἀβυσσον, δὲν θὰ δυσκολευόμην νὰ κάνω τὸ ἴδιο. . . . Ὅχι, αὐτὸ τὸ ἀταίσιον κλαρινέτο.

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ ἐπέμβῃ ἡ ἀστεινότης.

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Δὲν πρέπει νὰ εἰσαγεῖτε καὶ τόσο αὐστηροὺ μὲ τοὺς ξένους. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν τὸ ἔμφρον αἰσθημα τῆς εὐπρεπειᾶς, τὸ ὅποῖον συγκρατεῖ ἐμᾶς καὶ μᾶς ὀδηγεῖ. Ἀφήστε τους νὰ κίωμεν ὅπως εἶνε συνήθειοι. Τὴ μᾶς ἔνδοξοι : Ὅλη οὐτὴ ἡ ἀταξία, ἥτις προσκορτεῖ εἰς τὰ καλὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, ἐδὲν δὲν ἔχει καμμίαν ὀφειλὴν οὔτε συγγενίαν πρὸς τὴν κοινωνίαν μας, ἂν οὐδ' ἐπιτρέπεται νὰ ἐκφρασθῇ οἴτω πὼς. . . . Μὰ ; τί σημαίνει αὐτὸ ; (Ἡ ξένη κυρία εἰσέρχεται ταχέως ἀπὸ τὴν πρὸς τὰ δεξιὰ θύραν).

ΣΚΗΝΗ ΧVII

Οἱ προηγούμενοι.—Δόνα

ΑΙ ΚΥΡΙΑΙ (ταραχύνει καὶ μὲ χυμνὴν φωνήν). — Ἡ θεατρίνα τοῦ ἱσποδρομίου ! Ἡ γυναῖκα τοῦ διευθυντοῦ !

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Τὴ σημαίνει αὐτὸ ;

ΜΑΡΘΑ. (ἐγείρεται ἀποτόμως). Ἄ. . . .

ΛΟΝΑ. — Καλὴ-μέρα, ἀγαπητὴ μου Μπέττιν, καλὴ-μέρα Μάρθα, καλὴ-μέρα γαμπερ μου.

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. (Μὲ κραγιὴν). — Ἡ Δόνα !

ΜΠΕΡΝΙΚ. (ὀπισθοχωρεῖ ἕνα βήμα). Αὐτὴ, αὐτὴ εἶνε !

Κα ΧΟΑΤ. — Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ !

Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Εἶνε δυνατόν ;

ΧΙΑΜΑΙΡ. — Ὁ, ὦ !

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Λόνα, σὺ εἶσαι πραγματικῶς ;

ΛΟΝΑ. — Ἄν εἴμ' ἐγὼ ; Ναί ἐγὼ εἶμαι, Μπορεῖτε λοιπὸν νὰ μὲ ἀγκαλιάσετε καὶ νὰ μὲ φιλήσετε.

ΧΙΑΜΑΙΡ. — Ὁ, ὦ !

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. Καὶ γυρίζεις καὶ ἐδῶ ὡς. . .

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Καὶ πραγματικῶς θὰ παῖξῃ στῶ. . .

ΛΟΝΑ. — Θὰ παῖξω ; Τὴ ἔνοσος θὰ παῖξω ;

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Νὰ, νὰ.

ΛΟΝΑ. — Χά, χά, χά. . . . Δὲν εἶσαι στὰ λογικά σου, γαμπερ μου. Μὰ νομίζεις πὼς ἀνῆρκα εἰς τὸ θέσιν τοῦ ἱσποδρομίου ; Ὅχι ! Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι μετῆλθα πολλὰ καὶ διάφορα ἐξαγγελήματα καὶ σὲ μερικὰ ἐξετελέσθηκα.

Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Χοῦμ !

ΛΟΝΑ. — Ἄλλα νὰ κάνω γυμνάσια ἀπάνω στὴν οὐχὴ τῶν ἀλόγων δὲν ἐδοκίμασα.

ΜΠΕΡΝΙΚ. — Ὅχι, λοιπὸν. . .

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Δόξα τῷ Θεῷ. . . .

ΛΟΝΑ. — Ὅχι. Ὅμως ἐταξειδεύσαμεν κατὰ στρωμα, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι καθὼς πρέπει ἄνθρωποι, σ' αὐτὸ ὅπως εἴμεθα περὶ συνεθισμένοι.

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Εἴμεθα — εἴπες ;

ΜΠΕΡΝΙΚ. (ἰλησιάζει ἕνα βήμα). — Ποιοὶ ἄλλοι ;

ΛΟΝΑ. — Ἐγὼ καὶ τὸ παιδί, φυσικά.

ΑΙ ΚΥΡΙΑΙ (μὲ κραγιὴν). — Τὸ παιδί ;

ΧΙΑΜΑΙΡ. — Πὼς ;

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Μὰ αὐτὸ εἶνε πάρα πολὺ.

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Ἐξηγήσου, Λόνα, τί ἔνοσος ;

ΛΟΝΑ. — Ἐνοῶ φυσικά τὸ Ζάν. Δὲν ἔχω δὲ ἄλλο παιδί, ὅσο γνωρίζω, παρὰ μόνον τὸν Ζάν, τὸν Ἰωάννην, ὅπως τὸν λέγατε σεῖς.

Κα ΜΠΕΡΝΙΚ. — Τὸν Ἰωάννην ; . . .

Κα ΡΟΥΜΕΛ. (σιγὰ πρὸς τὴν κ. Λόγκα). — Εἶνε ὁ διαβόητος ἀδελφός !

ΜΠΕΡΝΙΚ. (διεστύλων). — Ἦρθε καὶ ὁ Ἰωάννης μαζὰ του ;

ΛΟΝΑ. — Βέβαια, βέβαια ! Δὲν ταξειδεύω ποτὲ χωρὶς αὐτὸν. Φαίνοσθε τόσο λυπημένοι. . . . Κάθεσθε σκεδὸν στὸ σκοτάδι καὶ ριβετε κατὰ ἄσπρα πανιά. . .

Μήπως τρεθναίτε κανένας ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν ;

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Δεσποινίς, ἐδῶ εὗρισθεσθε μέσα εἰς τὸν ἀγαθοεργὸν σύλλογον πρὸς σωτηρίαν τῶν διεφθαρμένων.

ΛΟΝΑ. — Καλέ, τί μοῦ λέτε ; Ὅστε αὐτῆς ἡ σοφὸς εὐγενεῖς κυρίες εἶνε ἀπὸ κείνες ;

Κα ΡΟΥΜΕΛ. — Ὅχι, ὄχι παρακαλῶ. Αὐτὸ εἶνε περὶ ἀνεπιβρόφο.

ΛΟΝΑ. — Ἄ, ἐκατάλαβα, ἐκατάλαβα. Μπᾶ ! νὰ πῶ. . . . Αὐτὴ δὲ ποὺ κάθηται ἐκεῖ κατὰ εἶνε ἡ κυρία Ροῦμελ. . . . Ἄ, νὰ καὶ ἡ κυρία Χόλτ. . . . Διάβολε, ὅπως βλέπω καμιά ἀπὸ τίς τρεῖς μᾶς δὲν ἔγινε πού νέα ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἔχομεν νὰ ἰδοῦσθε. Νὰ σὰς πῶ, καλοὶ μου ἄνθρωποι, ἀφήστε τίς διεφθαρμένες νὰ περμεῖνον μὰ μέρα. Δὲν θὰ γίνωσιν γι' αὐτὸ χειρότερες. . . . Μιὰ στιγμή χαρὰς σὰν κ' αὐτὴ. . . .

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Ἡ ἐπιστοφὴ ἔνος προσωποῦν τὸν τόπον δὲν εἶνε πάντοτε ἀφορητὴ χαρὰς. . .

ΛΟΝΑ. — Μπᾶ ; Δὲ μοῦ λέτε, ἔτσι λέει ἡ Ἄγια Γραφία σας, παπᾶ μου.

ΡΕΛΟΥΝΑ. — Δὲν εἶμαι ἱερεὺς.

ΛΟΝΑ. — Δὲν πειράζει. Δὲ γίνεται ἀσφαλῶς μιὰ μέρα. Ὅχι, ὅλη αὐτὴ ἡ ἦθκα σας μωρὴε σαπία, σὰν σάβανο. Εἶναι συνεθισμένη στὸν καθαρὸ ἀέρα.

ΜΠΕΡΝΙΚ. (Σφουγγίζει τὸ μὲτωσὸ του). — Πραγματικῶς, εἶνε λιγυρὰ ἡ ἀτμόσφαιρα μέσα σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο.

ΛΟΝΑ. — Περιέμε

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΣΚΑΡΒΑΒΙΟΙ & ΤΕΡΡΑΚΟΤΕΣ», λυρική συλλογή Ι. Ν. Γουτάρη.

Είς το βιβλίον αυτό ο κ. Γεώργιος Δροσίνης απένευσε τὸν Ἀριστοτέλη τὸν Γουτάρη τὸν 1919. Καὶ ἄνευ τούτου, πολλὸν λόγος θὰ γίνετο περὶ τὸν ποιητῶν τοῦ Γουτάρη, πρῶτην φρονίαν συλλεγομένων καὶ ἐμφανισομένων ὧλον ἐν τάξει, σειρᾷ καὶ συνοχῇ. Φαντάζεται λοιπὸν κανεὶς πόσος ἔχγεινε κατὰ τὴν ἀριστείας. Ἄλλ' ἐκεῖνον, ποῦ δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ φαντασθῆ ὁ μὴ παρακολούθησας τὸν φιλολογικὸν τύπον, εἶνε ἡ ἀρα ἀντίθεσις τὸν γνωμῶν. Ἀρκεῖ μόνον νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἐνῷ αὐτὸς ὁ κριτικὸς θεωρεῖ τὸν Γουτάρη ἐφάμιλλον τοῦ Κορδοροφίτου, ὁ ἄλλος ἀποφαίνεται, ὅτι, μετὰ φῆν Σολομῶν καὶ τὸν Μοβίλιν, δὲν εἶδεν ἢ Ἑλλάς μεγαλύτερον ποιητὴν Ἀφάνταστο ἐπίσης εἶνε αἱ ἀκρίσιαι, αἱ ἀνοησίαι - ἂν θέλετε, αἱ ὁποῖαι ἐφάνησαν περὶ τοῦ Γουτάρη καὶ τοῦ ἔργου του, ἀκόμη καὶ ἀπὸ κριτικῶν ποῦ ἀπέφυγαν τὰς τερατώδεις ὑπερβολὰς καὶ ἐδοκίμασαν νὰ κρίνουν μετριωτάτως. Ὅλ' αὐτὰ ἐργασίαι μίαν ἀμύσησαν τὸσο θολῶν, ὥστε νὰ μὴ διακρίνη κανεὶς παρὰ μορφὰς ἀσφαεῖς καὶ κρυμμένους. ... Δυστυχισμένη ἀλήθεια, ποῦ νὰ εὐρίσκεισθε ἀρὰ γε... Ἦλθε σιγῆ, ποῦ καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀμφέβαλα ἂν, γράφας ἐπανειλημμένους περὶ Γουτάρη, — εἰς τὴν «Ἐστίαν» τοῦ 1895, ὅπου καὶ τὸν ἐρωτοπαρονομοῦσα, εἰς τὴν «Νέαν Ζωὴν» τῆς Ἀλεξανδροῦ τῆς 1913, εἰς τὸ «Ἔθνος» προχθὲς διὰ τὴν ἐπιτακτικῆ, — εἶπα τίποτε σωστόν. Καὶ — θὰ τὸ πιστεύετε; — ἐπῆρα μὴ νόκτα τὸ βιβλίον τοῦ Γουτάρη καὶ, υλολοῦντὶ ἐγγυώριζα τὸ μισὸ τοῦλάχιστον

IOANNES GOUTARIS

ἀπέξω, τὸ ἐξαναδιάβασα, προσπαθῶν, τώρα μόνις, νὰ προσανατολισθῶ, καὶ νὰ ἐνοήσω ἐπὶ τέλους ἂν πρόκειται περὶ νέου Σολωμοῦ ἢ περὶ νέου Κορδοροφίτου.

Λοιπὸν, τίποτε! Ἀφοῦ ἔλεισα τὸ βιβλίον, εἶδα ὅτι εἰς ὅσα ἔγραψα ποτὲ περὶ τοῦ ποιητοῦ, δὲν εἶχα νάλλῃξ οὔτε λέξιν. Καὶ συνοψίζω: Ὁ Γουτάρης εἶν' ἓνας ἀληθινὸς ποιητής. Ὅλιγοι ἔκαμαν μεγαλοπρεπεστέρων καὶ προμποδιστέων ἐμφάνισιν ἀπὸ αὐτόν. Εἰς τὸν καιρὸν τὸν, προσέθεσε μίαν νέαν καὶ δυνατὴν νόταν, τὴν ὁποῖαν ὅλοι ἠναγκασθήσαν νὰ προσέξουν. Ἐπλούτισε τὴν ποιητικὴν μὴ γλώσσαν διὰ νέων λέξεων καὶ διὰ νέων τρόπων, ἐπήρθε δὲ ὁλοὺς τοὺς συγχρόνους τοῦ ποιητῆς, μὴδὲ τοῦ Παλαμᾶ ἐξαιρουμένους, καὶ δι' αὐτῶν τοὺς κατοπινούς. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ποιήματά του εἶνε τέλειαι. Μερικὰ ὅμως κἀμουν τὴν ἐντύπωσιν ἀληθινῶν πρωτοκλειῶν ἢ φαίνονται κατ' ὑπερβολὴν γεωμετρικὰ, βεβαιωμένα, μὲ τέχνην ὀλίγην ἐμπενευσιν. Ἄλλὰ, ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ περισσότερα τῆς μεγάλης τέχνης καὶ τῆς μεγάλης ποιήσεως, ὅς διαπεσόμενα ἀπὸ ὑποροσφάνην, φιλοθῶνιαν, ἀφρονίαν, ἀκατασπασίαν. Κόποιαι εἶνε καὶ ἐντέλως ἀνήθηκα, ἦτοι, μετ' ὅλην τὴν δεξιότητιαν, κατὰ βάθος ἀντικαλλιτεχνικά. Τὰ ἄνηλά, τὰ εὐγενῆ, ἐκεῖνα δὲ τὰ ὅποια καὶ μόνον ὁ Γουτάρης θὰ ἠμποροῦσε νὰ λογιθῆ μεταξὺ τῶν μεγάλων ποιητῶν, εἶνε ὀλίγιστα καὶ, — εὐεξήγητον αὐτὸ, — ὅχι ἀπὸ τὰ τέλειαι τεχνουργημένα. Γενικῶς, ἡ ποιητικὴ τοῦ Γουτάρη εἶχε ἀνάγκην ἐξελίξεως, ἐξυψώσεως, ἐξευγενισμοῦ. Μοιραῶς, θὰ ὀρίστατο αὐτὴ τὴν ἐξέλιξιν, ἐὰν ὁ ποιητὴς ἐξυψολοῦσθαι τὸ ἔργου του. Ἀλλὰ κριτικῆς ἀπὸ τὴν ἀκατασπασίαν του καὶ ἀφίσιαν νὰ νικηθῆ ἀπὸ μίαν ὀνηθῶν, ἢ ὅποια ἐλάνθονεν ἀνεκάνθη εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν του, τὸ ἐσταμάτησε. Καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος, διὰ τὸν ὅποιον, κατὰ τὴν κοινὴν φιλολογοῦσαν, οἱ «Σκαρβαβιοὶ καὶ Τερρα-

κόττες» δὲν ἔκαμαν σήμερον τὴν ἐντύπωσιν ποῦ εἶχαν καμῆ ὅταν ἐπρωτοφάνησαν. Πολλὴ φρικτὸν! Τότε ἔβλεπε κανεὶς ἓνας νέον ποιητὴν, ποῦ ἔπαυεν τὸ φρόνημα τοῦ διὰ τὰς ὑψηλοτέρας χοροφῆς. Σήμερον δὲν βλέπει παρὰ ἓνα ποιητὴν παλαιόν, σταματημένον, καθυστερημένον. Τὸ βιβλίον, εἰς τὸ ὅποιον ὁ κ. Δροσίνης ἔδωσε τὸ Ἀριστοτέλη τὸν 1919, περιέχει ποιήματα γραφέντα ἀπὸ τὸ 1894 ὡς τὸ 1905. Ἐπηρεπε νὰ ἐκδοθῆ πρὸ δέκα ἐτῶν καὶ νάποτελῆ τὴν προηγουμένην ἢ ν ἔν ν ἐργασίαν τοῦ ἀριστεροῦ, ἐκεῖνην ποῦ ἀπαιτεῖ καὶ ὁ Νόμος. Φέτος δὲ νὰ ἐκδοθῆ μὴ νέη συλλογὴ, μὲ ποιήματα γραμμένα ἀπὸ τὸ 1905 καὶ ἔδωθεν, ἐμφανίζουσα τὸν Γουτάρη ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον ἐφραντῆσθαι καὶ ὀνειροπολῆσαι, ὅταν ἐπαρουσιάσθαι μὲ τοὺς «Σκαρβαβίους». Ἄλλὰ ποῦ εἶνε;

Ἡ ἀλήθεια περὶ τοῦ Γουτάρη εἶνε αὕτη. Δὲν σημαίνει ὅμως ὅτι τὸ βιβλίον του, αὐτὸ κατ' ἐαυτὸ, δὲν εἶνε ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ποῦ ἐφάνησαν ποτὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ ὅτι δὲν θὰ μείνῃ διὰ παντός ἱστορικὸν ἢ ὁ ν — ὅπως θὰ ἔμενε καὶ ἄνευ τοῦ Ἀριστοτέλη, — ἢ ὅτι ἀδίκως ἔτυχε τῆς ὑπερτάτης τιμῆς ἓνας ποιητῆς, ὡς τὸν Γουτάρη, τὸσον πλούσιος καὶ τὸσον ἐπιδόρας τὴν νεοελληνικὴν ποίησιν.

«ΑΠΟΙ ΤΡΟΠΟΙ», λυρική συλλογή Κωνσταντίνου Χατζοπούλου.

Ὁ ὄμιος ὁ κ. Χατζοπούλος, εἶς μίαν συνέντευξίν του, ὁμιολόγησεν ὅτι τὸ βιβλίον αὐτὸ δὲν περιέχει τὸ καλλίτερον μέρος τῆς ποιητικῆς του ἐργασίας. Εἶμαι πολὺ περιεργὸς νὰ ἰδῶ τὴν ἐντύπωσιν θὰ μοῦ καμῆ τὸ ἄλλο, τὸ ἀνεκδοτόν, διότι ἀπὸ τοὺς «Ἀπλοῦς Τρόπους» δὲν ἐκατάβα μεγάλα πράγματα. Καὶ εἶνε ἡ κυριολογία αὐτοῦ ποῦ λέγω, ἀφοῦ μερικὰ ποιήματα μοῦ ἐφάνησαν ἀκατάληκτα καὶ συντακτικῶς. Ὅσον ἐκοπίασα διηλαθῆ, δὲν ἠμπόρεσα νὰ θγάλω ἐννοῦμαι. Καὶ ὅπως ὁ Ἀσώπιος διὰ τὸν Σολωμῶν, συχνὰ εἶπα καὶ ἐγὼ: «Πες ὀνδὲ τὴν ἐνοεῖ ἐδῶ ὁ ποιητὴς!» Ἐξ ἄλλου ὅμως — πρὲπει νὰ ὁμολογήσω — κάποιαι στροφῆαι, ἂν ὄχι καὶ ὀλόκληρα ποιήματα, μοῦ ἔδωσαν ἀληθινὴν ἀπόλαυσιν μὲ τὴν ἀβρότητα ποῦ σκέψους καὶ τὴν γλυκύτητα τῆς ἐκφράσεως. Καὶ ἂν περιμένο μὲ τὸσην ἀνευπονοήσιαν τὸ ἀνεκδοτόν, μέρος τῆς ποιητικῆς ἐργασίας τοῦ κ. Χατζοπούλου, εἶνε διότι ἔχω τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ μοῦ δώσῃ ὁμοίαι ἀπολαύσεις, περισσότερας καὶ ἀνωτέρας.

Ὅπως ἢ ἄλλως, ὁ κ. Χατζοπούλος μοῦ φαίνεται ἀσυγκρίτως ἀνώτερος ὡς πελογράφος, παρὰ ὡς ποιητῆς. Εἰς τὰ Νεοελληνικά Γράμματα ἀποτελεῖ μεγάλην φησιολογίαν. Τὸ «Φθινόπωρόν» τὸ π. χ., τὸ ὅποιον αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἀνέγνωσα, εἶνε τὸ ἀνώτερον ἐλληνικὸν μυθιστόρημα, — ἓνα ἔργον ποῦ ἂν μετεφράζετο, ὑποθέτω ὅτι θὰ συνεκίνησε τοὺς ἐκλεκτοὺς ὅλων τῶν χωρῶν. Ἐπίσης ἡ μετάφρασις τοῦ «Φόουστ» εἶνε μνημειῶν. Ἀληθινὰ δὲ ἀριστοτεχνικὰ μοῦ ἐφάνησαν μερικὰ διηγήματα τοῦ κ. Χατζοπούλου, ποῦ ἐδιάβασα κατὰ καιροῦς. Ἄλλ' ἂν αὐτὰ ποῦ λέγω, εἰμποροῦν νὰ θεωρηθῶν ὡς ἀποκαὶ ἐντυπωστικὰ καὶ νάμφοισθηθῶν, ἀναμφισβήτητον μοῦ φαίνεται ἓνα: ὁ τι ἡ νεωτέρα ἐλληνικὴ πελογραφία δὲν ἀνέδειξε στυλιόταν τελειότερον τοῦ κ. Χατζοπούλου. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον τὸν χαρακτηριστικόν. Μ' ἂν λογιῆ πάντοτε ὁ ἀφορισμὸς τοῦ Μπικφῶν, ἐδῶ ἔχομεν ἓνα ἄνθρον. Καὶ διὰ τούτου τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἔργον καὶ οἱ «Ἀπλοὶ Τρόποι», δὲν ἠμποροῦν παρὰ νὰ μᾶς ἐνδιαφέρουν, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν μᾶς ἐνδοσιάζουν ὡς καθὰ τοῦ ποιήματα.

«Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ», διήγημα Ι. Βλαχογιάννη.

Τὸ λέγω διηγήματα, διότι δὲν εἰξεύρω πῶς νὰ τὸ πῶ. Ἄλλὰ δὲν εἶνε, παρὰ ἓνα ποίημα, ἐμμετρον μάλιστα, καὶ ἂς μὴν ἐτυπωθῆ χωρισμένον εἰς στίχους. Κ' ἓνα ποίημα τοῦ κ. Βλαχογιάννη, ὁ ὅποιος εἶνε πάντοτε ποιητὴς: καὶ ὅταν ἀκόμη πελογραφῆ χωρὲς στίχους. Τὸ τελευταῖον αὐτοῦ ποιήματι, — ἢ ἔμμετρον διηγήματι ἀν προτιμῆτε, — διαδοματιζέται (καὶ δὲν εἶνε ἀληθινὸν δράμα;) εἰς τὸν κόσμον τῶν ἐντόμων. Μέγας φησιολογῆς, ὁ ποιητῆς, τὸν ἐγγύωρεσε καλὰ τὸν κόσμον αὐτόν. Καὶ τὸν ἔγραψε κατὰ τὸσον ἀρετὰ ἐκπληκτικόν. Εἶνε ἀφάνταστος τῶ ὄντι ὁ πλοῦτος τὸν λεπτομερεῖον ποῦ ἀπαντᾷ κανεὶς εἰς αὐτὴν τὴν Πεταλοῦδαν. Καὶ τὸ ἐλάχιστον μαμουδὶ ποῦ παρουσιάζεται εἰς τὸ διηγήματι, λαμβάνει διαστάσεις προοπτικῶν σημαντικῶν. Διότι ἡ προοπτικὸς οἰκία, ἢ ἂν ὄχι ὡς οἰκία καλλιτεροῦ, ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον θέλητρον αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Καὶ ὁ ἥλιος ἀκόμη παρουσιάζεται ὡς ἀνθρώπος, καὶ ἢ ἡ ἐπίσης.

Ὁ χωρὸς δὲν ἐπιτρέπει νὰ δώσω τὴν ὑπόθεσιν. Καὶ ἀρκούμαι νὰ εἶπω ὅτι ὁποῖος ἀποφασίσῃ νὰ διαβάσῃ τὸ βιβλίον αὐτὸ ὡς ποίημα, — ἀπόφασις ἀπαράφρητος, διότι διηγήματι δὲν εἶνε, — ἄπολαυσιν παράμυθια καὶ θαύματα. Εἶνε δὲ κατὰ διὰ καθεὶ ἡλικίαν. Τὸ μέρος ἔφαρκα ποῦ περιγράφει τὸ ἀπελιγρωτόν ἔκλεινο ἔξοδι τῆς Πεταλοῦδας, τὸ ἐδημοσιεύσα εἰς τὴν «Ἐπίταφον». Καὶ τὸσον εὐχαιροῦσθαι τὰ παιδιὰ, ὥστε ἐξητοῦσαν ἐπιμόνος καὶ ἄλλα ἀποστάματα. Ἄλλὰ μὴπως τὰ ὠραιότερα ἔργα δὲν εἶνε ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὅποια καὶ ὁ μικρὸς εἰμπορεῖ νὰ ἐντυπωθῆ καὶ ὁ μεγάλος; Καὶ μὴπως, ὅταν εἶνε κανεὶς ἀληθινὸς ποιητῆς, ἀληθινὸς συγγραφεὺς, δὲν ἀπευθύνεται πρὸς ὅλον τὸν κόσμον; Υγεία, υγεία! Δυσπιστεῖτε πολὺ πρὸς τὴν ἀξίαν ἐκεῖνον, τοὺς ὁποίους δὲν ἐνοοῦν καὶ δὲν θαυμάζουν παρὰ μετρημένον ἀνθρώπου μὲ χαλασμένα μυαλά.

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Υ. Γ. — Ἐχω ὑπ' ὄψη μου καὶ ἄλλα νέα βιβλία. Τὸν «Ἀναδρομὴν τῆς Ἀττικῆς» τοῦ κ. Καριούρογλου, τὰ «Ἀνθρώπινα καὶ Θεῖα» τοῦ κ. Γιάννη Μιχαηλίου, τὸν «Ἀγ Γιώργη» τοῦ κ. Δούρα, τὰ «Ψηφιδωτὰ» τοῦ κ. Σ. Σπυριδιώτη, τὴν «Ἱστορία τῆς Κυρῆς καὶ τοῦ Τραγονιστοῦ» τῆς κυρίας Ἀδῆς Χαράς κτλ. Ζητῶν συγγνώμην ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς καὶ τοὺς ἀναγνώστας ποῦ δὲν εἰσακόρησα ἀκόμη νὰ τὰ διαβάσω ὅλα καὶ νὰ γράψω δι' αὐτὰ σήμερον. Ἐλπίζω, εἰς τὸ προσεχές.

ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΛΟΥΔΩΒΙΚΟΣ ΚΟΥΠΕΡΟΥΣ

Ὁ Ὀλλανδὸς μυθιστοριογράφος Λουδωβικὸς Κούπερουσ εἶνε σκεδὸν ἄγνωστος ὁ ἐμᾶς καὶ ὁλοὺς θερμοῦσθε κατὰ μετὰ τὴν ἀποφασίαν τοῦ διηγηματικῶν σὺ φιλολογικῶν περιοδικῶν Διόνυσος (1900). Μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς ἀργότερα θὰ καιροῦσθαι νὰ δημοσιεύσουμε μεταφράσεις του, κατὰ ὅσον σκοπεύουμε νὰ τὸ κάνουμε καὶ γιὰ ὅλους τοὺς μεγάλους συγγραφεῖς τοῦ κόσμου, μεταφράζουμε ἓνα μικρὸ διηγηματικὸν σημεῖωμα δημοσιευμένον γινανθῶν στὸν Mercure de France:

Ὁ Λουδωβικὸς Κούπερουσ γεννηθῆκε στὴ Χάγη τὴς 10 Ἰουνίου 1863. Ἡ οἰκογενεὶα του ἦταν ἀπὸ τὴς καλῆτερας τοῦ τόπου ὁ πατέρας του κατεῖχε μεγάλῃ θέσῃ στὴ διοίκησιν τῶν ἀποικιών. Ἐννεῖα χρόνῶν ὁ Κούπερουσ πήγε μὲ τοὺς γονεῖς του εἰς τὴν Ἰνδία, ὅπου ἔμεινε πέντε χρόνια. Γυρῶντας ἀπέρασε κάμποσα χρόνια στὴν Ἐρδράη. Ὅμως ἡ μαγικὴ ἐκείνην γῶρα τὸν ἐπιδόσε, ἢ γοητεία τῆς ἐπιθυμῶντὸς τὴς παιδικῆς τὸν ἀναμνήσεως καὶ ξαναταξείδουσε πάλιν ἐμεγάλως. Ἀπὸ κεῖ γοητῆς ἔφερε μαζί του τὸ πλοῖον ἑλκὸς ἐνδὸς μυθιστορηματικῶν Stille kracht (Κρυφὴ δύναμις). Στὸ μεταξὺ ἔλα ἄλλα χρόνια τῆς νεότητος του τὰ περὶ τοῦ σὴ Χάγη. Ἡ οἰκογενεὶα του βλέποντας τὴν πρόβῃ κλίσην του γιὰ τὴν φιλολογοῦσαν, τοῦδωσε τοὺς καλῆτερος δασκάλους γιὰ νὰ τὸν προετοιμάσουν γιὰ καθηγητὴ τῆς Ὀλλανδικῆς γλώσσας καὶ φιλολογοῦσαν. Θὰ παρουσιάζω νὰ τὸν ἀφῆσαν ἐλευθέρου νὰ ἀκολουθῆ τὴν κλίσην του, νὰ μορφοθῆ μόνος του τὸ καλλιτεχνικὸν τὸν ἴατο, ἀφοῦ μάλιστα δὲν εἶχανε κανένα λόγον νὰ τὸν κἀνονε καθηγητῆ, μὰ ὅλοι οἱ Ὀλλανδοὶ τρέφον διαιτηρὴν ἐκείνην σὺς ἐπίσημος τίτλους: τὸ δίπλωμα εἶνε κοινωνικὸν προσόν, γιὰ ἓνα νέον.

Ὁ Κούπερουσ ὅμως παραδόθηκε ὀλόκληρος στὴν φιλολογοῦσαν, ὅπου ὁμοιοπορευμένους ἐγγύωρεσε ἐξαιρετικῶς ἐπιτυχιῶς. Εἶνε ὁ παραγωγικότερος συγγραφεὺς τῆς Ὀλλανδίας, χωρὲς ἢ γοημῶντα τοῦ ἀνευθύνου του νὰ εἶνε τὸ μεγαλυτέρον χάρισμα. Δείχνει ἀπλοῦστα τὴν ἑπιθυμία καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐμπειροσῶς του, καθὼς καὶ τὴν ἀδύνατον ἐργασίαν του. Ἀκολουθῶντας τὸ παράδειγμα σκεδὸν ὅλων τῶν νεαρῶν συγγραφέων, ὁ Κούπερουσ ἐπρωτοφάνηκε μὲ στίχους ὄχι μεγάλως ἀξίας. Καὶ εἶνε ἔξω ἀπορίας πῶς ἓνας ἀνθρώπος, ποῦ εἶχε πλῆρη σφινδύρῃ τῆς ὀντάμεως καὶ τῶν ὀρίων τοῦ ταῖανου του, ἀπατήθη ἴσοσ ὁ τούτου γιὰ κεῖ ἀργότερα, κατὰ τὴν ἰστορίαν του, ξανακατακλίθηκε μὲ τὴν ποίησιν.

Ὅσο γιὰ τὰ περὶ τὸν ἔργα, σὴν ὀσὴν πρωτοφάνηκε μέγαν τόμον μικρὰ διηγήματα καὶ ἔπειτα ἀκολουθεῖ ἓνα μεγάλο μυθιστορηματικὸν δημοσιευμένον, ὁ ἐπαρκελλίδος, σὴν ἐρημερία Vanderland. Τὸ μυθιστορηματικὸν αὐτοῦ, ἢ Eline Vezze, ἦταν ἢ πρῶτην τὸν μεγάλῃ ἐπιτυχίαν. Ἡ ἀξία τοῦ βιβλίου αὐτοῦ δὲν ἐξασφαίλει ἴσοσ ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν καθαρῶς.

(Συνέχεια ἐκ τῆς 4ης σελίδος)

θρον, ὀφειλόμενον εἰς ἓνα θαυμασιὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν μεθόδων.

III

Ἄνεφερα περιόχας τινὰς ἐκ τῶν ἐπισημῶν αὐτῶν λόγων, ἐκφραζόμενον τελευταίως, διὰ νὰ καταδείξω πόσον εἶναι θετικὴ ἡ ἀγνοία τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου μας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διδασκαλίαν. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐξεργαστῆς εἰδικοί, εἶναι, τὸ ἐπαναλαμβάνω, θαυμασίοι εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν τῶν διδασκασίαν, ἀλλὰ μόνις ἐξεργάζονται ποῦ διὰ νὰ παρατηρήσων καὶ κρίνῶν τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον, ἢ ἄλλοσος τῶν σκέψων τῶν καθίσταται ἐλάχιστα στερεὰ καὶ αἱ κρίσεις τῶν ἀσθενέστατα.

Ἡ ἀγνοία, εἶνε ἢν ἐφύσεται τὸ Πανεπιστήμιον, ἢν τὸν ἐπιτρέπει νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ κυριώτερον αἰτία τῆς μειονεκτικότητος, εἰς ἢν εὐρίσκειται καὶ διὰ τὴν ὅποιαν παρανοεῖται, εἶναι ἡ ἀδύνατον τῶν μεθόδων τῆς διδασκαλίας του. Ὁ ἀναγνώστης τοῦ ἔργου τούτου δὲν θὰ ἔχων ἀνάγκην νὰ ἀναγνώσων πολλὰς τὸν σελίδας διὰ ν' ἀντιληφθῶν τὴν ἐπιροσῆν, ἢν ἐξασκοῦν αἱ μέθοδοι αὐτὰ καὶ νὰ ἴδων ὅτι εἶναι αἱ αὐτὰ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐκπαιδεύσεως: ἀνωτέρας, μέσης καὶ κατωτέρας. Τόσον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ὅσον εἰς τὸ Λύκειον, ὅσον καὶ εἰς τὴν Πολυτεχνικὴν Σχολὴν, εἰς τὴν Ἀγρονομικὴν Σχολὴν, καὶ εἰς τὸ ἄλλο Ἡμιονικὴν Σχολεῖον, ἀπαντᾷ κανεὶς τὰ αὐτὰ μέτρα. Ὅσοι δὲν εἶναι λοιπὸν καὶ ἂν μεταβάλλων, ὅπως τὸ κἀνουν κατ' ἐκάστην, τὰ προγράμματα, ἐφ' ὅσον ἀμεταβολὰ αὐτὰ δὲν θῶνται τὰς μεθόδους, τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἀδύνατον νὰ μεταβληθῶν.

Κατέστησαν μάλιστα τὰ τριάντονα αὐτὰ τελευταῖα ἔτη κατώτερα ἀκόμη ἀπ' ὅτι ἦσαν πρότερον, διότι ἐφραντῆσθαι, ὅτι ἀξιοῦντες καὶ καθιστῶντες δυσκολότερα τὰ προγράμματα, θὰ ἐβελτίων τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον χαρακτηρίζει σήμερον τὴν ἐκπαίδευσιν μας εἰς ὅλους τοὺς βαθμοῦς, εἶναι ἡ στυφνότης, ἢ βίβαντην λεπτότης καὶ ἢ κρυφωμένης τῶν πραγματικῶν ἐπιροσῶν. Ἀρκεῖ νὰ συγκρίνη τὴς τὰ σημερινὰ βιβλία τῶν τῶν μετὰ τὸν προγενέστερον, διὰ ν' ἀντιληφθῆ τὸν πόση ταχύτης ἀνεπτύχθησαν αἱ τάξεις αὐτὰ. Οἱ συγγραφεῖς τῶν ἐκπαιδευτικῶν αὐτῶν γνωρίζουσι θαυμάσια τίνος εἶδους συγγράμματα πρὸ-

νὰ τοῦ ἔργου, ἀπὸ τὴς ὀρατῆς περιγραφῆς του καὶ ἀπὸ τὴν τέχνην, ποῦ ἔγραφε, οἱ χαρακτήρες, ὅσο ἀπὸ τὴν πρωτοτυπία του. Στὸ μυθιστορηματικὸν αὐτοῦ, καθὼς καὶ ὅσα τὰ κατωτὰ τῶν ἔργα, εἶνε κρυφωμένης, χωρὲς ὅμως νὰ διαφανέται οὔτε ἡ ἐλάχιστη ἐπίδοσιν τοῦ γαλλικοῦ γαιουραλισμοῦ, ποῦ τὸν ἀκολουθοῦσαν πιστὰ ὁ σφινδύρῃ του. Ἡ προσοικετικὴ τὸν καταγίνεται κατ' ἐπιροσῆν τῶν θεμάτων του καὶ σὴν τῶν, μὲ τὸν ὅποιον βλέπει τὰ πράγματα. Δὲν ἀνίκει ὁ καμῆν ὀμάδα καὶ τὸ πλοῖον τοῦ ταῖανου τὸν ἔξωρῶνται ὀλοσιν περιεστῶρον ἀπὸ τῶν ἄλλων γῶρα του.

Μὲ τὴν ἴδια δύναμιν καὶ πρωτοτυπία ἔγραψε καὶ ἄλλα μυθιστορηματικὰ του: ὅπως τὸ Πελοπόννησον, ἢ Ἐκποσίαι καὶ κατὰ τὸ σῆμα τῶν Ζολὰ, ἔπαι κῶλον μυθιστορηματικῶν μὲ τὸν καιρὸν τίτλον De Becken der kleine zielen (Τὰ βιβλία τῶν μικρῶν ψυχῶν) καὶ μὲ θέμα τὴν ἴδια οἰκογενεῖαν. Ἐπειτα ἔγραψε διάφορα γαπασιακὰ διηγήματα, πελογραφῆς ἡγεμονικῶν ἀδῶν καὶ τὴν Παγκόσμιαν ἐξήγησιν, ὅπου πρωινοτερεῖ μερικὰ ἀπὸ τὰ γεγονότα τοῦ τελευταῖου αἰῶνα καὶ τέλος ἓνα βιβλίον τοῦ: Μεταμῶσφους, ὅπου κάτω ἀπὸ ἓνα μῦθον λιαστὸν διηγρεται τὴν ἱστορίαν τῶν ἔργων του καὶ τὴν σχέση τῶν με τὴν ζωὴν.

Στὰ ἔργα του αὐτὰ πρὲπει νὰ προσθέσουμε τὴς «Ταξιδιωτικῶν τῶν ἐντυπώσεως» καὶ μίαν μεγάλην σειρὰ διηγηματικῶν του μὲ θέματα λαμβάνει ἀπὸ τὴν ἀρχαῖότητα ἢ τὸν νεοαἰῶνα. Τῶν τελευταῖα αὐτὰ εἶνε κυριῶς γραμμένα γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ποῦ τὴν ἐπιροσῶν ὁ ἀπῆρθεν καιροῦ τῶν, γιὰ τὴν ἔξωσιν ποῦ ἔχει ὁ αὐτῆς, πρὶν ὁ πρόκειος τὸν ἀναγκασθῆ νὰ ξαναγυρῆ στὴν Ὀλλανδία.

Εἶνε ἀδύνατον ν' ἀναγῶμερον λεπτομεροῦς τὰ ἔργα τοῦ νεαρῶν αὐτοῦ συγγραφέως! Στὸ τέλος τοῦ 1918 εἶναι κατάλογος βιβλιοπωλείου περιέχει 48 ἔργα, ἀπὸ τὰ ὅποια πρὸν ἦσαν δέματα, ὀκτώμοια ἢ δεκάτομα! Ἐὰν ἡ Ὀλλανδικὴ γλώσσα ἦταν περισσότερο ἐξελικμένη, ἢ εἶναι ἦταν ἐυκολότερη ἢ μετάφρασιν τῶν ἔργων του, ὁ Κούπερουσ θὰ συγκρατεῖτο μεταξὺ τῶν πρῶτων μυθιστοριογράφων τῆς Ἐρδράης.

Μετάφρασις: Ι. Ο.

πει νὰ γράφωσι διὰ νὰ εὐχαριστήσων τοὺς ἀνωτέρους τῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ προαγωγὴ τῶν, καὶ φρικτῶ τῶ λόγῳ δὲν γράφουσι ἄλλα. Ἐνας καθηγητῆς, ὁ ὅποιος θὰ ἐδημοσιεύε σήμερον βιβλία, ὅπως τὰ θαυμάσια συγγράμματα τοῦ Τίνταλ ἐπὶ τοῦ φροσῶς, τοῦ ἤθους, καὶ τῆς θεομότητος, θὰ ἐξετιμῶται ἐλάχιστα καὶ θὰ ἐξη λημονημένος εἰς τὸ βάθος κάποιας ἐπαρχίας.

Ἡ μαθητῆς θέβαια δὲν ἐνοεῖ ἀπολύτως τίποτε ἀπὸ τὰ κἀνεῖκα ποῦ τὸν διδάσκων ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς ἐπιστήμης τῆς φιλολογοῦσαν. Ἀποστηθίζει ἀποστάματα διὰ τὰς ἐξετάσεις, ἀλλὰ μετὰ τρεῖς μῆνας τοῦ πᾶν ἔχει λημονηθῆ. Αὐτὸς ὁ κ. Λίπμαν ἀνέφερεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀναγνώρων — καὶ ἐπὶ τοῦ σμειοῦ αὐτοῦ δυνάμεια νὰ τὸν πιστεύσωμεν διότι ἡ μαθητῆς τοῦ ἐπεβεβαίωθι παρὰ τοῦ κομμοτῶρος τῆς μαθηματικῆς σχολῆς τοῦ κ. Ντραμποῦ — ὅτι μετὰ τὸν ὀλίγον μῆνῶν μετὰ τὰς ἐξετάσεις τὸ πλείστον τῶν ἀποληθῶντων ἐκ τῶν γυμνασίων ἀγνοοῦν καὶ αὐτὴν τὴν ἐκπαιδῆσιν διὰ τὴν μεθ

“LA CENTRALE,”

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ

(ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.000.000 ΦΡ. ΧΡ.)

ΕΔΡΑ ΕΝ ΒÜMPLIZ (ΕΛΒΕΤΙΑΣ)

ΑΡΟΤΡΑ - ΣΒΑΡΝΑΙΣ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΣΠΟΡΑΣ
ΣΙΤΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΑ
ΛΙΧΝΙΣΤΙΚΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ
ΑΛΩΝΙΣΤΙΚΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ
ΧΟΡΤΟΣΥΛΛΕΚΤΑΙ
ΘΕΡΙΣΤΙΚΑΙ & ΚΟΠΤΟΧΟΡΤΙΚΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ ΚΑΙ ΠΑΝ ΑΛΛΟ
ΓΕΩΡΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΝΕΩΤΑΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΜΕΣΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΠΑΣΗΣ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΑΜΕΣΩΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩ, ΑΙΤΟΥΝΤΙ ΠΑΡΑ ΤΗΣ :

“LA CENTRALE,” MACHINES AGRICOLES S. A.
BÜMPLIZ (PRÈS BERNE)

— SUISSE —

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ MAXWELL

ΤΕΤΡΑΚΥΛΙΝΔΡΑ

ΤΑ ΣΤΕΡΕΩΤΕΡΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΤΕΡΑ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ CHALMERS

ΕΞΑΚΥΛΙΝΔΡΑ

ΤΑ ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΟΥ ΩΡΑΙΟΤΗΤΟΣ, ΑΝΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΑΧΥΤΗΤΟΣ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ MAC FARLAN

ΕΞΑΚΥΛΙΝΔΡΑ

ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΝ, ΑΝΤΟΧΗΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΤΗΤΑ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
ΔΙ' ΟΛΑ ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

Σ. Π. ΚΥΡΚΙΝΗΣ & Σ^{ΙΑ}

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 15-50

ΟΔΟΣ ΓΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 31

ΑΘΗΝΑΙ